

Z jeziki danes za jutri

Aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur

Zbornik povzetkov prispevkov konference

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Z jeziki danes za jutri

Aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur

Zbornik povzetkov prispevkov konference

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

5.–7. oktober 2023

Z jeziki danes za jutri: *Aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur:*
Zbornik povzetkov prispevkov konference

Urednici: Mojca Leskovec in Irena Samide

Recenzentke povzetkov: Tatjana Balažič Bulc, Nina Golob,
Jana Kenda, Nataša Pirih Svetina, Saša Podgoršek,
Veronika Rot Gabrovec, Marjana Šifrar Kalan

Lektorja: Rok Janežič (slovenščina) in Paul Steed (angleščina)

Tehnična urednica: Nina Tušek

Založila: Založba Univerze v Ljubljani

Za založbo: Gregor Majdič, rektor Univerze v Ljubljani

Izdala: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Za izdajatelja: Mojca Schlamberger Brezar, dekanja Filozofske fakultete

Oblikovanje in prelom: Janez Zalaznik

Tisk: Birografika Bori, d. o. o.

Ljubljana, 2023

Prva izdaja.

Naklada: 250 izvodov

Cena: Publikacija je brezplačna.

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna licenca (izjema so fotografije). / This work is licensed under a Creative Commons Attribution -ShareAlike 4.0 International License (except photographs).

Prva e-izdaja. Publikacija je v digitalni obliki prosto dostopna na <https://ebooks.uni-lj.si/zalozbaul/>.
DOI: 10.4312/9789612971786

Kataložna zapisa o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

Tiskana knjiga

COBISS.SI-ID= 165807875

ISBN 978-961-297-181-6

E-knjiga

COBISS.SI-ID 165688835

ISBN 978-961-297-178-6 (PDF)

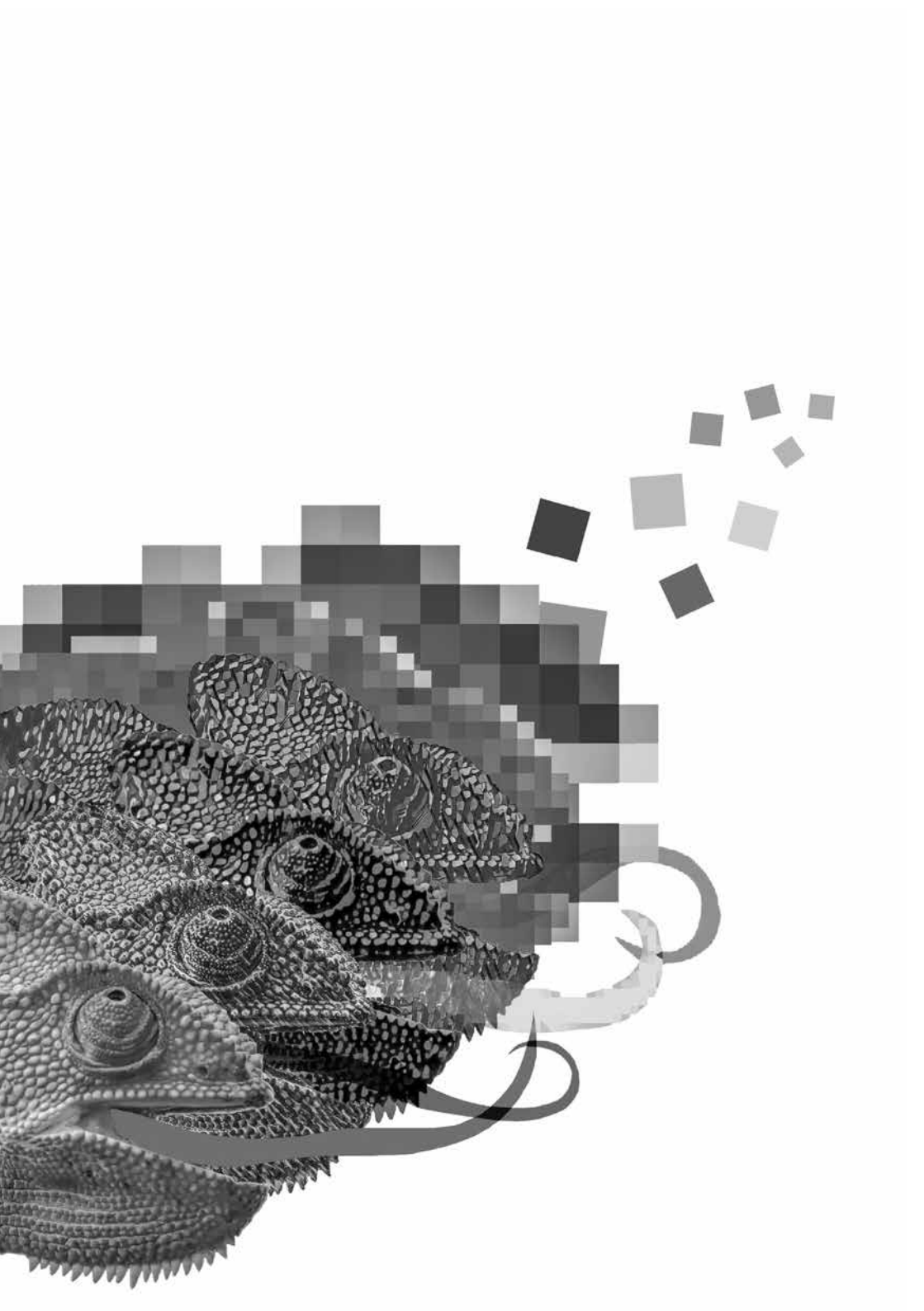
Uvod

Na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani smo študijsko leto 2022/23 posvetili jezikom. Kot vodilna ustanova na področju jezikovnega izobraževanja v slovenskem prostoru si prizadevamo za promocijo učenja in poučevanja sodobnih, klasičnih in drugih starih jezikov, ki jih v okviru študijskih programov, predmetov, lektoratov in tečajev poučujemo kar 52. Ob zaključku Leta jezikov FF in kot uvod v prihodnje študijsko leto, ki ga želimo posvetiti učiteljem in učiteljicam, med 5. in 7. oktobrom 2023 prirejamo konferenco *Z jeziki danes za jutri: Aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur*.

Živimo v času, polnem intenzivnih družbenih sprememb, ki zahtevajo tudi prevetritev na področju jezikovnega izobraževanja na vseh ravneh, od predšolske, osnovnošolske in srednješolske do visokošolske, še posebej, če želimo izoblikovati jezikovne uporabnike in uporabnice za 21. stoletje, ki bodo sposobni kritičnega mišljenja in reševanja problemov, strpnega sporazumevanja in medkulturnega dialoga, sodelovanja in timskega dela, jezikovne uporabnike in uporabnice, ki bodo globalno in lokalno družbeno odgovorni ter usposobljeni za kreativno in inovativno delovanje. Kot eni vodilnih institucij tako na področju jezikovnega poučevanja v Sloveniji kot tudi izobraževanja učiteljev in učiteljic za poučevanje najrazličnejših jezikov se nam zdi še posebej pomembno, da se odzovemo na družbene trende, pogledamo v prihodnost jezikovnega izobraževanja, razmislimo o novih izzivih in možnostih v jezikovnem izobraževanju ter o sožitju kultur za uspešno delovanje družbe 21. stoletja. Kot partnerica nas je pri tem podprla Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.

Na konferenci so se nam, tako z znanstvenoraziskovalnega kot strokovnega oz. praktičnega vidika primerov dobrih praks, pridružili številni učitelji in učiteljice z vseh ravni izobraževanja ter strokovnjaki in strokovnjakinje z različnih področij. Obravnavamo tematska področja raznojezičnosti, inovativnih učnih metod in pristopov, govorjenja kot ene ključnih kompetenc prihodnosti, digitalnih tehnologij kot didaktičnega pripomočka ter povezovanja jezikovnih in strokovnih spretnosti. V te kategorije so, z izjemo uvodnih plenarnih prispevkov, uvrščeni tudi povzetki prispevkov udeležencev in udeleženk konference, zbrani v tem zborniku. Delovna jezika konference sta slovenščina in angleščina, kar je razvidno tudi iz prispevkov v nadaljevanju; njihovi avtorji in avtorice si pri tem sledijo v abecednem vrstnem redu, v zadnjem razdelku zbornika pa jih tudi predstavljamo. Prijazno vabljeni k branju.

Članice programskega odbora konference: *Tatjana Balažic Bulc, Nina Golob, Jana Kenda, Mojca Leskovec, Nataša Pivih Svetina, Saša Podgoršek, Veronika Rot Gabrovec, Irena Samide, Marjana Šifrar Kalan*

POVZETKA VABLJENIH PLENARNIH PREDAVANJ

Simon Borg

Faculty of Education, Arts and Sports, Western Norway University of Applied Sciences

The Challenge of Changing Teachers' Assessment Practices

Assessment is a key element in the educational process. Effective assessment practices support learning not only in terms of raising achievement but also affectively, as students' attitudes towards a subject and their self-efficacy in that subject are strongly influenced by positive or negative assessment experiences. At the level of stated beliefs, teachers recognise the important roles of assessment and the need to make it a positive experience for students; in schools, however, assessment is often an area of teachers' work that is not aligned with effective assessment principles and is also resistant to change. In this talk I will explore some reasons for this gap between theory and practice in assessment, illustrate the consequences of ineffective assessment strategies, and suggest what teachers can do to reflect on and develop their approach to assessing students.

Keywords: assessment, teacher assessment literacy, teachers' beliefs, teacher change

Igra pri pouku tujega jezika – koristna dejavnost ali izguba časa?

Igra se je pri pouku tujega jezika začela pojavljati s komunikacijskim pristopom, v poznih sedemdesetih letih prejšnjega stoletja (Silva, 2009: 106). V Franciji je odločilno vlogo pri tem odigral BELC – Bureau pour l'enseignement de la langue et de la civilisation française, zlasti Jean-Marc Caré in Francis Debyser, ki sta začela z igrami vlog in globalnimi simulacijami, nato pa izdala eno prvih del o igri, *Jeu, langage et créativité* (1978).

Kljub temu, da se številni raziskovalci resno in sistematično ukvarjajo z igro pri pouku tujega jezika, se še vedno pogosto uporablja kot mašilo, brez natančnejše določenih ciljev in priprave, le z namenom zabave. *Slovar didaktike francoščine kot tujega jezika* igro na primer definira pod pojmom »igrivo« (ludique) in ponuja definicijo: »didaktična aktivnost, ki sledi določenim pravilom in jo v razredu uporabimo zaradi zabave, ki jo ponuja« (Čuč, 2003: 160). Na tak odnos opozarja Silva (2009: 14–20), ki definira štiri elemente – po njenem »metaforična področja« – igre: uporabljene pripomočke, strukturo igre, kontekst, v katerem jo igramo, in odnos udeležencev do igre.

Predavanje bomo začeli s kratkim pregledom položaja igre v različnih obdobjih. Osredotočili se bomo zlasti na vire s francoskega govornega področja, ki so v našem prostoru manj znani. Nadaljevali bomo s predstavitvijo prednosti uporabe igre pri pouku tujega jezika ter opozorili na omejitve in pasti, na katere lahko naletimo. Sklenili bomo z izkušnjami študentov, ki so kot izbirni predmet pedagoškega modula izbrali *Igro kot didaktično sredstvo*, ter z mnenji učiteljic, s katerimi smo izvedli intervjuje na temo uporabe igre pri pouku tujega jezika.

Ključne besede: igra pri pouku tujega jezika, prednosti uporabe igre pri pouku tujega jezika, omejitve uporabe igre pri pouku tujega jezika, globalne simulacije

POVZETKI PRISPEVKOV

Katarina Aladrović Slovaček
Maša Rimac Jurinović
Željka Knežević
Senka Sušac

The Faculty for Teacher Education, University of Zagreb

A

Theme: Innovative teaching methods and approaches

The Connection Between Reading Habits and Success in the Communicative Competence Test

The fundamental goal of teaching the Croatian language in primary school is the equal development of all four language skills: listening, speaking, reading and writing, as well as the development of vocabulary and knowledge of grammar on a functional level – that is, the development of communicative competence. In traditional teaching, the focus was on the development of linguistic competence, i.e. knowledge of the language, while modern teaching of the mother tongue implies the development of communicative competence, i.e. the correct use of grammar and spelling in everyday communication and in the examples used in class. Since the level of communicative competence is related to the mastery of language activities, especially reading and writing, the aim of this paper is to examine the connection between reading habits and motivation for reading when using innovative methods and approaches, and the results of a communicative competence test in the mother language, in this case Croatian. The research was conducted in two elementary school fifth grade classes (N = 50). The communicative competence test for the fifth grade (Aladrović Slovaček, 2019) and the questionnaire on reading habits (Aladrović Slovaček and Agić, 2019) were used with the students. The results of the test are analysed together with the answers to the questionnaire and processed in the SPSS program for statistics. The students were divided into two groups. In the first group, students were systematically motivated to read and the teachers used different innovative methods in this process. In the second group (control), the students studied the same topics but were not motivated to read by using different techniques and tasks. The results of the research will show how much innovative methods and approaches to improve motivation for reading and reading habits can contribute to the development of communicative competence, and which habits and attitudes related to language activities are key to mastering this competence. It is expected that students who are highly motivated to read and who have good reading habits and skills will also show significantly better results on the communicative competence test with regard to grammar, spelling, vocabulary and style.

Keywords: reading, Croatian language, communicative competence, reading habits, language skills, innovative methods

Tjaša Alič Tanja Jerman

*Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik,
Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani*

***Slovene Learning Online* – spletni tečaj za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika**

Slovene Learning Online oz. *Slonline* je brezplačni spletni tečaj za samostojno učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika za odrasle. Nastal je na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik kot odgovor na naraščajoče število spletnih tečajev za druge jezike. Temelji na gradivih, programih in dokumentih, namenjenih za učenje, poučevanje ter testiranje slovenščine kot drugega in tujega jezika. S pomočjo tečaja se uporabnice in uporabniki učijo besedišče in sporazumevalne vzorce v predvidljivih vsakdanjih situacijah (SLO 1, SLO 2) ter izbrane slovnične vsebine (SLO 3) v sedmih različnih jezikih (angleščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, nemščina, ruščina in španščina). Do tečaja lahko dostopajo prek računalnikov, mobilnih telefonov ali tablic, učenje pa poteka ob podpori slikovnega in zvočnega gradiva, različnih interaktivnih nalog, popestrenih z elementi igrifikacije. Spletni tečaj *Slovene Learning Online* mesečno aktivno uporablja okoli 3.300 uporabnikov, do konca marca 2023 pa se je nanj registriralo že več kot 37.300 uporabnikov iz 190 držav, največ iz ZDA, Slovenije, Italije, Srbije, Nemčije, Velike Britanije, Bosne in Hercegovine, Rusije, Severne Makedonije in Argentine.

V prispevku bomo predstavili strukturo in vsebino vseh treh delov spletnega tečaja, njegove prednosti in omejitve ter posodobitve, ki so nastale ob novi izdaji (SLO 3, 2023), tudi kot odziv na predloge uporabnic in uporabnikov, izražene v anketnem vprašalniku, izvedenem aprila 2022.

Ključne besede: spletni tečaj, *Slovene Learning Online*, *Slonline*, slovenščina kot drugi in tuji jezik, učenje slovenščine

A

Tatjana Balažic Bulc

Vesna Lazović

Vesna Požgaj Hadži

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

B

Tematski sklop: Inovativne učne metode in pristopi

Spretnosti in učne metode za poklice prihodnosti v jezikovnih študijskih programih

Jezikovni študijski programi se v Sloveniji tradicionalno osredotočajo na poklice v izobraževanju in prevajanju, vendar pa se zastavlja vprašanje, ali s svojo trenutno zasnovo zadoščajo prihodnjim družbenim potrebam. Dejstvo je, da je razvoj tehnologije in umetne inteligence precej spremenil tradicionalne jezikovne poklice, hkrati pa odpira povsem nove zaposlitvene možnosti. S tem nastaja vse večji razkorak med znanjem in spretnostmi, ki jih zahteva družba, ter znanjem in spretnostmi, ki jih diplomanti pridobijo s študijskim programom. Vendar pa se zdi, da se v visokošolskem izobraževalnem sistemu na področju jezikovnega izobraževanja te spremembe še ne odražajo. Evropski program znanj in spretnosti za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (2020) kot pomembne spretnosti za poklice prihodnosti navaja spretnosti za zeleni prehod (zeleno tehnologije, zmanjšanje okoljskega odtisa itd.), digitalne veščine (digitalna pismenost itd.), podjetniške spretnosti (oblikovanje novih idej), transverzalne spretnosti (skupinsko delo, kritično mišljenje, ustvarjalno reševanje problemov itd.), življenjske spretnosti (soočanje s spremembami, prilagajanje na spremembe, medijska pismenost, državljanska pismenost itd.), spretnosti vseživljenjskega učenja itd. V prispevku se osredotočamo na vprašanje, ali oz. v kolikšni meri so te spretnosti zajete v jezikovnih študijskih programih. V središču raziskovalne pozornosti sta študijska programa, namenjena študiju jezikov, ki imajo v Sloveniji povsem različen status, in sicer anglistika in južnoslovanski študiji. Namen raziskave je analizirati zastopanos spretnosti in učnih izidov v posameznem študijskem programu, tako na ravni celotnega programa kot na ravni posameznih predmetov, ter diagnosticirati učne metode, ki so predvidene za doseganje teh ciljev. V nadaljevanju z metodo komparativne analize ugotavljamo podobnosti in razlike med analiziranimi programoma, s posebnim poudarkom na spretnostih, ki se v sodobni družbi pričakujejo od naših diplomantov.

Ključne besede: učni izidi, učne metode, spretnosti za 21. stoletje, jezikovni študijski programi

Al' prav se reče /'ɹaɪtɪŋ/ ali /'vrajtɪŋk/

ELF (Angleščina kot lingua franca) je poenostavljena različica angleščine, ki se je v zadnjih dveh desetletjih zalezla v vse pore poučevanja tega jezika. Prebivalci nekdanjih britanskih kolonij neradi govorijo jezik bivših zavojevalcev, zato se pogosto zavestno odločajo za akcent, ki je čim manj podoben govoru maternih govorcev. Slovenci imamo večinoma pozitiven odnos do Britancev in Američanov, zato nimamo psihičnih preprek v odnosu do angleščine, tako da bi jo lahko poskušali govoriti podobno kot materni govorniki. Toda pri ELF-u je pomembna predvsem jasnost sporočila, medtem ko je lahko izgovarjava pod močnim vplivom maternega jezika posameznika. Dovolj je že, da je razumljiva, medtem ko poučevanje fonetike in fonologije angleščine pogosto enačimo z jezikovnim imperializmom.

Kakšne so značilnosti slovenske angleščine in kakšno izgovarjavo naj imamo Slovenci? Pri analizi segmentov izgovarjave sem se omejila na najočitnejše govorne značilnosti slovenske angleščine pri izgovarjavi fonemov, ki so slovenščini bolj ali manj tuji: mehkonebnega nosnika /ŋ/, ki ga Slovenci na koncu besed izgovarjamo kot /g/ ali celo /k/, ter zobnih pripornikov /θ/ in /ð/, ki jih izgovarjamo kot /t/ ali /d/. Pri zgledih izgovarjave slovenske angleščine sem se oprla na intervjuje z Melanio Trump in Lukom Dončičem. Ker se z globalizacijo spreminja dožemanje angleščine in njenih številnih različic ter je ELF tudi pri izgovarjavi postal stalnica, se postavlja vprašanje, ali je dovolj, da nas samo razumejo, ali naj se v govoru še vedno približamo maternim govorcem. Vsak se sam odloči, kako daleč lahko gre pri usvajanju izgovarjave angleščine, a če pri pouku nima dostopa do govornega jezika, podobnega izgovarjavi maternih govorcev, bo pri govoru težko segel čez ELF.

Ključne besede: angleščina kot lingua franca (ELF), izgovarjava, materni in tuji govorniki, jezikovni imperializem.

Novi formati učenja in poučevanja jezikov

»Nove tehnologije nas silijo, da izstopimo iz prostorskega formata, ki sta ga navdihnili knjiga in stran« (M. Serres, *Palčica*, str. 35). Nalogi učitelja, da venomer prevprašuje svoje prakse poučevanja, se v konfiguraciji s kalejdoskopom formatov digitalnih vsebin pridružujejo razmisleki o tem, kako v učnem procesu z uporabo digitalnih tehnologij zagotoviti čim bolj kakovostno poučevanje, pri pouku tujih jezikov pa konkretnije tudi o tem, kako z digitalnimi pripomočki izboljšati razvijanje jezikovnih spretnosti učencev.

V zadnjih dveh letih smo v srednješolskem prostoru zaznali globlje strukturne spremembe v organizaciji učnega procesa, ki so v veliki meri vezane na izkušnjo s poukom na daljavo med epidemijo COVID-19. Pred to izkušnjo je bila digitalna tehnologija najpogosteje razumljena kot fakultativno dopolnilo učnemu procesu v razredu, po tej izkušnji pa se digitalni formati v učni proces vse bolj umeščajo kot nepogrešljiv element poučevanja in učenja ter vezni člen pri zagotavljanju njune kontinuitete.

V predstavitvi se na podlagi ankete, s katero smo raziskovali izkušnje dijakov s poukom tujih jezikov na daljavo, osredotočamo na prispevek spletnih orodij (na primer orodja za sodelovalno delo) k razvijanju sporazumevalnih zmožnosti, želeli pa bi vzpodbuditi predvsem premislek o pasteh, ki jih nove tehnologije vnašajo v šolo. Rezultati ankete so pokazali, da uporaba tehnologije po eni strani omogoča večjo interaktivnost, fleksibilnost in prilagodljivost pri poučevanju in učenju tujega jezika, po drugi strani pa lahko ravno digitalni formati učenja učence ovirajo pri avtonomnem razvijanju jezikovnih spretnosti. Kaj to pomeni za učenje jezikov v prihodnosti? Kakšen je v kontekstu informacijske prenasičenosti in pojavov vse zmogljivejših funkcionalnosti digitalnih orodij format, ki bo vzpodbudil željo po razvijanju jezikovnih spretnosti in omogočal učinkovito učenje?

Ključne besede: digitalne tehnologije, poučevanje na daljavo, spletna orodja, tuji jeziki, sporazumevalne zmožnosti

Lidija Cvikić Tamara Turza-Bogdan

Faculty of Teacher Education, University of Zagreb

The Role of School in Minority Language Maintenance: A New Croatian Perspective

The latest census of the Republic of Croatia shows a decrease in the number of speakers of the most represented minority languages (Serbian, Italian, Hungarian and Albanian), while the number of speakers of the Romani languages has increased (Census 2022). National minorities exercise their constitutional right of schooling in the native language and script in three different models: complete education in the minority language (Model A), bilingual education (Model B) or learning the minority language and culture as a school subject (Model C). The curricular reform implemented in the Croatian education system in 2019 also included minority languages, which resulted in the new curricula for the Serbian language (Model A and Model C), Italian language and literature (Model A) and Romani languages (Model C). Starting from the school year 2022/23, Roma students in Croatian primary and secondary schools have for the first time the possibility of learning Roma culture and one of the mother tongues of the Roma in Croatia, either Boyashi Romanian or Romani Chib.

In this paper, we deal with the specifics of teaching the Roma language and culture in Model C. We analyse the foundations, principles and outcomes of the *Curriculum for the subject Language and Culture of the Roma National Minority* (NN 52/20) and the challenges faced by teachers in its implementation. More emphasis is given to the specifics of teaching Boyashi Romanian, which arise from the non-existent written tradition, dialectal variability of the language, the ongoing process of language standardization, and the lack of textbooks and teaching materials. Based on the analysed data, guidelines are proposed for evaluation of learning outcomes and further improvement of teaching as an important factor in the preservation of this minority language.

Keywords: curriculum, Boyashi Romanian, multilingualism

Rabe metode učnih kartic kot strategija za učenje besedišča v nemščini

Namen prispevka je predstaviti empirična spoznanja o učni strategiji učenja določnega člena v nemščini prek rabe učnih kartic. Učenje in določanje spola samostalnikov v nemškem jeziku je za tujega govorca nemščine zapleteno, pri čemer slovnični spol tudi slovenskim učencem povzroča veliko težav. Osnovnošolski učenci, ki obiskujejo pouk nemščine kot neobvezni izbirni predmet, imajo težave z določanjem in pomnjenjem ustreznega slovničnega spola nemških samostalnikov. Pogosto ugibajo spol samostalnika, si člene težje zapomnijo in se zaradi neosvojenih struktur ravna po posluhu. Člena se ne naučijo skupaj s samostalnikom, temveč ga dojemajo kot ločeno besedo. Zato ujemanje določnega člena s spolom samostalnika težje usvojijo, saj je zanje člen ločen leksem in ne del samostalnika, ki nosi informacije o slovničnem spolu. Ta spoznanja so vodila k akcijski raziskavi in uvedbi drugačne metode učenja, prek katere smo preizkušali, ali učenje s pomočjo slikovnih in besednih učnih kartic prispeva k večji pravilnosti rabe členov in določanja slovničnega spola. Akcijske raziskave se je udeležilo 40 učencev 4., 5. in 6. razreda, ki obiskujejo nemščino kot neobvezni izbirni predmet na Osnovni šoli Šmartno pod Šmarno goro. Zanimalo nas je, kako lahko z uporabo metode učnih kartic dosežemo večjo pravilnost določanja določnega člena v nemškem jeziku in kako konsistentno uvajanje rabe določene metode vpliva na učne rezultate pri učencih. Končni rezultati dokazujejo, da skoraj vsi sodelujoči učenci menijo, da jim metoda dela s karticami pomaga pri boljšem pomnjenju določnega člena v nemškem jeziku. Noben učenec ne meni, da se s pomočjo kartic ni naučil več določnih členov v imenovalniku oz. da mu kartice niso bile v pomoč pri določanju slovničnega spola. Poleg didaktičnih ciljev je pri učencih tovrstna metoda dela s karticami spodbudila kreativnost, izvirnost in praktičnost.

Ključne besede: učne kartice, učne strategije, akcijska raziskava, določni člen, nemščina

Pisno besedilo v angleščini: kako učence motivirati k boljšemu pisanju?

V prispevku predstavim aktivnosti, ki smo jih izvedli med učenci 2. in 3. triade, da bi izboljšali kakovost pisnih besedil v angleščini. Ugotavljamo namreč, da ta pogosto ne dosegajo pričakovanih standardov glede jezikovne pravilnosti, besedišča in zgradbe ter da so vsebinsko pomanjkljiva ali slogovno neustrezna. Na področju tvorbe besedil smo torej pristopili k načrtnemu delu z učenci. Z uporabo elementov formativnega spremljanja (kriteriji uspešnosti, samovrednotenje in vrstniško vrednotenje) je učencem postalo jasno, kaj se od njih pričakuje in kdaj bodo pri pisanju uspešni.

Spoznali so, da je pisanje veščina, ki jo vsak lahko izboljša. Učencem smo stopili naproti z uporabo digitalnih tehnologij. Z izbranimi aplikacijami (slido, google forms, jamboard itd.) smo v proces pisanja vključili sošolce, spodbudili podajanje povratne informacije ter sodelovalno učenje. S tehniko pisanja v parih in projektnim delom (izdelava plakatov, »prstnih odtisov«) je pisanje postalo zanimivejše. Medpredmetno povezovanje je omogočilo, da so naloge postale konkretnije (uporaba znanstvene metode pri raziskovanju priljubljene aplikacije). Izbirali smo besedilne zvrsti z uporabno vrednostjo (turistični blog) in teme, ki pred učence postavljajo izziv, terjajo ustvarjalnost in iskanje rešitev (izdelava terminskega plana projekta, ki bo izboljšal življenje v lokalni skupnosti). V pisna besedila smo pripeljali vse kulture razreda (kuharska knjiga receptov, tipičnih za kulture, zastopane v razredu). Na vidnem mestu v šolski avli smo postavili kotichek ustvarjalcev, kjer objavljamo pisne sestavke mnogih, ne le najboljših učencev. Ugotavljamo, da so aktivnosti pripeljale do kakovostnejših izdelkov. Učencem so pisanje pokazale v novi luči ter delovale pozitivno na samopodobo in vključenost v šolsko skupnost.

Ključne besede: pisanje, tuji jeziki, novi pristopi, IKT

Ina Ferbežar Damjan Huber

*Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, Filozofska fakulteta,
Univerza v Ljubljani*

F

Tematski sklop: Povezovanje jezikovnih in strokovnih spretnosti

Slovenščina za delo – ob delu

V prispevku bomo predstavili rezultate raziskave v okviru projekta Jezik na delovnem mestu, katerega cilj je odraslim priseljencem pomagati pri učenju slovenščine za potrebe njihovega dela. V raziskavi, v kateri je sodelovalo 568 vodilnih delavcev in 125 priseljencev, smo ugotavljali, ali in kako v različnih slovenskih podjetjih organizirajo jezikovno pomoč priseljenim delavkam in delavcem. Rezultati raziskave so pokazali, da podjetja le izjemoma nudijo sistematično pomoč pri učenju slovenščine, slovenščino se priseljeni delavci večinoma učijo »naključno«, ob delu. Potrebe po taki pomoči podjetja niti ne zaznavajo – pogosto zaradi sorodnosti slovenščine in prvih jezikov priseljenih delavcev. Po drugi strani pa se priseljeni delavci dobro zavedajo svojih jezikovnih primanjkljajev in si pomoči pri učenju slovenščine želijo.

Ob izrazitem pomanjkanju delovne sile lahko v Sloveniji pričakujemo velike spremembe ter vključevanje jezikovno in kulturno bolj raznolikih skupin priseljenih na trg dela. Zato se zdi nujno ne samo ozaveščanje vseh deležnikov o pomenu znanja slovenščine za vključevanje v podjetja in širšo družbo, ampak tudi oblikovanje takšnih programov za poučevanje slovenščine, ki bodo ustrezali potrebam in zahtevam konkretnega dela. In čeprav je morda res glavni cilj delovnih mest producirati dobrine in storitve, in ne učenja oz. znanja, se zdi investicija v nadgradnjo posameznikovih jezikovnih (in medkulturnih) zmožnosti zelo smiselna – ne samo za posameznikov poklicni in osebni napredek (vseživljenjsko učenje), ampak tudi z varnostnega in navsezadnje ekonomskega vidika. V prispevku bomo predstavili konkretne smernice za jezikovno pomoč, ki smo jih v Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF UL oblikovali za podjetja.

Gljučne besede: slovenščina kot ciljni jezik, jezikovna zmožnost, jezik na delovnem mestu, medkulturno sporazumevanje

Ina Ferbežar
Simona Kranjc
Janez Skela

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Matic Pavlič

Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani

Skupni evropski jezikovni okvir, Dodatek

Svet Evrope je leta 2020 objavil končno različico *Dodatka k Skupnemu evropskemu jezikovnemu okviru* (CEFR, Companion volume). Ta razširja obstoječe opisnike ravni jezikovne zmožnosti, dopolnjuje obstoječe lestvice z dodatnimi, t. i. vmesnimi ravnmi, predvsem pa opisnike razširja na nekatera nova področja jezikovnega sporazumevanja. Tako so v *Dodatku* dodani opisniki za medjezikovno posredovanje, raznokulturno in raznojezično zmožnost, IKT-sporazumevanje, leposlovje in za znakovne jezike.

V letu 2023 se nadejamo objave slovenskega prevoda *Dodatka*. V prispevku želimo predstaviti njegove novosti, predvsem pa zagate, s katerimi se je srečevala redakcijska skupina, in konceptualne rešitve v slovenski različici. Prav poseben izziv je bilo področje znakovnega jezika: ne le zato, ker je v *Dodatku* prvič v slovenščini opisana stopenjska zmožnost v znakovnem jeziku oz. znakovnih jezikih, temveč tudi zato, ker dokument prinaša zahtevo po takšnem oblikovanju opisnikov, ki bodo vključujoči in bodo torej upoštevali tudi nebesedne načine izražanja.

Uporabnost SEJA se z *Dodatkom* še povečuje. V prispevku želimo med drugim predstaviti številne možnosti uporabe, ki jih ta dokument ponuja tudi za jezikovne oddelke filozofske in drugih fakultet.

Ključne besede: Skupni evropski jezikovni okvir, Dodatek, lestvice opisnikov, znakovni jezik

When “One Size Does Not Fit All” – Presentations and Meetings in English Within and International Business Context

Business presentations and meetings are integral to business communication and can serve several purposes, such as presenting a company and its products or services or addressing issues related to business operations. Presentations typically follow a general structure of *introduction – body – conclusion – questions & answers*, and meetings tend to progress from one item on the agenda to the next. From the listener’s viewpoint, what constitutes an effective presentation differs significantly from culture to culture. Moreover, how one gives and receives information during a meeting is culturally bound. Being aware of these specifics and differences is essential for business people who aim to work in an international context so they can adapt their communication style to best fit its purpose. This contribution discusses various aspects of effective presentations and business meetings conducted in English within the international business context. In the first part, we address cultural differences in international business, audience expectations during business presentations and meetings, verbal and non-verbal aspects of communication and culture-bound communication patterns. A particular focus is placed on using English for business purposes, especially on the dichotomy between Business English as a *lingua franca* and Business English used by its native speakers. Considering the above, the second part of the contribution addresses the challenges and approaches to integrating these aspects into teaching business students and professionals how to participate in cross-border business meetings and deliver presentations in English in front of an international business audience.

Keywords: international business, presentation skills, meeting skills, English language, intercultural communication

Digitalne spletne vsebine kot vir gradiv za spletne jezikovne tečaje

Razmah dela od doma je na splet prestavil tudi jezikovne tečaje, ki so predvsem zahvaljujoč digitalnim tehnologijam postali izredno interaktivni in sodobni. Še posebej ustrezajo tečajnikom, ki delajo tudi v tujini. Jezikovni trenerji, učitelji tujih jezikov ali naravni govorci svoja gradiva pripravljajo sami in na rednih srečanjih delijo uspešne pedagoške prakse. Pri delu uporabljajo različne spletne aplikacije, družbena omrežja in izvirne materiale s spletnih medijev; vaje za slovnične primere potekajo neposredno na spletnih straneh, ki tečajnikom nudijo takojšnje preverjanje pravih odgovorov. Tečajniki imajo dostop do lastnih gradiv (e-pošte, prezentacij, nalog), učijo se, kako uporabljati spletne prevajalnike, slovarje ter pripomočke za pravopis. Članek predstavi prednosti in nekatere pomanjkljivosti ter dodatne možnosti učenja tujega jezika prek spleta na daljavo, izpostavi prilagojene pristope za posameznike in skupine, predvsem pa našteje konkretne primere spletnih strani in aplikacij, ki so se izkazale kot učinkovite pri poučevanju in so jih tečajniki dobro sprejeli. Ugotovitve temeljijo na analizi dodane primarne raziskave, in sicer spletne ankete, ki je bila izvedena na vzorcu 106 respondentov. Primerjali smo dobljene rezultate med tečajniki, ki so se izobraževanje udeleževali posamezno, znotraj skupin enega podjetja in klasičnih mešanih skupin. Največje prednosti predstavljenih digitalnih vsebin so se pokazale ravno pri skupinah tečajnikov iz istega podjetja. Ti poleg učenja tujega jezika na tečajih krepijo tudi socialne povezave in pridobivajo na samozavesti pri uporabi tujega jezika zaradi sproščene učnega okolja.

Ključne besede: jezikovni tečaji, spletne aplikacije, družbena omrežja, avtentični viri, sodobne metode

Poučevanje jezikov z Minecraft Education Edition (MEE)

Cilj prispevka je prikazati enega od inovativnih pristopov za poučevanje jezikov. Gre za izpeljavo učne ure s pomočjo učencem zelo znane računalniške igre v izobraževalni različici. Učenci vstopijo v interaktiven virtualni svet, v katerem jih usmerjajo neigralniški liki (NPC-ji), table z napisi in iz kock zgrajene konstrukcije. Učitelj da učencem navodilo, do kam v virtualnem svetu morajo priti, katere naloge morajo narediti in kaj vse morajo dodati v končni izdelek. Učenci lahko znotraj virtualnega sveta uporabljajo kamero in svoje izdelke fotografirajo. Fotografije shranijo v listovnik (*Portfolio*), ga izvozijo in datoteko naložijo na spletno učilnico, da jo učitelj lahko pregleda. Podobno lahko naredijo s knjigo s peresom (*Book & Quill*), v katero lahko poleg slik dodajo besedilo. Izobraževalna različica igre *Minecraft* ima vgrajene posebne omejitve: učenci kock ne morejo razbijati, gradijo lahko le v določenem območju in ne morejo poškodovati drugih igralcev. Ti mehanizmi omogočajo, da se učenci v virtualnem svetu učijo in ne prosto igrajo.

Udeležencem bodo v prvi vrsti predstavljeni: proces namesitve programa, vpis in dostop do že narejenih svetov v *Minecraftu*. Naučili se bodo upravljanja z liki brez igralca, postavljanja tabel in napisov, uporabe orodij za ocenjevanje in urejanja že obstoječih svetov. Poudarek prispevka bo na poučevanju angleščine, in sicer na naslednjih področjih: bralno razumevanje, slovnica, književnost in kreativno pisanje. Kot primer bomo vzeli že pripravljen svet *Adventures in English with Cambridge*. Tako bodo lahko udeleženci na praktičnem primeru videli, na kakšen način lahko pripravimo jezikovne naloge in kako poteka potovanje skozi virtualni svet.

Ključne besede: Minecraft Education Edition, IKT, poučevanje jezikov, igrifikacija, motivacija

Iz učilnice okrog sveta: Potovalni blogi pri pouku nemščine v srednjih šolah

Socialna omrežja in spletne vsebine, kot je potovalni blog, so nepogrešljiv del vsakdana. Blogi niso pomembni le iz socialnega vidika, temveč imajo (v nemško govorečem prostoru) vse večji pomen tudi v jezikoslovnih raziskavah. Bloge (tudi potovalne) razumemo kot kompleksne, tematsko in jezikovno specifične medijske formate, ki na podlagi tehničnih značilnosti odpirajo možnosti za komunikativna dejanja in omogočajo izpolnjevanje komunikativnih namenov. V sklopu predavanja bo pozornost namenjena predvsem potovalnim blogom in načinom njihovega vključevanja v pouk nemščine v srednjih šolah.

V prvem delu predavanja bodo natančneje predstavljeni potovalni blogi, kot na primer njihova sestava, ponavljajoče se vsebine in njihovi komunikativni nameni. K doseganju slednjih bistveno prispevajo različni semiotični viri, torej jezik, tipografija, razporeditev vsebin na spletni strani, slike, videi ipd., ki bodo prav tako omenjeni v prvem delu. Od omenjenih semiotičnih virov pomembno vlogo za pouk igrajo jezik, slike in videi. Pri jeziku bo prevladovalo utrjevanje že usvojenega in spoznavanje novega besedišča ter ponavljanje sestavljenega preteklika (Perfekta). Tipične teme, ki se pojavljajo v blogih, so destinacije (poimenovanja držav, pripadnikov in jezikovnih skupin), vremenski pojavi, znamenitosti in vtisi popotnikov. Na slednje se bomo osredotočili pri pouku. Besedišče bomo predhodno postopoma usvojili (ter ponovili) v lekciji, ki tematizira potovanje. Ko bomo spoznali besedilno vrsto potovalni blog, se bodo dijaki sami preizkusili v (kreativnem) pisanju, tj. ustvarjanju svojega potovalnega bloga. Uporaba potovalnih blogov in socialnih omrežij pri pouku nemščine je obetaven učni pristop, zato bodo v drugem delu predstavljeni načini vključevanja potovalnih blogov (in deloma socialnih omrežij) v pouk nemščine, pri čemer bodo didaktizacije primerne za različne ravni znanja. Ne nazadnje bodo na kratko povzete prednosti rabe digitalnih tehnologij (s posebnim poudarkom na potovalnem blogu) pri pouku, saj se ob tej tematiki pogosto poraja vprašanje, ali imajo socialna omrežja in druge spletne vsebine več negativnih kot pozitivnih vplivov na vsakdan srednješolcev.

Ključne besede: potovalni blog, socialna omrežja, multimodalnost, nemščina kot (drugi) tuji jezik, digitalna tehnologija

Klara Hudournik

Zavod za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja Dornava

Marjana Šifrar Kalan

Nives Ličen

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Elementi igrifikacije pri poučevanju tujih jezikov: primer poučevanja španščine za starejše

V prispevku bo predstavljena raziskava o igrifikaciji pri poučevanju španščine kot tujega jezika v skupinah starejših odraslih. Z dolgoživotjo in digitalizacijo se razvijajo nove strategije za poučevanje starejših, ki spodbujajo motivacijo za učenje in prispevajo k razvoju novih oblik poučevanja starejših (65+). Raziskava je izhajala iz konceptov dolgoživotnosti, vseživljenjskega učenja, geragoške didaktike in motivacije za učenje ter sodi na področje specialne didaktike španskega jezika.

Namen raziskave je bil podrobneje spoznati uporabo metode igrifikacije z zornega kota učiteljev in starejših študentov. Zanimalo nas je, kakšen vpliv ima vpeljava igrifikacije v poučevanje španščine – po mnenju učiteljev in študentov – na učenje španščine.

Metoda: uporabljena je bila kvalitativna raziskovalna metodologija, za zbiranje podatkov so bili uporabljeni intervju, fokusna skupina in opazovanje z udeležbo. V raziskavo so bili vključeni učitelji (n = 6), ki poučujejo tuje jezike v skupinah starejših, in starejši študenti (n = 16) na tečajih španščine v študijskem letu 2022/23 v različnih organizacijah v Sloveniji.

Rezultati: udeleženci/študenti in učitelji so prepoznali večinoma le pozitivne vplive igrifikacije, glavni učinek, ki so ga oboji izpostavljali, je povečanje motivacije. Nekatere elemente igrifikacije (na primer povratne informacije, stopnje, sodelovanje, časovno omejitve, odnos z ljudmi, napredovanje, izzive) so udeleženci doživeli kot bolj primerne, druge (na primer avatar, lestvico, točke, tekmovanje, značke, izpadanje) kot manj primerne za starejše odrasle. Odgovori učiteljev kažejo, da imajo učitelji pomembno vlogo pred, med in po vpeljavi igrifikacije v poučevanje. Učitelji se soočajo z izzivi, vezanimi na značilnosti učenja/poučevanja starejših, ustvarjanje igrifikacije, digitalne kompetence starejših in opremo za izvajanje digitalne oblike igrifikacije.

Ključne besede: igrifikacija, starejši odrasli, geragogika, poučevanje španščine, motivacija

Izzivi in priložnosti za pouk tujega jezika v prihodnosti: stališča učiteljev tujega jezika do umetne inteligence za pouk in pri pouku

Umetna inteligenca (UI), ChatGPT, Google Translate, pa tudi Duolingo, Booking idr. so globoko posegli v naš raziskovalni in pedagoški vsakdan. Če nam je to všeč ali ne, se zdi, da je odločitev o tem, ali jih bomo uporabljali ali ne, že sprejeta. Je pa v naši pristojnosti, v kolikšni meri UI vključujemo, kako se bomo z njo soočali ter jo odgovorno in premišljeno vključevali v svoje delo v prihodnosti. UI lahko razumemo kot priložnost, ki lahko koristno vpliva na poučevanje tujega jezika in ki nam lahko prihrani kar nekaj ur za birokratsko-administrativno delo, ali kot nevarnost, ki ogroža poslanstvo učitelja, briše meje med umetnim in človeškim ter posega v bistvo človečnosti.

V Nemčiji je fundacija Vodafone izvedla zanimivo študijo o umetni inteligenci v šoli s pomenljivim naslovom *Odprava v neznano* (2023). V prispevku pa predstavljamo stališča in mnenja učiteljev tujega jezika o vključevanju UI v pouk tujega jezika v Sloveniji. Zanima nas, kako dojemajo UI pri pouku in za pouk tujega jezika, ali je to grožnja, ker premočno posega v pedagoško delo, metode, cilje, kompetence in poslanstvo učitelja, ali izziv, ki lahko s premišljeno rabo ugodno spremeni obstoječe neaktualne in neučinkovite pedagoške pristope.

Ključne besede: pouk tujega jezika, umetna inteligenca, grožnja, izziv, vloga učitelja

Razvijanje kompetenc komuniciranja prek spleta pri tečaju romunščine kot tujega jezika

V času pandemije COVID-19 je potreba po vzdrževanju socialne distance vplivala tudi na področje izobraževanja, saj je ves pouk, od vrtca do fakultete, potekal v virtualnem okolju. Uporaba spletnega okolja in dovednost *digitalnih domorodcev* (mladih, rojenih v digitalni dobi) sta pomembno prispevali k dejstvu, da je komunikacija s pomočjo tehnologije v tem času postala glavno sredstvo za stik s svetom. Prispevek se ukvarja z izzivi in pristopi k razvoju kompetenc komuniciranja v tujem jeziku – romunščini (razprave, posveti, pogovori, druge vrste sodelovanja) v virtualnem okolju. V okviru tečaja romunščine kot tujega jezika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani so bile uporabljene naslednje didaktične metode: delo v skupinah ali parih, didaktične igre (wordwall, mentimeter, quizlet, socrative) in spletne platforme (Showbie). Predstavitev pristopov in metod razvoja kompetenc tujega jezika spremljajo tudi konkretni primeri vaj in prilagoditev podajanja učne snovi v spremenjenih učnih razmerah.

Ključne besede: spletno komuniciranje, opisniki, romunščina kot tuji jezik, poučevanje v spletnem okolju

Tina Jugović

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani; Humanistična fakulteta, Šlezjska univerza v Katowicach

Matej Klemen

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Znanja učiteljev slovenščine kot neprvega jezika

V prispevku predstavlja del rezultatov raziskave o tem, katera znanja pri svojem delu potrebujejo učiteljice in učitelji slovenščine kot neprvega jezika, ki poučujejo različne publike v Sloveniji in tujini, ter kako so za svoje delo usposobljeni. Pri tem se omejujeva na učitelje, ki poučujejo odrasle (neštudente) v Sloveniji (N = 91). Knez idr. (2021) so namreč že pridobili informacije o usposobljenosti učiteljev slovenščine kot neprvega jezika v osnovnih in srednjih šolah; za učitelje, ki poučujejo odrasle, pa podrobnejša raziskava še ni bila opravljena (prim. Kobos, Pirih Svetina 2009: 207; Gril 2022: 122).

Učitelje sva spraševala, katera znanja so po njihovem mnenju potrebna za poučevanje slovenščine kot neprvega, torej drugega (J2) ali tujega jezika (TJ). Za merjenje njihovih stališč sva v vprašalniku uporabila petstopenjsko Likertovo lestvico, ki sva jo za potrebe analize rezultatov pretvorila v številčno. Učitelji, ki poučujejo odrasle govorce v Sloveniji, so med naštetimi izbirami najvišje ocenili poznavanje didaktike in metodike slovenščine kot J2 in TJ (povprečna ocena 4,6), najmanj potrebno pa se jim zdi poznavanje teorij in tehnik prevajanja in tolmačenja (3,2) ter prvega jezika učečih se (3,2). Anketirani so zase ocenili, v kolikšni meri naštetá znanja imajo. Ocene so bile pričakovano nižje kot pri prejšnjem sklopu, preseneča le poznavanje slovenske literature, ki je bilo ocenjeno višje (4,4), kot naj bi bilo potrebno (3,9). Največji razkorak med samoocenama pa se kaže med potrebnostjo poznavanja (4,6) ter poznavanjem didaktike in metodike slovenščine kot J2 in TJ (4,0). Učitelji so ocenili tudi svojo uspešnost pri razvijanju različnih jezikovnih dejavnosti ter sestavnih delov jezikovne zmožnosti, kjer so vse postavke ocenili z ocenami od 4,0 do 4,5. Odgovori anketiranih učiteljev kažejo, da so po lastni oceni *dobro* ali *povsem usposobljeni* za poučevanje slovenščine kot neprvega jezika (tako jih meni 82 %, N = 88), za jasnejšo predstavo in dejansko oceno usposobljenosti pa bi bilo treba raziskavo dopolniti še z drugimi pristopi, na primer s spremljanjem.

Ključne besede: slovenščina kot neprvi jezik, učitelj, usposobljenost, poučevanje, didaktika slovenščine

Nadja Jukić

Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran

– *Ginnasio e Istituto nautico e elettronico Pirano*

Gender and Queer Studies in an EFL Classroom: Teaching William Golding's *Lord of the Flies*

For decades, William Golding's *Lord of the Flies* has been a staple in English classrooms all over the world, and EFL classes are no exception. After having been assigned as the required reading for the general *Matura* graduation exam in Slovenia, *Lord of the Flies* became familiar to high school students and their teachers all over the country. But while the novel is undoubtedly a well-researched classic, teaching it in the 2020s opens up new possibilities. One of these is using gender and queer studies as part of the literary analysis, for example by analysing how gender and sexuality influence a character's personality, actions, and relationships. Since gender and queer studies are uncommon if not entirely unheard of in Slovene (EFL) classrooms, my main question was whether *Lord of the Flies* lends itself well to innovative teaching approaches such as this one, and, consequently, whether gender and queer studies could be used in other classroom material, literary or otherwise. My research, carried out during literary analysis in class and with the help of a short questionnaire, suggests that students largely found the analysis of gender in the novel helpful and insightful, as it provided them with a better understanding of the novel's main characters. On the other hand, the topic of sexuality was not as prominent in the analysis or the students' feedback, though this was largely contingent on the age of the novel's protagonists, who are mostly pre-adolescent.

Overall, gender and queer studies have proven to be a useful and valuable approach, even for literary analysis in an EFL classroom. It is a topic that is relevant both to contemporary literary studies and the young adults studying it, and would benefit greatly from teachers who are willing to take up the task of incorporating it in their classes.

Keywords: gender studies, queer studies, EFL, teaching literature, *Lord of the Flies*

Če ne bomo stopili v korak s časom, nas bo čas povozil

Kot učiteljica angleščine in nemščine sem s porastom znanja predvsem na govornem sporočanju pri učencih ugotovila, da moram spremeniti svoj način poučevanja in dela v razredu, saj jim tradicionalne metode poučevanja ne bodo prinesle napredka v znanju, dolgočasenje pa bo postalo glavno vodilo našega pouka. Prav zato sem v svoje delo uvedla inovativne učne metode in pristope. Delo pri pouku je sedaj v veliki meri prežeto z aktivnostjo učencev, z raziskovalnim in projektnim delom, delom v skupinah in parih, učence učim samovrednotenja ter presojanja o lastnem napredku pri znanju tujega jezika.

Na ta način skozi projektno delo pripravljamo govorne predstavitve in igro vlog v različnih situacijah ter raziskujemo besedišče, ki ga uporabljamo v intervjujih in doživljajskih spisih. Delo je pri tem diferencirano glede na zmožnosti učencev, tako da lahko vsak učenec napreduje glede na zmožnosti in učno pot, ki si jo zastavimo skupaj. Učencem skušam približati namen učenega, na podlagi primerov odličnosti pa skupaj oblikujemo merila uspešnosti našega končnega izdelka. V pouk vključujem sodelovalno učenje, kjer učno močnejši učenci prevzamejo vlogo učitelja ter pomagajo učno šibkejšim učencem pri napredovanju ali obratno, kjer učno šibkejši učenci razlagajo način reševanja naloge, učno močnejši učenci pa jih pri tem vodijo le s podpornimi vprašanji. V aktivnosti pri pouku vključujem tudi elemente FIT pedagogike in rabo digitalne tehnologije kot pripomočka pri učenju in raziskovanju, medpredmetno se povezujem z naravoslovjem, matematiko, fiziko, zgodovino, geografijo in slovenščino.

Ključne besede: inovativne oblike učenja in poučevanja tujega jezika, sodelovalno učenje, učna pot učenca, samovrednotenje napredka v znanju tujega jezika

Jezikovna refleksija in njena umestitev v vertikalno šolskih učnih načrtov: primer italijanščine

Kot trdi Skela (2019), je »zgodovina jezikovnega poučevanja v veliki meri zgodovina iskanja prave (čudežne) metode«, ki naj bi ustrezala večini učecil v vseh okoljih in z odkritjem katere bi rešili vse težave jezikovnega poučevanja. Težava te utopične, a vselej prisotne težnje je ta, da so pogosto sledili načelu »novejše je boljše« in posledično prepričanju, da je treba ob sprejetju nove metode odpraviti vse, kar je bilo prej. To se je zgodilo tudi s širokim sprejetjem komunikacijskega pristopa, ki je v veliki meri zanemaril pomembnost jezikovne refleksije za kakovostno učenje tako maternega kot tujih jezikov. V šolski praksi imata namreč poučevanje in učenje jezikov pogosto predvsem praktičen namen: razvijati razumevanje pisnih in govornih besedil ter produkcijske spretnosti, zlasti v povezavi s konkretnimi okoliščinami uporabe. Zanemarjamo pa učenje slovnice: namesto da bi jo obravnavali kot sistematično opazovanje jezika, nosi negativni predznak skupka vnaprej določenih pravil, ki se jih je treba naučiti.

Rezultat te metode je slabše poznavanje maternega jezika in počasnejše ter težavnejše napredovanje pri učenju tujih jezikov – to se konkretno odraža v izredno pomanjkljivem znanju celo osnovnih jezikovnih pojmov, s katerim marsikateri študent pristopa k študiju tujih jezikov. Na konkretnem primeru želim predstaviti metodo obravnave nekaterih za tujce težkih vidikov italijanskega jezika skozi postopno uvajanje in učenje v celotni vertikali, od osnovne do srednje šole in univerze.

Ključne besede: jezikovna refleksija, vertikala šolskih učnih načrtov, analiza poznavanja jezikovnih pojmov

Matej Klemen Mateja Eniko

*Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, Filozofska fakulteta,
Univerza v Ljubljani*

K

Tematski sklop: Inovativne učne metode in pristopi

Sodobna slovenska poezija kot izhodišče za ustvarjalno pisanje pri pouku slovenščine kot drugega in tujega jezika

V trifaznem modelu obravnave poezije pri pouku slovenščine kot drugega in tujega jezika (SDTJ) se prva faza posveča pripravi in opolnomočenju tujejezičnega bralca (ta se izkušensjsko, sociokulturno in jezikovno pripravi na literarno besedilo), druga sprejemanju in opomenjanju besedila (bralec primarno opomeni pesem, ob naslednjih branjih jo interpretira, reflektira, utemeljuje svoje razumevanje ter ga primerja in usklajuje z drugimi), tretja faza obravnave pa je namenjena nadgradnji in aktualizaciji besedila (Eniko idr. 2022). V prispevku se sprašujemo, kako je ta model mogoče udejanjiti ob sodobni slovenski poeziji. Ob ustreznem izboru pesmi (za kriterije gl. Eniko idr. 2022: 82–84) se sodobna slovenska poezija pri pouku SDTJ kaže kot primerno izhodišče za jezikovna opravila, ki naj bi jih bili jezikovni uporabniki, kot navaja SEJO, zmožni izvesti ob ustvarjalnih besedilih. Uporabniki na različnih stopnjah jezikovnega znanja naj bi različno poglobljeno in kompleksno izražali osebni odziv na ustvarjalna besedila, na primer pojasnili, kaj jim je všeč, povezovali vidike dela z lastnimi izkušnjami ter interpretirali delo kot celoto ali nekatere njegove vidike (Dodatek k SEJO: 107–108, prim. tudi 207–208).

V prispevku se osredotočamo na tretjo fazo obravnave in predstavljamo, kako se osebni odziv na literarno delo kaže skozi ustvarjalna besedila učencev. Tretja faza modela obravnave poezije namreč vključuje tudi naloge za pisanje ustvarjalnih besedil. Te pa so zasnovane tako, da mora pisec v svoje besedilo vključiti tudi razmisleke, do katerih pride v prvih dveh fazah. Na primeru obravnave pesmi Alojza Ihana *Iskanje* nas je zanimalo, ali oz. kako se v izbranih primerih ustvarjalnega pisanja učencev SDTJ, in sicer v njihovih pesmih, kaže razumevanje izhodiščne pesmi (besedišča in drugih jezikovnih sredstev, motivno-tematskih ter oblikovno-slogovnih elementov), kako to vključijo v svoje besedilo ter kako skozi to besedilo aktualizirajo izhodiščno pesem.

Ključne besede: slovenščina kot drugi in tuji jezik, poezija, razumevanje, ustvarjalno pisanje

Ruska poslovna korespondenca

Politične razmere v Rusiji in Ukrajini v zadnjih letih v veliki meri vplivajo na zmanjšan interes za študij ruskega jezika. Kako kljub neugodnim okoliščinam vzpodbuditi interes za študij ruščine, kako na najbolj učinkovit način študente seznaniti z veččinami poslovne komunikacije v ruščini? Znano je, da so za uspešno poslovanje z ruskimi partnerji izredno pomembni medsebojni odnosi, neformalni stiki in zaupanje, ki jih je težko vzpostaviti brez dobrega znanja ruskega jezika, razumevanja pravil obnašanja, medkulturnih razlik in poslovnega bontona, kar poskušamo predstaviti študentom na magistrskem študiju pri predmetu *Zvrstnost ruskega jezika – Poslovna besedila*. Z namenom, da bi učenje in poučevanje tega predmeta posodobili in bi bilo v bodoče še bolj učinkovito ter prilagojeno potrebam študentov in hkrati potrebam na trgu dela, je v pripravi učbenik «Ruska poslovna korespondenca» (Andreja Klemenčič, Janja Urbas), ki bo prva tovrstna literatura, namenjena prav Slovincem. V njem bodo predstavljene jezikovne posebnosti uradnega poslovnega sloga jezika z izbranimi zgledi avtentičnih poslovnih dopisov in pogodb. Pri slovničnih strukturah bo poudarek na deležniških konstrukcijah, rabi nedoločnika, sklanjanju števnikov, predlogih in časovnih določilih, značilnih za to zvrst. Učbenik bo omogočal, da bodo študenti s pomočjo praktično zastavljenih vaj spoznali, kako pravilno sestavljati dokumente, voditi poslovno korespondenco, ustno in pisno predstaviti ideje in predloge (poslovne prezentacije) ter prenašati informacije iz ustnega v pisni način in obratno. Predavatelju bo učbenik v veliki meri olajšal poučevanje predmeta, hkrati pa spodbudil delo študentov in pripomogel k bolj kakovostnemu aplikativnemu znanju.

Ključne besede: ruščina, poslovna korespondenca, učbenik

Mednarodna lingvistična olimpijada kot pouk o jezikih in jezikoslovju

Slovenija je že vrsto let aktivna in zelo uspešna udeleženka Mednarodne lingvistične olimpijade (*International Linguistics Olympiad*, IOL), ki se odvija v sklopu mednarodnih znanstvenih olimpijad za srednješolce. Leta 2019 je ekipno osvojila prvo mesto, pred Kitajsko in Rusijo.

Razlog za odlične uspehe naših dijakov v svetovnem merilu je predvsem v mreži osnovnošolskih in srednješolskih tekmovanj iz znanja ter v delu mentorjev na šolah. Naloge iz jezikoslovne logike za lingvistično olimpijado so sestavljene tako, da so rešljive tudi, če reševalec jezika ne pozna, temeljijo pa na tem, da je vsak jezik natančen sistem in da je pravila tega sistema v veliki meri mogoče ugotoviti s pomočjo logike. Na seminarjih za osnovnošolske in srednješolske mentorje, ki so povečini učitelji matematike, pa se ti dodatno seznanijo z relevantnimi temami iz jezikoslovja in z manj znanimi jeziki. S pomočjo nalog iz lingvistične logike, ki jih je mogoče v grobem razdeliti v nekaj osnovnih tipov, ki se delno prekrivajo z ravninami jezika, se s temi temami učenci in dijaki seznanijo s pomočjo učiteljev matematike, ne slovenščine ali tujih jezikov, saj teh med mentorji lingvistične logike skoraj ni. V prispevku bomo predstavili nekaj tipičnih nalog, ki učence in dijake na tekmovanjih iz logike seznanijo z jezikoslovnimi vsebinami, ki jih drugje pri pouku ne srečajo.

Ključne besede: lingvistična olimpijada, pouk jezikov, naloge iz lingvistične logike

Poučevanje slovenščine, prilagojeno študentom UL, govorcem južnoslovanskih jezikov

Modul Leto plus ponuja možnost učenja slovenščine tujim študentom UL. Nanj se v veliki večini vpisujejo Južni Slovani, predvsem iz Makedonije, Srbije ter BiH. Glede na strukturo udeležencev smo lektorji pri pouku razvili nekaj pristopov, ki se v želji po čim hitrejši usvojitvi znanja prilagajajo ciljni publiki. Struktura udeležencev je homogena z več zornih kotov: poleg južnoslovanskega jezikovnega izhodišča so vsi študenti, stari 18–26 let. Večina je prvič v življenju odšla od staršev in se preselila v tujino, v Sloveniji si želijo ostati za vedno.

Jezikovni pouk se z novim učnim kompletom *Slovenščina 1+* (2022) prilagaja izhodiščem in potrebam Južnih Slovanov. Gre za gradivo, ki poleg »klasičnih« vaj za usvajanje slovničnih prvin in širjenje besedišča vsebuje tudi dejavnosti za odpravljanje predvidljivih napak za te govorce. Usvajanje jezika poteka tudi zunaj razreda, in sicer v obliki obveznih dodatnih dejavnosti. Te so usmerjene v čim širše spoznavanje slovenske družbe in kulture, pri čemer se program delno prilagaja zanimanjem študentov glede na smer študija. Udeleženci si poleg jezikovnih (vaje za izgovorjavo, pisno izražanje, delo s spletnimi viri) in v splošno poznavanje države usmerjenih dejavnosti (udeležba na kulturnih ali športnih dogodkih, izleti po Sloveniji ...) lahko izberejo tudi dejavnosti glede na svoje strokovno zanimanje: obisk Rektorskega infrastrukturnega centra IJS, ogled slovenskega parlamenta in Hiše EU, udeležba na poljudnoznanstvenih predavanjih. Vzporedno lektorji sami pripravljamo predstavitve posameznih področij slovenske kulture. Udeleženci v anketah te dogodke običajno izpostavijo kot dodatno vrednost lektorata.

Ključne besede: slovenščina za tujce, Južni Slovani, prilagojeni didaktični pristopi

Mihaela Knez
Damjana Kern Andoljšek
Matej Klemen
Eva Pori

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Nadgradnja učnega gradiva *Čas za slovenščino 1* v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih mladostnikov

V prispevku želimo predstaviti rezultate projekta Nadgradnja učnega gradiva *Čas za slovenščino 1* v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih mladostnikov. V njem smo na podlagi obstoječega učbeniškega kompleta *Čas za slovenščino 1* zasnovali celovito interaktivno učno gradivo za začetno učenje slovenščine, ki bo učecim se (ciljna publika so mladostniki, ki se učijo slovenščino kot drugi in tuji jezik) enostavno dostopno ter jim bo zagotavljalo kakovostno in vsečno izkušnjo učenja slovenščine. Interaktivno učno gradivo je podprto s klikljivim seznamom jedrnega besedišča na ravni A1 oz. slovarjem, namenjenim govorcem slovenščine kot drugega in tujega jezika. Gre za prvi tovrstni slovenski leksikalni priročnik (nastal je v sodelovanju s Centrom za jezikovne vire in tehnologije), ki je bil razvit z mislijo, da bo v prihodnosti sistematično nadgrajen tudi za govorce slovenščine na višjih ravneh znanja. Vključuje uporabnikom prilagojene slovnične, pomenske in multimedijske informacije oz. prevod v dva tuja jezika – albanščino (kot od slovenščine najbolj oddaljenim jezikom učencev priseljencev) in madžarščino (kot od slovenščine najbolj oddaljenim jezikom, ki se govori v slovenskem zamejstvu). Tretji rezultat projekta je različica učnega gradiva *Čas za slovenščino 1* za slepe mladostnike, ki se učijo slovenščine kot drugega in tujega jezika. Takih otrok je po podatkih ministrstva za vzgojo in izobraževanje v Sloveniji okoli 10, za učenje slovenščine kot drugega jezika pa trenutno nimajo nobenega učnega gradiva. Prilagajanje učnega gradiva je potekalo v sodelovanju s Centrom za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne Ljubljana ter ni bilo samo preprosto prevedeno v obe različici brajice, kot je v navadi v slovenskem prostoru, ampak je bilo za namen poučevanja slepih otrok posebej prilagojeno, tako da ključne vsebine in dejavnosti, ki so pomembne za začetno učenje slovenščine, niso bile okrnjene.

Ključne besede: učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika, interaktivno učno gradivo, učenje slovenščine za slepe, i-slovar slovenščine za govorce slovenščine kot drugega in tujega jezika

Začetno učenje slovenščine v vrtcu

V Slovenijo se vsako leto s starši priseljenci priseljujejo tudi njihovi otroci, ti pa v vzgojno-izobraževalni proces večinoma vstopajo brez znanja slovenščine. Ob otrocih priseljencih so v vrtcu tudi otroci Romi, ki so ob vstopu v vrtec v znanju slovenščine pogosto tudi začetniki. V slovenskem osnovnošolskem in srednješolskem prostoru so se v zadnjih letih izoblikovali učni načrti za začetno učenje slovenščine, učna gradiva in nove normativne podlage, ki so osnova za izvedbo začetnega pouka slovenščine. Jezikovno vključevanje priseljenjskih otrok in otrok Romov pa je na področju predšolske vzgoje kljub njihovem precejšnjemu številu (na podlagi statističnih podatkov o dvojnem državljanstvu je mogoče sklepati, da je delež otrok priseljencev 8-odstoten) sistemsko še povsem neurejeno. Vzpostavitve izvajanja pomoči pri začetnem učenju slovenščine, namenjene predšolskim otrokom, katerih prvi jezik ni slovenščina, pomeni uresničevanje evropskih in slovenskih smernic, zapisanih v *Kurikulu za vrtnice, Strategiji vključevanja otrok, učencev in dijakov migrantov v VIZ* ter *Predlogu programa dela z otroki priseljenci za področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja*, ter obstoječih pravnih podlag. S tem se udejanja prizadevanje, da bi tem otrokom omogočili lažje, hitrejše in uspešnejše vključevanje v sistem vzgoje in izobraževanja ter v slovensko okolje. Raziskava, ki smo jo izvedli v okviru nacionalne evalvacijske študije *Evalvacija modelov učenja in poučevanja slovenščine kot drugega in tujega jezika za učence in dijake, ki jim slovenščina ni materni jezik*, je namreč pokazala, da vključevnost priseljenjskih in romskih otrok v vrtec pomembno vpliva tako na razvoj njihove jezikovne zmožnosti kot na večjo učno uspešnost in boljšo vključenost v šolsko okolje. Namen prispevka je predstaviti izhodišča in priporočila za začetno učenje slovenščine ter vlogo, ki jo imajo v procesu učenja novega jezika vzgojitelji, vrstniki in starši otroka.

Ključne besede: začetno učenje jezika, jezikovno vključevanje otrok priseljencev, jezikovna zmožnost v slovenščini

Martina Kokelj

Osnovna šola Antona Martina Slomška Vrhnika

K

Tematski sklop: Govorne spretnosti kot ključne kompetence prihodnosti

Javna prireditev – nastopanje pred občinstvom in zabava

OŠ Antona Martina Slomška Vrhnika se že vrsto let ponaša z naslovom Kulturna šola. Naslov upravičujemo z mnogimi kulturnimi dogodki. Eden izmed njih je Teden kulture, na katerem sodelujemo tudi učiteljice slovenščine. Vsako leto vlada na pobudo ministrstva za kulturo razglasi ustvarjalca, ki se je izkazal na kulturnem področju. Tudi mi počastimo spomin na te ustvarjalce in obeležimo njihovo ustvarjanje. Leto 2021 je bilo razglašeno za leto Josipa Jurčiča, leto 2023 pa za leto Karla Destovnika Kajuha in Ivana Tavčarja. Omenjene avtorje in določena njihova dela spoznavamo tudi pri poku književnosti, zato smo jih na prireditvi predstavili z deli, ki niso v učnem načrtu, da jih spoznamo še drugače. Leto 2021 je bilo znamenovano z delom na daljavo, zato smo predstavitev Josipa Jurčiča posneli in si jo ogledali v virtualni obliki. Učenci so raziskali njegova dela in ugotovili, da je pisal tudi pesmi in skeče, zato smo se odločili, da recitacije njegovih pesmi dopolnimo z igro. V letošnjem šolskem letu smo lahko Teden kulture izvedli v živo. Učenci so raziskali življenje ter dela Kajuha in Tavčarja. Najprej so deklamirali Kajuhove pesmi, nato sta učenci predstavili črtici iz zbirke *Med gorami*, *Šarevčeva sliva* in *Posavčeva češnja*, v obliki kamišibaja, v zaključku pa sta učenec in učenka uprizorila znameniti prizor iz povesti *Cvetje v jeseni*, ki sta ga učenci popestrili z igranjem melodije Urbana Kodra Cvetje. Pomembno se nam zdi, da se učenci spoznavajo in javno predstavijo naučeno besedilo, s čimer razvijajo komunikacijske spretnosti in urijo javno nastopanje, mi pa jih spodbujamo k razvijanju digitalnih kompetenc.

Ključne besede: slovenščina, kultura, javno nastopanje, dramatizacija, kamišibaj

Lov na rime – učenje nemškega besedišča z gibanjem in rimo

Izkušnje pričajo o tem, da je učenje učinkovito, kadar je zabavno, kadar gre za učenje skozi igro, kadar je poudarek na učenju in ne poučevanju, kadar so učenci aktivni, kadar se učijo z vsemi čuti ter aktivirajo svoje zavedne in nezavedne potenciale. V prispevku želim predstaviti primer dobre prakse, ki podpira idejo in smernice, da učitelj v pouk vključuje čim več gibanja. Moj primer oz. igro sem poimenovala Lov na rime. Na temo hrana in pijača sem poiskala rime, ki so osnova za predstavljeno igro. Igra, gibanje po razredu in iskanje rim popestri učenje in izboljša »izkupiček« učenja. Igranje z gibanjem v telesu sprošča oksitocin ali hormon sreče ter ustvarja vzpodbudno okolje za učenje, kreativnost in radovednost. Učenje z rimami učencem pomaga, da obravnavane besede lažje priključijo v aktivni spomin.

Ključne besede: stimulatívno okolje, igrivo učenje, aktivno učenje, hitrejše pomnjenje, aktivni spomin

Digitalne oblike poučevanja in praktični pristop

Poučevanje je v današnjem času za marsikoga velik izziv, saj ne gre le za poučevanje v tradicionalnem pomenu besede, temveč tudi za vzgojne in digitalne izzive. Učitelji z leti pridobivamo izkušnje na vzgojnem področju, digitalizacija pa je črni volk, ki nas po eni strani preganja in po drugi strani ponuja veliko različnih možnosti, kako poučevanje in učenje približati prihodnjim generacijam. Torej nas učitelje volk preganja k inovativnim oblikam dela, hkrati pa si želimo, da bi bil pouk čim bolj izveden skozi gibanje in igro. V svojem prispevku bom predstavila teoretično podlago obrnjenega in kombiniranega učenja ter druge zanimive oblike razvijanja digitalnih kompetenc. Obrnjeno učenje (angl. *flipped learning*) je učni pristop, pri katerem učitelj vsebine objavi v spletni učilnici, učenec pa delo samostojno opravi doma. V spletni učilnici opravimo tudi preverjanje znanja. Nadaljnje delo izvajamo v šoli ter lahko vodi v dinamično in sodelovalno obliko dela, ki se razširi v projektno delo. Kombinirano učenje (angl. *blended learning*) je v pokoronskem času pogostejša oblika dela, saj si učitelji prizadevamo uporabljati in razširjati usvojena znanja v času dela na daljavo. Oblika dela pomeni izmenjavo klasičnega pedagoškega pristopa učnega procesa in različnih oblik aktivnosti IKT. Učencem je ta oblika dela ljuba, saj pri tem učitelji vključujemo tudi aplikacije, ki jih predlagajo učenci. Uvodnemu delu bodo sledili praktični primeri, ki bodo pomenili orodja za učenje tujih jezikov. Ob tem bomo poudarili, kako ob digitalizaciji osmisliti naš pouk in ohranjati pristnost didaktičnega pristopa, stika z jezikom, igranja z jezikom ter veselja do učenja in poučevanja tujih jezikov. Učiteljevo delo ni samo vpeljevanje modernejših oblik dela, pač pa tudi navduševanje in oblikovanje prihodnjih generacij.

Ključne besede: obrnjeno učenje, kombinirano učenje, praktični primeri dela

Uporaba videoposnetkov pri pouku nemščine

Dandanes otroci s pametnim telefonom tako rekoč že pridejo na svet. Tako kot smo pred nekaj leti spodbujali uporabo IKT tehnologije, jo danes že omejujemo, saj je bilo ugotovljeno, da je pripomogla k zasvojenosti in odvisnosti posameznikov, če že ne celotne družbe. Kljub temu je vsa ta napredna tehnologija nepogrešljiva v vsakdanu, tudi pri pouku. Ker poučujem nemščino, velikokrat uporabljamo telefone, predvsem zaradi uporabe slovarja ter za snemanje kratkih videov. Učenci s pomočjo predvsem pametnega telefona ali tablice spremljajo svoj napredek pri učenju, ugotavljajo in spoznavajo svoje prednosti in pomanjkljivosti ter jih skušajo izboljšati. Najbolje se namreč učimo na lastnih napakah. Posnetki služijo tako pri samovrednotenju kot pri vrstniškem vrednotenju – snemanje traja dlje časa, saj učenci želijo, da je posnetek brezhiben, njegov večkratni ogled pa je neizogiben, saj tako posameznik na lastnih ugotovitvah izboljša svoje govorne sposobnosti in nastopanje. Vse pogosteje se soočamo z učenci, ki jim javno nastopanje pred sošolci povzroča težave; tako jih je v določenih primerih lažje premostiti s pomočjo videoposnetkov, ki jih pripravijo v domačem okolju, pri pouku pa jih ovrednotimo.

V prispevku bo predstavljeno, kako nam videoposnetki pomagajo pri vrednotenju učenčevega dela s pomočjo elementov formativnega spremljanja. Učenci jih pripravijo ob koncu učnega sklopa kot izdelek oz. pri govornem nastopu, ki je ocenjen. Predstavili bomo prednosti in pomanjkljivosti uporabe videoposnetkov, ki jih ustvarjamo pri pouku oz. doma, in kako ti pozitivno oz. negativno vplivajo na posameznika ali celotno razredno skupnost. Pomembna je pot, po kateri pridemo do določenega izdelka, ki je rezultat učenčevega usvajanja in utrjevanja znanja. Za ustrezen in dober videoposnetek je potrebno veliko vložene delo, časa in truda, zahteva pa tudi timsko delo v učenčevi družini. Učence je treba usmerjati k pravilni uporabi pametnih telefonov, saj je njihov razvoj bliskovit in mu komaj sledimo.

Ključne besede: videoposnetek, samovrednotenje, vrstniško vrednotenje

Melita Lemut Bajec

Faculty of Humanities, University of Primorska

L

Theme: Plurilingualism, interculturality and interdisciplinarity

Intercultural Competences as a Constantly Evolving Concept Requiring a Plethora of Critical Thinking Skills and an Open Dialogue

Plurilingual and intercultural competences which manifest themselves in the cognitive, affective and behavioural domain are activated when various internal or external resources are put in motion (Council of Europe, 2012). Resources relate to knowledge, skills and attitudes, which can be boosted through appropriately designed tasks. It is precisely because of the possibility of developing them within the learning process that we decided to investigate the progress that happens within the time period of 70 school lessons. The research, which is a case study, involved 28 first-year foreign language students, future language mediators. Due to the extensiveness of the FREPA (2012) descriptors and the career orientation of the students we decided to investigate only those descriptors which we assumed to be the least developed and most challenging. To collect the data we used a questionnaire and a focus group interview. The questionnaire consisted of two parts, a 5-point attitudes scale and a 5-point rating scale and questions relating to different aspects of interculturality. First, a questionnaire was used to check the baseline situation. This was followed by an intensive course in which students developed and deepened their knowledge and skills in the areas of language, culture, identity and critical thinking. Through the analysis of the quantitative data, we identified the most obvious differences among the selected FREPA descriptors and also those where the students have the most opportunities for their further development. With a focus group, we analysed the qualitative data obtained before and after the intervention, with a particular interest on how students perceived the differences and to which didactic activities or factors they attributed them. The findings suggest that intercultural competence is a constantly evolving concept that requires unrelenting questioning and awareness-raising. Sources of knowledge, attitudes and skills are most effectively developed through didactic approaches that promote critical thinking and question the concepts in a continuous interaction between students and their educator by demanding arguments, justifications, comparisons and so on. This way of working, however, is much more successful when based on an open dialogue among everyone involved.

Keywords: intercultural competences, FREPA (2012), critical thinking, dialogue, learning process

Učenje več jezikov na en mah: mit ali resničnost

Ob izidu pred dobrima dvema desetletjema je Skupni evropski jezikovni okvir z razvojem raznojezične zmožnosti kot postulatoma tujejezikovnega pouka, tradicionalno usmerjenega v razvoj sporazumevalne zmožnosti v enem, tj. ciljnim jeziku, zamajal njegove temelje. Toda če se ozremo k začetkom učenja tujih jezikov, spoznamo, da sega medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki v antiko in ni domislica moderne dobe. Vsekakor pa sta večjezičnost sodobne družbe, h kateri spodbuja načelo Evropske komisije *materni jezik plus dva tuja jezika*, in posameznikova (posledična) raznojezičnost v sodobnosti klicali po spremembi paradigme v jezikovnem izobraževanju. Če cilj jezikovnega izobraževanja namreč ni obvladati posameznega jezika, temveč razviti jezikovni repertoar, v katerem imajo svoje mesto vse jezikovne sposobnosti, so potrebni drugačni pristopi od ustaljenih.

Z naborom opisnikov znanja, spretnosti in stališč, ki jih lahko razvijejo drugačni, namreč pluralistični pristopi, je bistveno dopolnilo Skupnemu evropskemu jezikovnemu okviru Referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam. Tudi novi dodatek k Skupnemu evropskemu jezikovnemu okviru gre korak dlje od svojega predhodnika ter ponuja opisnike za raznokulturno in raznojezično zmožnost, pri čemer se osredotoča zlasti na vidik spretnosti, ne na znanja in stališč.

Prispevek skuša na primeru razvoja formata poletnih šol, združenih po jezikovnih družinah, odgovoriti na vprašanja, kako lahko pluralistični pristopi k jezikom in kulturam v praksi prispevajo k razvoju posameznikove raznojezične in raznokulturne zmožnosti ter kaj to pomeni za učitelje oz. učiteljice ter učence oz. učenke kot udeležence in udeleženke jezikovnega izobraževanja na eni ter jezikovne uporabnike in uporabnice na drugi strani.

Ključne besede: Skupni evropski jezikovni okvir – dodatek, večjezičnost, raznojezičnost, pluralistični pristopi

Digitalne kompetence slovenskih učiteljev nemščine

Namen prispevka je predstaviti segment ugotovitev iz raziskave, prvotno opravljene v okviru magistrskega dela *Digitalne kompetence učiteljev geografije in nemščine*. Poleg izraza digitalne kompetence so v rabi tudi drugi pojmi, kot na primer: računalniška pismenost, informacijska pismenost, digitalna pismenost in digitalne veščine. Vsem je skupno to, da gre za uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). Kljub temu pa pojem digitalne kompetence sega izven teh okvirov, saj gre pri tem za samozavestno in kritično uporabo IKT za delo, učenje in prosti čas. Je preplet znanj, veščin in stališč, sestavljen iz tehničnih veščin (veščine uporabe tehnologije), zmožnosti uporabe IKT na smiseln način, zmožnosti kritične rabe in uporabe IKT ter motivacije oz. pripravljenosti posameznika, da IKT uporablja. Raziskava, ki je bila izvedena po zgledu Evropskega okvira digitalnih kompetenc za izobraževalce (DigCompEdu), pri čemer so bile dodane še dodatne spremenljivke, je pokazala, da razlik v digitalni kompetentnosti med starejšimi in mlajšimi slovenskimi učitelji nemščine ni. Ker so bili v raziskavo vključeni tudi učitelji geografije, je primerjava digitalne kompetentnosti med proučevanima skupinama pokazala, da so digitalno bolj kompetentni učitelji nemščine, saj na podlagi njihovih samoocen dosežajo višja povprečja od učiteljev geografije. Še posebej so ta izstopanja oz. višja povprečja vidna na področju: digitalnih virov, vodenja in podpore pri pridobivanju digitalnih kompetenc, rabe interaktivnih učbenikov, vključevanja digitalne tehnologije in/ali digitalnih virov v celotno učno uro, opolnomočenja učencev oz. dijakov pri uvajanju novih digitalnih orodij ter na področju uporabe digitalne tehnologije in/ali digitalnih virov izključno za določeno fazo učne ure.

Ključne besede: digitalne kompetence, DigCompEdu, IKT, nemščina, geografija

Branje literarnih del pri pouku angleščine kot tujega jezika

Branje literature je bistvenega pomena za naše življenje, vendar motiviranje učencev za branje pomeni velik izziv za učitelje in knjižničarje, še posebej ko gre za branje literature pri pouku angleščine kot tujega jezika. Vedno večje zanimanje za uporabo literarnih besedil pri pouku angleščine kot tujega jezika je nesporno. Številni teoretiki – Horner (1983), Duff in Malley (1990: 6), Collie in Slater (1987) in Erkaya (2005) – so prepričani o vrednosti uporabe literature v razredu. Po njihovem mnenju je literatura učinkovito orodje, ki učencem angleščine kot tujega jezika nudi priložnost za razvoj različnih vidikov angleškega jezika, pa tudi za poglobitev znanja in razumevanja angleške (in ameriške) kulture.

V članku predstavljam pouk angleške in ameriške književnosti, ki ga izvajam v okviru razširjenega programa (RAP), s poudarkom na angleški bralni znački. Pouk angleške in ameriške književnosti je namenjen učencem tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ki z branjem literarnih del pridobivajo in nadgrajujejo kompetence vseživljenjskega učenja. Učenci berejo izvirna literarna besedila, o katerih se pogovarjajo, izmenjujejo mnenja in izpolnjujejo bralni dnevnik. Krajša literarna dela učenci preberejo pri dodatni uri; o njih razpravljajo s pomočjo strategije »bralni krog« (reading circle), ki razvija vse vidike pismenosti.

Angleško bralno značko izvajam po vzoru slovenske bralne značke, dopolnilne dejavnosti pouka slovenskega jezika in književnosti ter dejavnostim šolske knjižnice, ki spodbuja branje v prostem času. Kot interesna dejavnost je svobodnejša, bližja otrokom in mladim, in tako uspešnejša pri oblikovanju bralcev za vse življenje. S poglobljenimi in razširjenimi vsebinami ter z različnimi metodami dela, kot so samostojno učenje, sodelovalno učenje, problemski pouk, oblikovanje pojmovnih map in kritična uporaba slovarjev, izvajanje angleške bralne značke podpira doseganje višjih učnih ciljev.

Ključne besede: angleščina, vseživljenjsko učenje, književnost, bralna značka

Vloga prevajanja pri poučevanju češkega jezika na prvi in drugi stopnji univerzitetnega študija

Prispevek temelji na praktičnem delu v okviru lektorskih vaj iz češkega jezika v tretjem letniku prvostopenjskega ter prvem in drugem letniku drugostopenjskega programa Češki jezik in književnost. Odločitev za uvedbo prevajanja že na prvi stopnji izhaja iz dveh predpostavk. Prva je, da naj bi bili diplomanti, ki se na študij vpišejo brez predznanja jezika, že po zaključeni prvi stopnji zmožni iz češčine prevajati vsaj manj zahtevna besedila, druga pa, da študirajo soroden slovanski jezik s podobno skladenjsko strukturo in delno tudi leksiko, zato je treba pri učenju jezika veliko pozornosti nameniti predvsem usvajanju razlik oz. opazovanju podobnosti med dvema jezikovnima sistemoma na vseh jezikovnih ravneh. Odlično orodje za doseg tega cilja je ravno prevajanje, saj študentje ves čas aktivno sopostavljajo oba jezika, poleg ozko jezikovnih pa spoznavajo tudi druge, širše dejavnike, ki vplivajo na oblikovanje besedil v ciljnem jeziku.

S samostojnim prevajanjem doma študentje razvijajo sporazumevalne kompetence tako v češčini kot slovenščini. Izbira besedil najrazličnejših funkcijskih zvrsti, ki so prilagojena stopnji njihovega znanja (na prvi stopnji lažja besedila praktičnosporazumevalne, publicistične, strokovne in poljudnoznanstvene zvrsti, na drugi stopnji pa se nabor razširi z zahtevnejšimi strokovnimi, znanstvenimi in umetnostnimi besedili), jih spodbuja k spoznavanju zakonitosti tvorbe besedil v češčini, tako da jih znajo ustrezno prenesti v slovenščino. Na prvi stopnji je delo večinoma osredotočeno na odpravljanje napak na posameznih jezikovnih ravneh, na drugi stopnji pa so v ospredje postavljene globlje semantične analize. Razpravljamo o stilistični vrednosti besedil in možnostih njihovega prenosa v slovenščino, o zgodovinskih, družbenih, kulturoloških in psiholoških dejavnikih, ki vplivajo na nastanek zlasti leposlovnih, pa tudi drugih del, študentje poskušajo na najboljši možen način predstaviti češke realije slovenskemu bralcu brez odvečnega poseganja v izvirno besedilo oz. dodajanja opomb. Še ena priljubljena pot za razvijanje prevajalskih kompetenc je pregledovanje oz. vrednotenje prevodov kolegov, saj to študentom odpre nove možnosti prevajanja, na katere sami morda ne bi pomislili, oz. jih opozori na napake, ki jih v lastnem prevodu ne opazijo.

Ključne besede: prevajanje pri poučevanju tujega jezika, prevajanje iz sorodnega jezika, češčina, slovenščina

Priprave na maturo iz slovenščine s spletnim orodjem Facebook

Učitelji slovenščine se vsaj občasno soočamo z vprašanjem, kako dijake dodatno motivirati pri književnem in jezikovnem pouku, hkrati pa jih želimo čim bolj pripraviti na splošno maturo. Zavedamo se nenehne prisotnosti tehnologije in spleta v vsakdanjem življenju ter naravnosti sodobnih izobraževalnih politik, ki v učnih načrtih vedno večjo pozornost posvečajo vključevanju najrazličnejših spletnih orodij v posamezne dele učnega procesa. Dijaški vsakdan je sicer že prepreden z rabo pametnih naprav, a se nam kljub temu zdi dobrodošlo, da jih premišljeno vključimo v pouk slovenščine. Upoštevali smo priljubljenost različnih družbenih omrežij in v 4. letniku gimnazije uporabili prosto dostopno spletno orodje Fakebook, s katerim lahko ustvarjamo domišljajske profile po zgledu družbenega omrežja Facebook. Pri urah slovenščine dijaki ustvarijo profil poljubnega književnika ali literarne osebe. S tem učitelji dobimo vpogled v poznavanje književnosti in zanimanje za različne avtorje ali druge vsebine, hkrati pa za ustni del mature iz slovenščine utrjujemo pridobljeno književno znanje. Pripravljeno gradivo nato uporabimo pri jezikovnem pouku; obravnavamo besedilne vrste, utrjujemo znanje besedoslovja, besedotvorja, oblikoslovja, skladnje in glasoslovja za pisni del splošne mature – razčlenbo neumetnostnega besedila. Omenjeno orodje je uporabno za delo v razredu s pomočjo pametnih naprav in za delo na daljavo. Ob pripravi na pouk in sami izvedbi smo želeli pedagoški proces voditi do motiviranosti in uspešnosti dijakov. Menimo, da načrtna uporaba omenjenega spletnega orodja dijake dodatno motivira, učitelju pa omogoča kakovostno in za dijake zanimivo pripravo na splošno maturo.

Ključne besede: slovenščina, književnost, jezik, splošna matura, Facebook

S klikom do odgovora in boljšega znanja

Prispevek odgovarja na nove izzive v izobraževanju 21. stoletja prek primerov dobrih praks, povezanih z uporabo spletnih jezikovnih orodij in aplikacij pri pouku slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Namen predstavljenih nalog je učeče se spodbujati k smiselni rabi spletnih jezikovnih orodij: od najpreprostejših (črkovalnik in glasno branje v urejevalniku Word) do bolj zapletenih (kot so spletni slovarji, orodja na spletni strani CJVT, strojni prevajalniki) in končno do besedil, nastalih s pomočjo umetne inteligence (Chat GPT). Predstavljene dejavnosti so pripravljene za potrebe poučevanja mlajših odraslih, ki se želijo z delom ali študijem vključiti v slovensko okolje. Skupno vsem je, da jim je uporaba IT-tehnologije blizu in da je njihovo jezikovno znanje na nadaljevalni stopnji. Dejavnosti lahko izvajamo tako pri pouku v živo kot pri pouku na daljavo.

Prispevek predstavlja tudi rezultate praktičnega preizkusa, s katerim sem v treh korakih – z reševanjem jezikovnih nalog brez uporabe spletnih orodij in z njimi ter nazadnje s testom jezikovnega znanja – ugotavljala, koliko si uporabniki od spletnih pomočnikov sploh zapomnijo. Na podlagi svojih izkušenj torej dajem napotke učiteljem, kako usmerjati učeče se k bolj osmišljeni uporabi spletnih jezikovnih orodij, in odpiram nadaljnje razmišljanje o evalvaciji pisnih izdelkov, ki nastajajo z njihovo pomočjo.

Ključne besede: dobre prakse, spletna jezikovna orodja, umetna inteligenca, slovenščina kot tuji jezik

Darja Mertelj
Saša Podgoršek

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Mateja Dostal

Ekonomska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Violeta Jurković

Fakulteta za pomorstvo in promet, Univerza v Ljubljani

M

Tematski sklop: Povezovanje jezikovnih in strokovnih spretnosti

Izobraževanje visokošolskih učiteljev tujih jezikov stroke v Sloveniji

Nedavne raziskave kažejo, da evropsko visokošolsko izobraževanje (EVI) v svojih akreditiranih programih ponuja precej omejene možnosti za sistematično in institucionalizirano izobraževanje učiteljev tujih jezikov stroke (TJS). Učitelji TJS v Evropi tako pogosto poučujejo TJS brez ustreznega predhodnega izobraževanja. V tem prispevku se osredotočamo na pregled razvoja tega področja v evropskem in slovenskem prostoru v zadnjih letih. Za celovit vpogled v programe visokošolskega izobraževanja in v stalno strokovno izpopolnjevanje slovenskih visokošolskih učiteljev TJS smo izvedle raziskavo, ki je vključevala analizo študijskih programov na slovenskih univerzah, in polstrukturirane intervjuje s slovenskimi visokošolskimi učitelji TJS. Ugotovile smo, da akreditiranih programov za izobraževanje učiteljev TJS v Sloveniji ni, obstajajo pa izbirni predmeti s področja poučevanja TJS in jezikoslovni predmeti o rabi strokovnega jezika v znanstvenih ali strokovnih besedilih. Analiza je razkrila, da imajo intervjuvani učitelji TJS izobrazbo s področja jezikoslovja, književnosti, prevajanja in/ali poučevanja (tujih) jezikov za splošne namene, kar kaže na ustrezno jezikovno in jezikoslovno predznanje, poročajo pa o pomanjkanju kompetenc za poučevanje TJS, ki so jih pridobili šele ob učiteljskem delu. Odsotnost izobraževanja za specifične poučevanja TJS obžalujejo. Vsi se nenehno strokovno izpopolnjujejo, večina je opravila tudi magistrski in/ali doktorski študij na področju TJS. Povečano raziskovalno zanimanje za izobraževanje učiteljev TJS je vzpodbudilo tudi razvojno delo, ki kaže na aktualnost problematike izobraževanja učiteljev na širši evropski ravni.

Ključne besede: (tuji) jeziki stroke, učitelj TJS, izobraževanje učiteljev TJS, izobraževalne potrebe učiteljev TJS, slovensko visoko šolstvo

Using Films in the Language Classroom

As an English and German teacher, I have been using films as a teaching tool to motivate teenagers to communicate effectively and improve their multimodal literacy, since these provide them with authentic language input, upgraded with visual and audio support that catches their attention. Students can develop their communicative skills cooperatively (pairs/groups) as well as individually (differentiated instruction). Sometimes lecture-based instruction, technology-based learning, and flipped classroom elements are also applied.

Before watching a film, students can learn about the place and time in which the story is set, read the abridged (or original) book it is based on, and do vocabulary, grammar and reading comprehension exercises. They can also read a chapter and predict what happens next using texts and drawings, translate a relevant authentic paragraph into their mother tongues, and read and record it. While watching a film, students focus on verbal and non-verbal communication and witness the stories of people from different walks of life, and this can help students become more tolerant towards other cultures. Various follow-up activities can also be used: comparing an extract from the book with a corresponding film scene, speaking activities (discussions about the main characters, topic debates, role-plays, tongue twister contests, pronunciation practice), and writing tasks (summarising, creating dialogues, ending the story, writing a script for another genre). To support further language development work, students can also be taken to see a theatrical version of the book (if available).

Keywords: films, multimodal literacy, authentic, communicative skills, cooperative learning

Raznojezična zmožnost pri učencih priseljencih na OŠ 8 talcev Logatec

Raziskava, izvedena na OŠ 8 talcev Logatec, je obravnavala raznojezično zmožnost učencev priseljencev. Namen raziskave je bil ugotoviti, ali je raznojezična sporazumevalna zmožnost pri učencih priseljencih v primerjavi z ostalimi učenci bolj razvita. Raziskava je primerjala znanja, stališča in spretnosti učencev priseljencev z znanjem, stališči in spretnostmi ostalih učencev, pri čemer se je opirala na opisnike ROPP Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam: zmožnosti in viri. Raziskava, ki je bila sestavljena iz dveh vsebinskih sklopov – jezikovnih biografij učencev priseljencev, ki so jih izpolnili le učenci priseljenci, in anketnega vprašalnika o raznojezičnosti, ki so ga izpolnili oboji, učenci priseljenci in učenci splošne množice –, je pokazala, da imajo v primerjavi z ostalimi učenci na OŠ 8 talcev Logatec učenci priseljenci bolj razvito raznojezično sporazumevalno zmožnost. Ta se kaže v boljšem znanju o raznovrstnosti in raznolikosti jezikov, pozitivnejšem odnosu do jezikovnih aktivnosti in boljših spretnostih pri raznojezični interakciji. Razloge za bolj razvito raznojezično zmožnost najdemo v dejstvu, da so bili učenci priseljenci izpostavljeni večjemu številu tujih jezikov (že pred in tudi po preselitvi v Slovenijo) in pozitivnemu odnosu do slovenskega jezika kot jezika okolja po preselitvi. Zato je v šolskem okolju pomembno krepiti zavedanje o tem, da lahko učenci priseljenci služijo kot navdih in zgled pri razvijanju jezikovnih zmožnosti.

Ključne besede: učenci priseljenci, raznojezična sporazumevalna zmožnost, jezikovne biografije

Spoznavanje jezikoslovnih značilnosti latinščine za jezikovno bolj uzaveščenega mladostnika

Klasični jeziki so most do razumevanja antičnega človeka in njegovega sveta. Ob učenju klasičnega jezika mladostnik razvija splošne jezikovne spretnosti, ozavešča pravilno rabo slovenskega jezika ter postaja spretnější tudi pri obvladovanju modernih jezikov. V prispevku bom predstavila besedotvorne in skladenjske značilnosti, ki jih spoznavamo pri pouku latinščine in povezujemo s slovenskim (skloni, sklanjatve, spregatve, gerundij, supin, časi ...; besede, ki izhajajo iz latinščine – intervencija, medij, solarij, arboretum ...), z angleškim (dentist, mountain, accident ...) in z dijakom znanimi romanskimi jeziki (dent, fontaine, fenetre, fontana, figlia, festa ...). Povezovanje s slovenščino je posebej dragoceno zaradi ozaveščanja pravilne rabe slovenščine.

Z jezikovnega področja bom poleg besedišča izpostavila sledeče: Pri pouku primerjamo slovnični spol ali število v slovenščini ter v drugih, dijakom znanih jezikih. Pojasnimo poimenovanje spolov ali števil. Poudarimo rabo dvojine v slovenščini. Primerjamo slovenske slovnične čase z latinskimi in izpostavimo rabo slovenskega predpreteklika. Opozorimo na nepravilno rabo »predprihodnjika« v slovenščini. Pojasnimo poimenovanje latinskih sklonov, ga primerjamo s slovenskim poimenovanjem ter razmišljamo o rabi sklonov v drugih, dijakom znanih jezikih. Ob latinskih deklinacijah se pogovarjamo o slovenskih sklanjatvah. Ob besedah »mater« in »filia« opozorimo na pravilno sklanjanje v slovenščini (mati, hči). Spreganje latinskih glagolov primerjamo s spreganjem v francoščini ali italijanščini. Ob zanikanju latinskih povedi opozorimo na pravilno rabo roditelja v zanikanih slovenskih povedih. Pri spoznavanju supina izpostavimo rabo slovenskega namenilnika in nedoločnika. Latinski gerundij primerjamo s slovenskim glagolnikom ter angleškim gerundom. Pouk latinščine je raznolik, pester, poglobljen, poln priložnosti za medkulturnost, raznojezičnost in interdisciplinarnost, saj današnje vede izhajajo iz misli antičnega človeka.

Ključne besede: medjezikovno prehajanje, jezikovno ozaveščanje, medjezikovno in medkulturno (spo)razumevanje, spoznavanje samega sebe

Iz jezika v jezik, iz pravljice v pravljico

Na šoli z italijanskim učnim jezikom se z raznojezičnostjo srečujemo na prav vsakem koraku, saj se učenci poleg maternega jezika, jezika okolja in tujega jezika, ki se jih učijo, pogosto srečujejo tudi z jeziki učencev priseljencev, ki jih je pri nas kar nekaj. Slovenščina tako za te otroke postane šele tretji jezik, slišijo pa jo le pri pouku slovenščine in na ulici. Zato smo se že pred leti odločili, da bomo pri pouku slovenščine tudi njihovim maternim jezikom odstopili nekaj prostora ter tako učencem priseljencem, pa tudi domačim otrokom pokazali, da so prav vsi jeziki zanimivi in vredni naše pozornosti.

Letos smo tuje jezike vključili v pravljice, saj smo pri učencih opazili navdušenje, ko so ugotovili, da obravnavana pravljica obstaja tudi v njihovem jeziku. Učenci priseljenci so tako sošolcem prebrali pravljico v svojem jeziku, ostali učenci pa so poskušali ugotoviti, za katero pravljico gre. Nato je vsak učenec slišano pravljico dobil na listu, kjer si je lahko izbral tri besede, ki mu jih je nato priseljeni učenec prevedel v slovenščino. Sledila je naloga, pri kateri so vsi učenci pisali lastne pravljice (lahko so si izmislili čisto svoje), v katerih je skozi celotno pripoved vsak uporabljal prej izbrane tri besede v tujem jeziku. Tako smo dosegli, da so se domači učenci naučili nekaj tujih izrazov, učenci priseljenci so bili ponosni, ker so nas lahko naučili tisto, kar jim je zares blizu, ob tem pa smo se vsi zabavali.

Ključne besede: učenci priseljenci, tuji jezik, materni jezik, pravljica

Ana Pavlič*Gimnazija Bežigrad***Marjana Sifrar Kalan****Melita Puklek Levpušček***Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani*

Ustno izražanje v španščini in anksioznost

V prispevku predstavimo izsledke raziskave, ki je proučevala prisotnost čustvenih dejavnikov pri učenju španščine kot tujega jezika (TJ), zlasti pri razvijanju govorne jezikovne spretnosti. Med dejavniki izpostavimo anksioznost, za katero so številne raziskave pokazale, da je s procesom učenja TJ tesno povezana. Za oceno stopnje in vrst anksioznosti pri 491 slovenskih dijakih, ki se španščine učijo kot drugega tujega jezika (TJ2), smo uporabili *Foreign Language Classroom Anxiety Scale* (FLCAS) avtorjev Horwitz, Horwitz in Cope (1986), orodja za zbiranje demografskih podatkov in orodja za zbiranje podatkov o tipologiji nalog ustnega izražanja. Prispevek predstavi razlike med učenci TJ2 v anksioznosti, in sicer glede na spol, predznanje in leta učenja jezika, razišče pa tudi povezavo med stopnjo anksioznosti pri ustnem izražanju v španščini in med vrstami nalog za razvijanje govorne spretnosti. Rezultati raziskave so pokazali, da je anksioznost najvišja pri nalogah ustnega izražanja, ki vključujejo predstavitev teme pred poslušalci, in da sta največji težavi slovenskih dijakov pri ustnem izražanju v španščini strah pred vrednotenjem znanja in strah pred napakami. Ugotovimo tudi, da so dijaki pri ustnem izražanju v povezavi z igrami najbolj sproščeni in najmanj anksiozni. Ker navedeno vpliva na proces poučevanja TJ, prispevek zaključimo s predstavitvijo rezultatov aplikativne narave, namenjene didaktični rabi, in naštejemo možnosti za zmanjševanje anksioznosti pri ustnem izražanju v TJ.

Ključne besede: ustno izražanje, anksioznost, španščina kot TJ, tipologija nalog

Priložnosti in pasti uporabe umetne inteligence pri snovanju učnih gradiv

Učitelji tujih (predvsem strokovnih) jezikov se pogosto soočajo s pomanjkanjem ustreznih učnih gradiv, zato se morajo njihovega sestavljanja lotiti sami. Prispevek obravnava priložnosti in pasti uporabe orodij umetne inteligence pri snovanju učnih gradiv na primeru poučevanja angleščine kot tujega jezika stroke. Navedena orodja nam lahko pomagajo tako pri zbiranju, analiziranju in klasificiranju besedil, povezanih z določenim strokovnim področjem, kot pri oblikovanju nalog in aktivnosti, ki simulirajo vsakdanje situacije na določenem delovnem področju ter tako prispevajo k večji motivaciji in učinkovitosti poučevanja. Čeprav orodja umetne inteligence znatno olajšajo pripravo učnih gradiv, prilagojenih potrebam dijakov oz. študentov, morajo biti uporabljena premišljeno z zavedanjem njihovih zmožnosti in omejitev.

Prispevek predstavlja konkretne primere uporabe umetne inteligence ter jih ovrednoti glede na njihovo učinkovitost in vsebinsko točnost. Možne aplikacije teh orodij vključujejo analizo potreb, izbor tem za obravnavo pri pouku, iskanje različnih vrst avdiovizualnih gradiv in njihovo prirejanje, ustvarjanje avtentičnih nalog za razvijanje jezikovnih spretnosti, obravnavo specifičnega besedišča določenega strokovnega področja, sestavljanje in organizacijo terminoloških slovarjev ter vključevanje dijakov ali študentov v učni proces.

Prispevek tako pripomore k razvoju inovativnih učnih metod in pristopov ter k izboljšanju kakovosti jezikovnega izobraževanja. Hkrati poudarja pomen človeške ustvarjalnosti in presoje pri razvoju učnih gradiv, podprtih z umetno inteligenco. Končni cilj je razviti učna gradiva, ki dijaku in študentu ne bodo le pomagala pri pridobivanju in uporabi (strokovnega) jezika, ampak tudi spodbujala kritično mišljenje, reševanje problemov, sodelovanje in timsko delo, globalno in lokalno družbeno odgovornost ter kreativno in inovativno delovanje v 21. stoletju.

Ključne besede: umetna inteligenca, učna gradiva, tuji strokovni jeziki, avtentične naloge, inovativne učne metode

Mateja Petrovčič

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Sistem digitalnih značk kot okvirna ocena jezikovnega znanja kitajščine glede na novi Standard 3.0

Digitalne značke so preverljive in prenosne datoteke, kjer so zabeleženi metapodatki o spretnostih in dosežkih za določeno usvojeno znanje. Na prvi pogled so videti kot navadne slikovne datoteke, vendar so v datoteki zabeležene informacije o prejemniku značke, izdajatelju, veljavnosti, njeni vsebini, predpogojih za pridobitev značke in podobno. Značke služijo npr. kot dokazilo o opravljenih izobraževanjih na spletu (MOOC), mogoče jih je dodati v življenjepis Europass ali naložiti na različne platforme.

Koncept preverljivosti in transparentnosti se dobro ujema z Evropskim pristopom k mikrodokazilom, kjer Svet Evropske unije v *Priporočilu o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost* (2022) poda seznam skupnih evropskih standardnih elementov za opis mikrodokazil. Mikrodokazila potrjujejo učne izide kratke učne izkušnje ter ponujajo prožen in ciljno usmerjen sistem pri razvijanju znanja, spretnosti in kompetenc, vendar ne nadomeščajo tradicionalnih kvalifikacij. Lahko prinesejo dodano vrednost, ne da bi spodkopavala temeljno načelo študijskega programa v začetnem izobraževanju in usposabljanju.

Raven znanja kitajskega jezika običajno dokazujemo s certifikati HSK, ki temeljijo na kitajskem Standardu 2.0 iz leta 2007, ta pa se je leta 2021 korenito spremenil in nadgradil v Standard 3.0. Novi Standard za ocenjevanje ravni znanja kitajskega jezika v mednarodnem izobraževanju na 260 straneh predstavi nove smernice za poučevanje kitajščine in vrednotenje jezikovnih ravni, pri čemer zelo specifično določa štiri veje znanja jezika in pisave. Ustroj Standarda 3.0 je zaradi jasnih zahtev zelo primeren za izdelavo mreže mikrodokazil, ki jih je mogoče oblikovati kot mrežo digitalnih značk. Prispevek predstavi izhodišča, premisleke in vizijo uporabnosti sistema digitalnih značk, na tej stopnji predvsem kot sredstvo za okvirni vpogled v lastno jezikovno znanje, posredno pa tudi kot orodje za objektivnejšo presojo znanja jezika pri mednarodni izmenjavi študentov.

Ključne besede: kitajščina, jezikovni standardi, mikrodokazila, digitalne značke

Učenje in poučevanje sosedskih jezikov na obmejnem področju

V prispevku bomo predstavili učinkovito prakso učenja in poučevanja sosedskih jezikov v medkulturnem in večjezičnem učnem okolju, tj. nov format modela usposabljanja učiteljev, ki združuje osebno in teritorialno večjezičnost. Ta večdimenzionalni model po Jazbec (2013) še nima uradnega imena, a smo ga uspešno izvajali kot znanstveno raziskavo večjezičnega izobraževanja na obmejnem področju Slovenije (Pevec Semec, 2017). Rasch (2002) poudarja, da obmejne regije ponujajo številne nove priložnosti za uveljavljanje in vidnost vrednot večjezičnosti. Sosedski jeziki so v Sloveniji prisotni že stoletja, še posebej na manjšinskih območjih Prekmurja in slovenske Istre kot jezik okolja in sosedski jezik. Vendar pa se učenje in uporaba sosedskih jezikov vse bolj širita tudi izven manjšinskih območij, še posebej v krajih ob meji s sosednjimi državami. Učenje in uporaba sosedskih jezikov sta ključnega pomena za sobivanje in sožitje v skupnem evropskem prostoru (Čok, 2009).

Statistika kaže, da se letno povečuje število delovnih migrantov, saj več kot 30.000 prebivalcev Slovenije vsak dan dela v tujini, tj. v sosednji državi. Katedre za jezike in zasebni jezikovni zavodi se srečujejo z vedno večjim zanimanjem za tečaje učenja sosedskih jezikov kot dodatne ponudbe. To ni presenetljivo, saj Slovenija gospodarsko tesno sodeluje s sosednjimi državami. Preseneča pa dejstvo, da naš izobraževalni sistem ne sledi dovolj učinkovito potrebam družbe na področju spodbujanja in učenja sosedskih jezikov. Na obmejnem področju Slovenije desetletja potekajo različne projektne aktivnosti v vrtcih ter osnovnih in srednjih šolah, ki razvijajo uspešne prakse učenja in poučevanja sosedskih jezikov ter kličejo po sistemskih spremembah, ki bi podprle trajnejše vključevanje mobilnih učiteljev med obmejnimi vrtci in šolami.

Ključne besede: sosedski jeziki, večdimenzionalni model usposabljanja učiteljev, mobilni učitelji, osebna in teritorialna večjezičnost

Nataša Pirih Svetina

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

P

Tematski sklop: Inovativne učne metode in pristopi

Kaj vse je lahko učilnica, v kateri se učimo slovenščino?

V okviru modula Leto plus, ki ga Univerza v Ljubljani ponuja svojim mednarodnim študentom, se slovenščino vsako leto uči okoli 350 študentov. Med njimi je že vsa leta (od 2016 dalje) največ študentov, ki prihajajo iz držav Zahodnega Balkana. Namen modula je podpreti študente pri učenju in napredovanju v znanju slovenščine. To potrebujejo pri svojem študiju, pomaga pa tudi pri lažjem in hitrejšem vključevanju v slovensko družbo in prilagajanju na življenje v Sloveniji, bodisi v času študija ali tudi dolgoročneje, saj nekateri v Sloveniji načrtujejo nadaljevanje življenjske poti. Učenje slovenščine poteka enkrat tedensko po tri šolske ure v učilnici v skupinah do 20 študentov, kar ni optimalna rešitev. Prav zato se tovrstnemu učenju pridružuje vrsta dodatnih dejavnosti, ki omogočajo bolj živ in dejaven stik s slovenščino, z ljudmi in njihovim življenjem, s slovensko družbo, kar vse je mogoče, ker učenje slovenščine poteka v slovensko govorečem okolju.

Iz predavalnic se učenje slovenščine seli v različne slovenske kraje, na vrhove vzpetin okoli Ljubljane, v gledališča, kino, muzeje, galerije, na koncerte in sejme, v parlament ali Hišo Evropske unije. Siri pa se tudi na slovensko literaturo, glasbo, arhitekturo in kulinariko, to pa so področja, ki so zastopana tudi pri poučevanju slovenščine v tujini (npr. v okviru lektoratov slovenščine na univerzah v tujini). To so dejavnosti, ki omogočajo razvoj medkulturne zmožnosti (Byram 1997), hkrati pa pomenijo obliko izkustvenega učenja (Kohonen idr. 2014). Ob predstavitvi dejavnosti, pri katerih se srečujemo z drugačnim pristopom k poučevanju jezika izven učilnice, bomo pogledali, kako dejavnosti sprejemajo študenti in kako se nanje odzivajo.

Ključne besede: Leto plus, učenje slovenščine, dodatne dejavnosti

Barbara Pregelj

Fakulteta za humanistiko, Univerza v Novi Gorici; Založba Malinc

Polona Konjedic

Založba Malinc

P

Tematski sklop: Inovativne učne metode in pristopi

Z igro in igrifikacijo do bralskega užitka

Branje je nedvomno ena zapletenejših kognitivnih operacij, hkrati pa je ravno bralna zmožnost v sodobni družbi ena poglobitnejših, saj nam lahko tako v širšem družbenem okvirju kot v povsem osebnem smislu vsaj malo pomaga razumeti kompleksnost sveta, v katerem živimo. Proces opismenjevanja se začne v šoli, ki je izredno pomembna tako v procesu literarne socializacije (Dović 2004) kot pridobivanja literarne zmožnosti (Zajc 2023). V času šolanja se vzpostavi tudi dvotirnost branja: prostočasnega (zasebnega) in kurikularnega, ki se razlikujeta tudi po vrsti bralne motivacije (Saksida 2017).

V prispevku poudarjava pomen bralne motivacije za vzpostavitev trajnega pozitivnega odnosa do branja. Tega povezujeva z bralskim užitkom, ki ga mlajši bralci doživljajo predvsem ob ludičnih elementih v okviru bralnomotivacijskih delavnic, pa tudi z igrifikacijo, ki pri starejših učencih (v zadnji triadi) spremlja refleksijo in poustvarjanje ob prebranem. Vse navedene aktivnosti izhajajo iz načel konstruktivizma, predvsem pa strinjanja s trditvami M. Sarto (2015), da poučevanje (branja in literature) ne zadošča ter da je treba pri nagovarjanju mladih za branje vključiti tudi čustva. V nadaljevanju predstavlja zasnovo in izkušnje z bralnim projektom Odrpta knjiga: GG4U, zlasti elemente igrifikacije. Projekt je bil že vse od začetka zasnovan kot igra, v pandemijskem času pa se je v celoti preselil v virtualno okolje (Classcraft), ki udeležencem omogoča, da o prebranem razmišljajo ustvarjalno, igrivo, predvsem pa v virtualnem okolju (t. i. serious games), kjer si za branje šestih mladinskih besedil letno nadenejo novo podobo (svojega avatarja) in si jo med branjem po svoje tudi oblikujejo.

Ključne besede: bralna zmožnost, bralski užitek, igrifikacija, bralna motivacija

Večjezičnost v izbranih učbenikih za učenje nemščine v osnovni šoli

Večjezičnost je v zadnjih letih zelo aktualna družbena in politična tema. Razvoj individualne in družbene večjezičnosti ter spodbujanje večjezičnosti imata pomembno vlogo tudi v izobraževalnem sistemu, kar je razvidno iz številnih za šolo pomembnih dokumentov, npr. učnih načrtov, različnih domačih in evropskih smernic, dokumentov o jezikovni politiki itd. Tudi na raziskovalnem področju je bilo v zadnjih letih veliko pozornosti namenjeno različnim vidikom večjezičnosti. Raziskovalci so se posvetili temam, kot so odnos učiteljev in bodočih učiteljev do večjezičnosti, odnos staršev do večjezičnosti, večjezičnost v izobraževanju učiteljev, učni načrti z vidika večjezičnosti, didaktika večjezičnosti pri zgodnjem učenju tujega jezika in čezjezičnost.

V prispevku predstavljamo rezultate analize izbranih regionalnih učbenikov za začetno učenje nemščine v slovenskem osnovnošolskem izobraževalnem kontekstu z vidika spodbujanja večjezičnosti. Z analizo učbenikov smo želeli ugotoviti, katere elemente večjezične didaktike najdemo v izbranih učbenikih in katere vidike večjezičnosti ti elementi spodbujajo. Rezultati analize kažejo, da analizirani regionalni učbeniki vsebujejo zelo malo večjezičnih didaktičnih elementov, in tudi če so ti prisotni, učence spodbujajo zgolj k prevajanju iz nemščine v uradni jezik ali obratno. Učbeniki skorajda nimajo dejavnosti, ki udeležence v procesu poučevanja/učenja spodbujajo k razvijanju ali izkoriščanju večjezičnih kompetenc, čeprav teme, ki jih obravnavajo, nudijo kar nekaj možnosti za to. Prispevek zaključujemo s priporočili in idejami, kako spregledane možnosti za razvijanje večjezičnosti v obstoječih učbenikih bolje izkoristiti ter kako v učenju nemščine vključiti v razredu prisotne jezike.

Ključne besede: večjezičnost, učbeniki, osnovna šola, nemščina, učenje, poučevanje

Znotrajjezikovno prevajanje in usposabljanje za ubesedovanje v novih jezikovnih različicah

RTV Slovenija skrbi za obveščenost javnosti, njeno temeljno poslanstvo pa je tudi skrb za jezik. Spekter javnosti je zelo raznovrsten tudi v smislu jezikovnih kompetenc. Zato na portalu MMC RTV Slovenija od leta 2020 obstaja spletni portal Enostavno, ki ponuja novice v lažje razumljivem jeziku.

Lahki (in preprosti) jezik lahko štejemo med jezikovne različice z zmanjšano jezikovno kompleksnostjo, katerih namen je izboljšati berljivost in razumljivost besedil, proces ustvarjanja pa lahko razumemo kot znotrajjezikovno oz. intralingvistično prevajanje. V tujini je raziskovanje lahkega jezika v akademskih krogih precej razširjeno (npr. v Nemčiji, na Finskem in Švedskem), v Sloveniji pa se je lahki jezik (ali lahko branje) razvijal predvsem v socialnovinarskih programih za osebe z motnjami v duševnem razvoju, čeprav je med ciljne skupine mogoče uvrstiti tudi tujce, ki se učijo slovenščine, ljudi, ki slabše berejo, ljudi po poškodbi glave ter starejše, ki slabše vidijo in slišijo. Vsi ti predstavljajo večinski del obiskovalcev portala Enostavno. RTV Slovenija je kot raziskovalna ustanova pristopila k dvema projektoma Erasmus+, v katerih je bistven poudarek namenjen izobraževanju strokovnjakov na področju lahkega jezika. Pri projektu EASIT (2018–2021) je bil izdelan študijski modul za izobraževanje različnih poklicnih profilov (zvočni opisovalec v lahkem jeziku, ustvarjalec podnapisov v lahkem jeziku in novinar v lahkem jeziku), projekt SELSI (2022–2024) pa bo ustvaril smernice za uporabo govorenega lahkega jezika v različnih jezikovnih okoljih. Praktično delo in sodelovanje z akademskimi partnerji pri projektih Erasmus+ nakazujeta potrebo po globlji jezikovni analizi preprostejših jezikovnih variant ter metodičnem poučevanju tvorjenja besedil in vsebin.

Ključne besede: lahki jezik, jezikovne variante, novinarstvo, izobraževanje, znotrajjezikovno prevajanje

Irena Samide

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Koristnost nekoristnega ali O smiselnosti poezije pri pouku tujih jezikov

»V veselju utilitarizma je kladivo vredno več kot simfonija, nož več kot poezija, orodni ključ več kot slika: ker ni težko prepoznati učinkovitosti orodja, vse težje pa je razumeti, za kaj lahko uporabimo glasbo, literaturo ali umetnost,« piše Nuccio Ordine v svojem filozofskem manifestu *Koristnost nekoristnega* (2015) ter ob tem prevprašuje neznosno lahkost instantnega izobraževanja in akademskega potrošništva. Le zakaj bi učence in dijake, ki se učijo tujega jezika, po nepotrebnem obremenjevali še z nerazumljivimi, večpomenskimi in za komunikacijo v vsakdanjem življenju nepotrebnimi literarnimi besedili, se pogosto sprašujejo ne le učitelji in učiteljice, temveč tudi snovalci učbenikov, ki literarna besedila bodisi izrinjajo v elitistični slonokoščeni stolp ali pa jih – v najboljšem primeru – zreducirajo na njihovo tematsko, vsebinsko-informativno ali zgolj dekorativno funkcijo. Pričujoči prispevek izhaja iz trdnega prepričanja, da je literatura v sodobnem svetu morda bolj nujna kot kdajkoli prej, da postanejo učenci in dijaki šele s tem, ko se naučijo odzivati na posebnosti pesniških besedil, ko se jim odprejo oči za dvo- in večpomenskosti, za ironijo in poetičnost jezika, estetsko-kritični opazovalci lastne resničnosti in se naučijo gledati na svet z drugačnimi očmi.

Osrednje vprašanje pričujočega prispevka tako je, kaj moramo storiti, da bomo literaturo (spet) dojemali kot priložnost in prostor svobode – in ne kot oviro ali muko. Prispevek ponuja nekaj teoretičnih in še več praktičnih odgovorov, vse pod motom, da je poezija pri pouku tujega jezika smiselna ne čeprav, temveč *ker* učenke in učence, dijake in dijakinje sooča z drugimi, prej neznanimi perspektivami (tujega) jezika.

Ključne besede: književnost pri pouku tujega jezika, nemščina kot tuji jezik, literarnost, tujejezična poezija

Common Pitfalls in Assessment Comments on Student Essays

The evaluation of students' written work should go beyond the mere assignment of grades and include marginal and end comments by the teacher. This type of narrative teacher feedback falls into the category of formative assessment, which contributes to the learning process, takes into account the individual characteristics and level of each learner, and encourages dialogue between student and teacher. However, for this approach to work teachers should be aware of its pitfalls. In particular, students see through insincere formulaic praise, are overwhelmed by excessive counterproductive comments, and feel cheated when the teacher appropriates their text by imposing their own ideas, style, and/or taste on the actual author. To avoid such pitfalls, written feedback should be enhanced through carefully planned and systematic teacher training, and based on the teacher knowing the students' attitude toward the method. This will not only help teachers improve their commenting style, but will also help them see the benefits of this time-consuming approach to teaching writing and assessing students' written compositions. In addition, students should be trained to interpret marginal and concluding comments so that they can use them effectively when revising their essays. This contribution will present the research findings to date and identify the need for less fragmented studies in this area. It will also provide some ideas on how both teachers and students can develop their feedback skills. While it is based on an article published in 2022, it has not yet been presented at a conference or used in teacher education.

Keywords: formative writing assessment, individual learner characteristics, teacher's marginal and end comments, pitfalls, feedback skills

Spremenjene mednarodne razmere – novi izzivi pri poučevanju ruščine

Lani se je zaradi ruske invazije na Ukrajino število študentov, vpisanih na dodiplomski in podiplomski študij rusistike, precej zmanjšalo. Nova situacija je zahtevala organizacijske in vsebinske prilagoditve ter uporabo drugačnih didaktičnih metod in pristopov. Z novimi izzivi se predavatelji ruščine soočamo predvsem pri praktično usmerjenih jezikoslovnih predmetih na obeh študijskih stopnjah, kjer vaje sedaj potekajo v bistveno manjših skupinah, ki omogočajo intenzivnejšo interakcijo in vzpostavitev bolj osebnega odnosa med študenti in predavateljem. S svojimi idejami, odzivi in predlogi postajajo študenti vse bolj aktivni sooblikovalci učnega procesa. Na magistrskem študiju pri predmetu *Zvrstnost ruskega jezika – publicistična besedila*, katerega namen je med drugim seznanitev z aktualnimi družbenopolitičnimi dogodki, povezanimi z Rusijo, pa imajo študenti možnost sodelovati tudi pri izboru obravnavanih vsebin. Izberejo lahko poljubno novico, ki je bila objavljena v medijih, in jo na kratko predstavijo kolegicam in kolegom. Predstavitvi sledita skupen razmislek in pogovor o predstavljeni temi. Ker so v trenutni situaciji novice pogosto posredno ali neposredno povezane z vojno, nosijo močan čustven naboj in pomenijo veliko možnost za nastanek konfliktne situacije. Ta je še večja, kadar so v skupini tudi študenti iz Rusije in Ukrajine. Da bi se izognili napetostim, ki bi lahko negativno vplivale na vzdušje v skupini in doseganje zastavljenih učnih ciljev, skušamo poiskati odgovore na vprašanja: Kako vzpostaviti varno in vključujoče učno okolje, ki bi omogočalo soočenje različnih mnenj in spoštljivo izmenjavo informacij? Na kakšen način razvijati medijsko pismenost in kritičen odnos do medijskih vsebin? Kako spodbujati argumentirano izražanje mnenj in skupno iskanje rešitev?

Ključne besede: ruščina, publicistika, aktualni družbenopolitični dogodki, didaktični pristopi, vključujoče učno okolje

Nova enojezičnost: u- ali distopija?

Neverjetno dinamičen razvoj jezikovnih tehnologij in jezikovnih modelov v zadnjem času oprijemljivo ponuja scenarij, ki se je še pred desetletjem ali dvema zdel zadeva varne nedoločljivo daljne prihodnosti. Zamisliti si je možno komunikacijsko povezan svet (s pretokom informacij, znanja, vedenja, ljudi, kapitala in vsega drugega), v katerem vsak človek govori in piše v svojem maternem jeziku ter hkrati razume vse, kar je napisano in izrečeno v kateremkoli drugem jeziku. Kaj to pomeni za jezikovni svet, kakršnega smo (bili) vajeni doslej? Bo znanje več jezikov namesto (skoraj) splošno priznane vrednote postalo sumljivi atribut ilegalnih prevratnikov in prevratnic ali vsaj zadeva ozkih posvečenih krogov? Se bodo lahko nekdanje nacionalne elite (katerih privilegirani položaj je bil marsikdaj povezan prav z obvladovanjem več jezikov, v nasprotju z množicami, ki so imele na razpolago samo materni jezik) ponovno okrepile in si prilastile nadaljnje upravljanje z jezikom in jezikovno skupnostjo? Se bodo jezikovni modeli ubranili pred bodisi ideološko bodisi kapitalsko manipulacijo s pomeni in nameni? Bo vse večja odvisnost človeštva od teh modelov povzročila spiralo jezikovne ter miselne enakosti in konformnosti? Za dejavno izogibanje distopičnemu jezikovnemu scenariju se mora temeljito preoblikovati marsikaj v zvezi s pojmovanjem in poučevanjem jezika, spretnosti pisanja in govorjenja, pa tudi v zvezi s širšimi vidiki jezikovne politike in jezikovnega načrtovanja.

Ključne besede: enojezičnost, večjezičnost, jezikovni modeli, jezikovne tehnologije, socialna vključenost

Mojca Stritar Kučuk

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Neizbežno spodbudna ovira: vpliv strojnega prevajanja na pisno produkcijo v slovenščini kot drugem jeziku

Uporaba strojnih prevajalnikov je vsakodnevna realnost pri poučevanju slovenščine kot drugega jezika. Da bi ocenili, kako vpliva na uspešnost pri usvajanju, smo ob zaključku letnega semestra 2021/22 izvedli obširnejšo raziskavo med mednarodnimi študenti, ki se slovenščino kot drugi jezik učijo v okviru dveh brezplačnih lektoratov. V tem prispevku se bom osredotočila na razmerje med tem, do kolikšne mere študenti med procesom formalnega učenja jezika uporabljajo strojne prevajalnike, in njihovo jezikovno zmožnostjo ob zaključku tega procesa. Podatki o pogostosti uporabe strojnih prevajalnikov temeljijo na z anketo pridobljenih podatkih o tem, kako študenti običajno tvorijo pisne domače naloge na lektoratu slovenščine, njihovo jezikovno zmožnost pa odraža ocena besedila, ki so ga napisali na izpitu ob koncu lektorata. V raziskavo je bilo vključenih 131 študentov, večinoma iz južnoslovenskega govornega prostora.

Po pričakovanjih se je pokazalo, da več kot dve tretjini študentov domače naloge običajno pišeta v slovenščini, a ob pomoči strojnega prevajalnika. Pisna produkcija teh študentov na izpitu je bila povprečno ocenjena s 7,369 (od 10 možnih točk). Ostale skupine študentov so bistveno manjše. Pri pisanju so bili uspešnejši tisti, ki si namesto s prevajalniki pomagajo z drugimi jezikovnimi pripomočki (npr. slovarjem; povprečna ocena 7,7), in tisti, ki običajno pišejo brez zunanje pomoči (ocena 7,375). Precej manj uspešna je bila skupina študentov, ki domače naloge običajno v slovenščino v celoti prevajajo s prevajalnikom iz svojega prvega jezika (povprečna ocena 7) ali iz angleščine (povprečna ocena 6,4). Glede na te podatke lahko zaključimo, da strojne prevajalnike uporablja velika večina študentov, pri usvajanju jezika pa so uspešnejši tisti, ki se nanje zanašajo manj in v učenje jezika vložijo več truda.

Ključne besede: strojno prevajanje, slovenščina kot drugi jezik, univerzitetni študentje, anketa, ocenjevanje jezikovnega znanja

Klavdija Šavle

Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran

– Gimnasio e Istituto nautico e elettronica Pirano

Š

Tematski sklop: Digitalne tehnologije kot didaktični pripomoček

Digitalne tehnologije kot dodana vrednost učnega procesa

Digitalne tehnologije so spremenile naš način komuniciranja, s tem pa tudi poznavanja in razumevanja sveta. Beseda digitalnost ponuja napredek, če ne nujno, da smo v koraku s časom. Šolski sistem se vedno odzove nekoliko z zamikom, vendar si kot učitelj prej ali slej postavim vprašanje: Kako naprej? Ali je uporaba telefona oz. tablice pri pouku prepovedana ali priložnost za pridobivanje znanja tujega jezika? Odgovor je, da v pouk vključim več spleta, preizkusim nekatere aplikacije in platforme ter opazujem. Vsa moja razmišljanja in spoznanja izhajajo iz prakse. Spletne aplikacije in platforme spreminjajo način podajanja snovi, učenja, utrjevanja in vrednotenja. Omogočajo več fleksibilnosti ter prepletanje učnih oblik in metod poučevanja. Storyboardthat je zanimiva spletna stran, ki omogoča pisanje stripov in vzpodbuja kreativno pisanje. Enako velja za aplikacijo Padlet. Platforma Canva je med drugim primerna za projektno delo. Platforma Genial.ly je odlična za podajanje snovi in samostojno učenje. Kot ustrezni uvodni aktivnosti sta se izkazali aplikaciji Linoit in Google Jamboard, za utrjevanje znanja pa so odlična izbira aplikacije LearningApps, Kahoot in Wordwall ter interaktivne vaje Moodle H5P. Digitalne tehnologije so današnjim učencem blizu in jih motivirajo za delo. So orodje, s katerim učitelj izvaja dejavnosti, ki pri učencu razvijajo ustvarjalnost, kritično mišljenje ter socialne in digitalne veščine. Spreminja se interakcija, več je komunikacije med učenci v razredu in zunaj njega, saj tehnologije omogočajo povezovanje vedno in povsod. Spletne učilnice imajo tu pomembno vlogo. Evalvacija je s pomočjo digitalnih aplikacij, kot so Mentimeter, Google forms in 1-ka, hitra in učitelju prijazna v kateremkoli koraku učnega procesa. Namen prispevka je prikazati uporabnost in učinkovitost omenjenih digitalnih tehnologij pri pouku, saj učencu in učitelju ponujajo možnost, da soustvarjata učni proces. Da, so priložnost in dodana vrednost, le skrbno morajo biti načrtovane, ključen je učitelj.

Ključne besede: digitalne tehnologije, interakcija, metode poučevanja, motivacija, veščine

Marjana Šifrar Kalan

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Vloga izmenjave Erasmus pri razvoju medkulturne kompetence in kulturnih stereotipov pri študentkah španščine

Med pomembnimi cilji izmenjave Erasmus so med drugim spoznavanje jezikovne in kulturne raznolikosti, refleksija o lastnem jeziku in kulturi ter razvijanje medkulturne kompetence. Na primeru študentk španščine FF UL (raven B2-C1) smo ugotavljali, ali to drži. Izhajamo iz kvantitativne študije o kulturnih stereotipih o Španiji, Špancih in njihovih navadah, ki jo nadgradimo s kvalitativno študijo, v kateri izvedemo intervjuje s študentkami, ki so bile na študijski izmenjavi v Španiji. V prvem delu študije kontrolno skupino sestavljajo študenti, ki niso bili na izmenjavi ali daljšem bivanju v Španiji, eksperimentalno pa tisti, ki so na španski univerzi študirali vsaj en semester. Študenti so podali asociacije na teme Španija, Španci in španske navade. Z leksikalno-statističnim programom (Dispolex) smo asociacije razvrstili glede na frekventnost in pozicijo asociacij. Pri primerjavi obeh skupin smo ugotovili, da pri študentih z visoko ravno znanja španščine in več kot devetletnim učenjem tega jezika izmenjava Erasmus ne vpliva na izkoreninjenje stereotipov, kot so flamenco, sol, siesta, calor, toro in abierto. V intervjujih smo našli razlage, zakaj se nekateri stereotipi obdržijo. Po drugi strani pa se je izkazalo, da je izmenjava na študentke vplivala zelo pozitivno tako na osebnem kot akademskem področju, pri čemer vse poudarjajo, da so postale bolj odprte do drugih in do vsega drugačnega, kar pomeni, da ima lahko študentska mobilnost pomembno vlogo pri razvoju medkulturne kompetence.

Ključne besede: medkulturna kompetenca, izmenjava Erasmus, kulturni stereotipi, študenti španščine

Učenje za življenje: kako napisati življenjepis v tujem jeziku

Uporaba digitalne tehnologije v didaktične namene je učiteljem zlasti v času pandemije omogočala in do določene mere olajšala delo, učecim se pa v tistem času zagotovila nadaljnji potek izobraževanja. Možnosti uporabe sodobne digitalne tehnologije pri poučevanju tujih jezikov na gimnaziji so številne in zelo raznolike, dijakinje in dijaki na ta način razvijajo kompetenco digitalne pismenosti, pri tem pa mora biti učitelj pozoren predvsem na osmišljeno rabo. Ko govorimo o uporabi digitalne tehnologije v didaktične namene, v strokovni literaturi najpogosteje zasledimo uporabo raznih spletnih in mobilnih aplikacij, eno- in dvojezičnih slovarjev, slovarjev tujk in sinonimov, raznih tujejezičnih spletnih iskalnikov, prevajalnikov in podobno. Ob opredeljevanju učnih ciljev je učitelj torej osredotočen na to, kako z uporabo moderne tehnologije olajšati pridobivanje znanja, motivirati za učenje in izboljšati učne rezultate.

V tem prispevku želimo predstaviti primer uporabe IKT, ki hkrati omogoča razvijanje digitalne kompetence, uporabo jezika v strokovnem okolju in pridobivanje znanja besedišča učnega sklopa Delo in poklic, storitvene dejavnosti. Gre za ustvarjanje evropsko dogovorjene oblike življenjepisa Europass, ki je na spletnem portalu www.europass.de sicer dostopna v 29 evropskih jezikih. Prikazali bomo, kako lahko pri pouku nemščine konkretno pripravimo in oblikujemo življenjepis v tujem jeziku. Delo v razredu poteka s pomočjo moderne digitalne tehnologije (i-Pad), učitelj po predhodni obravnavi besedišča dijakinje in dijake vodi skozi postopek ustvarjanja profila na spletni strani, ki je osnova za nadaljnje oblikovanje življenjepisa Europass. Napisan življenjepis dijakinje in dijaki shranijo kot dokument in ga kasneje lahko na spletnem portalu nadgrajujejo ali spreminjajo.

Ključne besede: IKT, nemščina, življenjepis, učenje za življenje

Drama Activities as a Method for Creative Writing in Primary Education

This paper is an example of a methodical scenario that shows how oral and written language expression can be developed through drama activities with the aim of creating a written story. In Croatian primary education, the main starting point is the interpretation of the literary text as a motivation for writing, where the text is also a sample for pupils to create a certain form of written expression. However, research has shown that the reverse sequence is more productive for the development of pupils' literary abilities and skills, i.e. moving from the pupils' written expression to the literary text. The given example of methodical articulation is intended for pupils' in primary education (aged 9 to 11) and will show how drama activities can be an excellent method for teaching creative writing, as they allow pupils to explore characters, settings and plots in a dynamic and engaging way. Through improvisation, role-playing and other interactive techniques, drama activities encourage pupils to think creatively, develop their imagination and express themselves. By immersing themselves in the world of their characters, pupils can gain a deeper understanding of their motivations and emotions, leading to richer and more complex speaking and writing.

Keywords: drama activities, creative writing, primary education, oral and written expression

Maria Wtorkowska

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Katarzyna Gryncewicz

Humanistična fakulteta, Šlezijska univerza v Katowicah

W

Theme: Innovative teaching methods and approaches

(Ne)prijazni zmaji v službi polonistične ekoglotodidaktike – medkulturni pogovor o ekologiji ob uporabi legend

V luči globalnih posledic ekološke krize je postalo nujno, da pri udeležencih izobraževalnega procesa vzbujamo občutljivost za skrb za dobrobit planeta, kamor spada spoštovanje narave v njihovem kulturnem okolju. Smiselno je povezovanje učenja tujega/drugega/podedovanega (neprvega) jezika s proekološkim izobraževanjem. Avtorici sta izhodišče za teoretski premislek našli v povezovanju (ne zoperstavljanju) kulture in narave ter v refleksiji o poljskih kulturemah, med katere Maciej Rak med drugim prišteva za Poljake pomembne elemente narave. Pionirski koncepti ekolingvistike Einara Haugena in Michaela Hallidaya podpirajo premišljevanja o uresničevanju načel okoljske humanistike.

Avtorici se skozi soočenje poljske legende o zčaju s krawkowskega gradu Wawel ter legende o Argonavtih in Jazonu, ki je premagal zčaja na ljubljanskem gradu, osredotočita na vodni element: poljske reke Visle in reke Save, ki teče skozi Slovenijo. Posamezna besedila iz ljudske kulture približajo problematiko poljskega kulturema in izpostavijo pomembnost medkulturne izobraževalne metodike. Predstavitev dopolnjuje predlog za igro na prostem, ki motiv vode razširja z jezikovnimi vajami za dvig ekološke zavesti in osebam, ki se učijo poljsko, na zanje ustrezni ravni predstavi pomen reke Visle v poljski kulturi. Učinkovitost in privlačnost izobraževalne zabave zagotavljata uporaba novih medijev, med drugim QR tehnologije, in v ta namen oblikovan digitalni katalog. Tako se izpostavi korelacija med poučevanjem tujega/drugega/podedovanega (neprvega) jezika in cilji uravnoteženega razvoja, s poudarkom tako na nujnosti ukrepanja proti podnebnim spremembam kot na podpori procesu vseživljenjskega učenja v sodobni, digitalni družbi.

Ključne besede: informacijsko-komunikacijske tehnologije, igrifikacija, ekoglotodidaktika, medkulturno izobraževanje, kulturem, reka Visla

Kolaborativni spletni slovar kot orodje za poučevanje najnovejšega poljskega besedja

Neologizmi oz. novotvorjenke so najbolj živo tkivo vsakega jezika. S pomočjo najrazličnejših besedotvornih postopkov (prevzete besede, zloženke, izpeljanke, sestavljanke, prekrivanke) vsakodnevno nastajajo nove besede, ki poleg poimenovanja stvari in pojavov zelo izrazito odražajo določene družbene premike ter kulturne in etične spremembe. To velja zlasti za spletni jezik, ki se spreminja najhitreje in je podvržen nenehnim spremembam. Da besede niso zgolj »stanje« zaporednih črk, pač pa stanje duha družbe, navsezadnje dokazuje vsakoletno glasovanje za besedo leta, ki poteka tako na Poljskem kot v Sloveniji, izbirajo pa jo ravno spletni uporabniki.

Kako naj učitelj jezika najnovejše besedje ustrezno ovrednoti in poučuje? Eno od rešitev je februarja letos predstavila raziskovalna skupina, ki deluje na Jezikovnem observatoriju Univerze v Varšavi. Na FF UL je v okviru Leta jezikov izvedla cikel jezikovnih predavanj in delavnic v okviru projekta *Najnovejše besedje poljskega jezika – kulturni vidik*. Rezultat njenega delovanja je spletni slovar poljskih neologizmov. Slovar ima participatorni oz. kolaborativni značaj, kar pomeni, da gesla predlagajo uporabniki, uredniki pa jih pregledajo in pripravijo za objavo. Vsako slovarsko geslo je opremljeno z informacijo o besedotvornem postopku in času, ko je bila beseda prvič zabeležena in vpisana v slovar, s številnimi primeri uporabe ter celo z grafičnimi podatki in podatki o frekvenci rabe. Zahvaljujoč takšni poglobljenosti in izčrpnosti je slovar Jezikovnega observatorija edinstveno orodje za raziskave in poučevanje najnovejšega besedišča kot odslikave poljske kulture in zgodovine tako za učitelje kot za učeče se na različnih ravneh njihovega jezikovnega znanja.

Ključne besede: novotvorjenka, besedotvorje, poljščina, kolaborativni spletni slovar

Govorim, torej sem!

Pri pouku tujega jezika učenci razvijajo bralno in slušno razumevanje ter pisno in ustno izražanje. Prav ustnemu izražanju morda namenjamo manj pozornosti, saj pri pouku kdaj preprosto ni časa, da bi vsi učenci imeli možnost kaj povedati. Zanimivo pa je, da komunikativni pristop k poučevanju in učenju tujega jezika kot glavni cilj poudarja učinkovito komunikacijo v tujem jeziku v vsakodnevnih situacijah. Zato bi to morala biti ena izmed spretnosti, ki bi ji pri pouku namenjali več pozornosti. Če želimo, da se bo učenec samozavestno in uspešno sporazumeval v tujem jeziku, moramo to razvijati že od samega začetka učenja. Na začetku so naloge in aktivnosti za ustno izražanje bolj vodene, od učenca zahtevajo manj napora in razmišljanja ter so prilagojene njegovi stopnji jezikovne zmožnosti: zaprti tip vprašanj, krajši dialogi po vnaprej pripravljenem vzorcu, igre vlog, opisovanje slik, povzetki krajšega besedila v tujem jeziku. Kasneje, ko učenec že napreduje in je na višji stopnji jezikovne zmožnosti, pa vprašanja postajajo vedno bolj odprta, učenec se zna opredeliti do trditve, se z njo bodisi strinjati bodisi ne, svoje mnenje utemeljiti, povzeti članek, interpretirati graf ali tabelo, tvoriti daljše dialoge v različnih situacijah ter pripraviti govorni nastop ali predstavitev na določeno temo.

V prispevku so predstavljene različne naloge in aktivnosti, ki spodbujajo ustno izražanje na različnih stopnjah jezikovne zmožnosti. Izpostavljene so tudi težave, na katere lahko naleti učitelj pri pouku, ter v nadaljevanju podani napotki, kako te težave premagati in učencem pomagati, da bodo napredovali v svojem govornem sporočanju.

Ključne besede: govorno sporočanje, komunikacija, komunikativni pristop, tuji jeziki, aktivnosti pri pouku

Književnost pri pouku slovenščine po metodi obrnjenega učenja

Predstavljamo metodo, prilagojeno za pouk književnosti pri slovenščini, ki jo po ameriški različici *flipped learning/flipped classroom* imenujemo metoda obrnjenega učenja. Sovpada s tremi dimenzijami vzgoje in izobraževanja: kvalifikacijo, socializacijo in subjektifikacijo. V prispevku nanizamo faze književnega pouka pri slovenščini po metodi obrnjenega učenja ter izpostavimo njene pogloblitve prednosti in omejitve. Primerjamo jo z metodo domačega branja in metodo šolske interpretacije. Metoda obrnjenega učenja pri književnem pouku je časovno in prostorsko dvodelna: izhaja iz učenčevega samostojnega dela doma, izvedenega *pred* šolsko obravnavo književnega besedila, pri čemer učenec literarno besedilo doma samostojno prebere, izrazi svoje doživljanje prebranega in besedilo obnovi. Priporočamo uporabo spletnih aplikacij, ki učitelju omogočajo, da domače naloge vnaprej pregleda ter morebitne pomanjkljivosti v razumevanju in/ali odpor do besedila upošteva pri načrtovanju dela v šoli. Obravnava po tej metodi ustrezajo krajša, motivno-tematsko, idejno-sporočilno, jezikovno-slogovno in strukturno nezahtevna literarna besedila. *Med* poukom se posvečamo zlasti analizi, sintezi, vrednotenju in aktualizaciji prebranega. Metoda učenca usmerja v zahtevnejše analitične, sintetične in vrednotenjske vpogleds v literarno besedilo ter spodbuja aktualizacijo in (meta)kognitivno-kritično refleksijo, od učitelja pa terja fleksibilno in individualizirano didaktično načrtovanje. Učenca spodbuja k uporabi različnih bralnih strategij, krepi njihovo bralno kondicijo in bralne navade ter privzgaja pozitivno bralno samopodobo in odgovornost za lastno (ne)znanje.

Ključne besede: metoda obrnjenega učenja, literarna zmožnost, književnost pri pouku slovenščine, bralne navade

PREDSTAVITVE AVTORJEV IN AVTORIC

Katarina Aladrović Slovaček

Dr. Katarina Aladrović Slovaček je izredna profesorica na Oddelku za hrvaški jezik, književnost, dramsko izobraževanje in medije Pedagoške fakultete Univerze v Zagrebu. V svojih znanstvenih delih na področju uporabnega jezikoslovja proučuje razvoj komunikacijskih kompetenc, jezikovne igre in usvajanje ter učenje hrvaščine kot materne in drugega jezika. Je avtorica treh znanstvenih monografij in strokovnih publikacij, približno 70 znanstvenih prispevkov in 4 osnovnošolskih učbenikov. Trenutno sodeluje pri projektih HORIZON 2020, Erasmus+ in projektu Hrvaške znanstvene fundacije ter je vodja dveh projektov na fakulteti.

El. pošta: kaladrovic@gmail.com

Tjaša Alič

Tjaša Alič je zaposlena na Tečajih slovenščine Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Je urednica in soavtorica spletnega tečaja slovenščine *Slovene Learning Online* ter soavtorica učbenikov, didaktičnih in spletnih gradiv za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Na tečajih slovenščine poučuje otroke, mladostnike ter odrasle udeležence. Sodeluje tudi pri drugih projektih Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik.

El. pošta: tjasa.alic@ff.uni-lj.si

Tatjana Balažic Bulc

Dr. Tatjana Balažic Bulc je na Filozofski fakulteti UL študirala južno slavistiko in slovenistiko ter se nato zaposlila na Oddelku za slavistiko, kjer danes kot visokošolska učiteljica poučuje hrvaški, srbski, bosanski in črnogorski jezik, južnoslovanske kulture, metode znanstvenoraziskovalnega dela in jezikovno didaktiko. Kot predavateljica je gostovala na različnih tujih univerzah, med drugim na intenzivni poletni jezikovni šoli Univerze v Pittsburghu, ZDA. Daljša in krajša študijska bivanja je preživela v Zagrebu, Beogradu, Novem Sadu, Sarajevu, Podgorici, Louvainu itd. Področja raziskovanja: analiza diskurza, akademski diskurz, sociolingvistika, kontrastivno jezikoslovje, učenje/poučevanje sorodnih jezikov.

El. pošta: tatjana.balazicbulc@ff.uni-lj.si

Mojca Belak

Mag. Mojca Belak je študirala angleški jezik s književnostjo in primerjalno književnost na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, delala najprej kot učiteljica angleščine na šoli za odrasle, potem kot prevajalka in producentka na BBC-ju v Londonu, preden se je zaposlila kot lektorica za angleščino na Oddelku za anglistiko in amerikanistiko FF UL, kjer danes poučuje vaje iz fonetike in fonologije, vaje iz britanske družbe in kulture ter jezikovne vaje. Več kot desetletje je usposabljala učitelje angleščine na šoli Pilgrims teacher Training v Canterburyju v Veliki Britaniji, kjer je največ pozornosti posvečala kreativnemu poučevanju jezika. Imela je predavanja, seminarje in delavnice v Sloveniji, Veliki Britaniji, Avstriji, Franciji, na Hrvaškem, v Litvi, na Portugalskem, v Romuniji in Srbiji.

El. pošta: mojca.belak@ff.uni-lj.si

Miranda Bobnar

Miranda Bobnar je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala francoski jezik s književnostjo in filozofijo, delala 11 let kot profesorica francoščine na gimnaziji in se nato zaposlila na Oddelku za romanske jezike FF UL, kjer danes kot lektorica poučuje Francoščino v rabi. Področja raziskovanja: uporaba novih tehnologij pri poučevanju/učenju francoščine, razvijanje strategij bralnega razumevanja in pisnega izražanja, matura iz francoskega jezika.

El. pošta: miranda.bobnar@ff.uni-lj.si

Simon Borg

Dr. Simon Borg že 35 let dela na področju poučevanja angleškega jezika kot učitelj, učitelj mentor, predavatelj in raziskovalec. Njegovo akademsko delo na področju izobraževanja učiteljev jezikov je mednarodno priznано, izdal je več kot 100 knjig in drugih publikacij. 15 let je predaval na Univerzi v Leedsu, od leta 2013 pa dela kot svetovalec na področju snovanja, izvedbe in vrednotenja projektov profesionalnega usposabljanja za učitelje angleščine v več kot 30 državah. Je tudi profesor angleškega jezika na Univerzi za uporabne znanosti Zahodne Norveške in že 10 let živi v Sloveniji.

El. pošta: s.borg@simon-borg.co.uk

Spletna stran: <http://simon-borg.co.uk/>

Lidija Cvikić

Dr. Lidija Cvikić je doktorirala s področja filologije na Univerzi v Zagrebu in magistrirala s področja evropskega izobraževanja na univerzah v Zagrebu in Muenstru. Je redna profesorica in predstojnica Oddelka za hrvaški jezik, književnost, dramsko izobraževanje in medije na Pedagoški fakulteti Univerze v Zagrebu. Jedro njenega raziskovanja so usvajanje hrvaščine kot drugega in dediščinskega jezika, jezikovna politika v izobraževanju in diskurzivna analiza učbenikov. Sodelovala je pri več nacionalnih (MZOS, HRZZ) in mednarodnih projektih (COST Action, Erasmus+ KA2, TEMPUS). Raziskovalno delo je opravljala na več univerzah: Univerzi v Indiani, ZDA, Univerzi v Celovcu, Avstrija, Univerzi Macquarie v Avstraliji, Univerzi v Wrocławu na Poljskem ter Univerzi sv. Cirila in Metoda v Severni Makedoniji.

El. pošta: lidija.cvivic@ufzg.unizg.hr

Admira Ćosić

Admira Ćosić je doktorska študentka zadnjega letnika smeri Uporabno jezikoslovje v okviru doktorskega programa Humanistika in družboslovje na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. V svoji disertaciji raziskuje interferenčne napake na področju glagolske vezljivosti pri glagolih premikanja. Redno se udeležuje ter sodeluje na domačih in mednarodnih konferencah s področja jezikoslovja in didaktike nemškega jezika. Je štipendistka germanistične doktorske šole Mannheim-Ljubljana-Zadar v okviru programa Germanistische Institutspartnerschaft (GIP). Je vodja raznih domačih in mednarodnih projektov na šoli, na kateri je zaposlena kot učiteljica nemškega jezika.

El. pošta: admira.cosic@gmail.com

Mateja Dostal

Dr. Mateja Dostal je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala angleščino in slovenščino. Po diplomi se je zaposlila na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer kot visokošolska učiteljica poučuje angleščino kot strokovni jezik za potrebe študentov ekonomskih in poslovnih ved. Je aktivna članica Slovenskega društva za učitelje tujega jezika stroke. Vključena je v več raziskovalnih projektov. Njena področja raziskovanja so angleščina kot tuji jezik stroke, izobraževanje učiteljev tujega jezika stroke in snovanje učnih gradiv.

El. pošta: mateja.dostal@ef.uni-lj.si

Lena Dujc Prelaz

Lena Dujc Prelaz je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala anglistiko, hispanistiko in primerjalno književnost. Po diplomi je nekaj let delala kot dopisnica Slovenske tiskovne agencije (STA) za Obalo, prevajala in poučevala angleščino in španščino na jezikovnih tečajih. Leta 2015 se je zaposlila na osnovni šoli z italijanskim učnim jezikom OŠ Dante Alighieri v Izoli, kjer uči angleščino in španščino. Daljša študijska in raziskovalna bivanja je preživela v Granadi in Madridu. Področja zanimanja: večjezičnost, multikulturalnost, jezikovna identiteta, inovativni pristopi in uporaba novih tehnologij pri poučevanju.

El. pošta: lena.prelaz@dante-alighieri.si

Mateja Eniko

Dr. Mateja Eniko je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala slovenščino in primerjalno književnost. Po diplomi je delala kot asistentka za slovenski jezik na avstrijskem Koroškem, učila na gimnaziji in na tečajih slovenščine kot drugega in tujega jezika, kasneje pa bila mlada raziskovalka in asistentka za književnost na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici. Leta 2021 je doktorirala na temo slovenske poezije. Od leta 2020 je zaposlena na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik. Študijsko in raziskovalno se je izpopolnjevala v Brnu, Pragi, na Malti in Dunaju. Sodeluje v združenju evropskih jezikovnih testatorjev ALTE. Ukvarja se s slovensko poezijo, didaktiko literature, didaktiko poučevanja tujega in drugega jezika in jezikovnim testiranjem.

El. pošta: mateja.eniko@ff.uni-lj.si

Ina Ferbežar

Dr. Ina Ferbežar je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala slovenistiko in etnologijo. Sprva je delala kot lektorica na TV Slovenija in učiteljica slovenščine v gimnaziji, od leta 1993 pa je zaposlena v Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik, kjer je odgovorna za sistem preverjanja in potrjevanja znanja slovenščine kot neprvega jezika. Nekaj let je delala kot lektorica za slovenščino na Univerzi v Tübingenu v Nemčiji. Področja dela in raziskovanja: poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika, jezikovno testiranje, jezikovna politika, razumevanje in razumljivost besedil.

El. pošta: ina.ferbezar@ff.uni-lj.si

Nataša Gajšt

Mag. Nataša Gajšt je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani diplomirala na študijskem programu Angleščina (pedagoška smer) in magistrirala na študijskem programu Ameriške študije. Ima 25 let delovnih izkušenj s poučevanjem angleščine, od tega zadnjih 22 let predava poslovno angleščino na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru. Je aktivna članica Slovenskega društva učiteljev tujega strokovnega jezika. Njeni glavni raziskovalni interesi se nanašajo na poučevanje poslovne angleščine, strokovno terminologijo s področja ekonomije in poslovnih ved ter na področje skladnje z vidika angleško-slovenskega kontrastivnega jezikoslovja in prevodoslovja.

El. pošta: natasa.gajst@um.si

Kaja Galič Lenkič

Kaja Galič Lenkič je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala francistiko in rusistiko, magistrirala je iz teme Vpliv francoščine na sodobno knjižno ruščino na primeru romana Vjegenij Onjegin. V času študija je en semester opravila na Sorbonne Nouvelle III v Parizu in nekaj poletnih tečajev ruščine na MGU v Moskvi. Več let je delala kot predavateljica francoščine, ruščine in slovenščine za tujce na jezikovnih tečajih po podjetjih in v jezikovnih šolah ter kot prevajalka za francoščino in ruščino. Trenutno je zaposlena v Osnovni šoli Brežice, kjer vodi interesni dejavnosti francoščine in ruščine in razredni stopnji ter učence tujce poučuje slovenščino.

El. pošta: kaja.galic.lenkic@gmail.com

Manca Golob

Manca Golob je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala anglistiko in rusistiko ter kot študentka poučevala angleščino in ruščino na Gimnaziji Ledina v Ljubljani. Kot študentka je tri leta izvajala tečaje programiranja za otroke pri Digital School. Po končanem študiju se je zaposlila v Zavodu sv. Stanislava, na Škofijski klasični gimnaziji v Ljubljani, kjer je eno leto poučevala angleščino. Istočasno je bila zaposlena pri Digital School, kjer je otroke poučevala programiranje, posodabljala učne načrte in izvajala izobraževanja. Z oktobrom se bo zaposlila za polni delovni čas pri Digital School, kjer bo izvajala tudi izobraževanja za učitelje.

El. pošta: manca@digitalschool.si

Tamara Grašič

Tamara Grašič je zaključila dvopredmetni magistrski študij francoščine in nemščine. Akademsko pot nadaljuje kot doktorska študentka nemškega jezikoslovja v okviru doktorskega programa Humanistika in družboslovje Filozofski fakulteti v Ljubljani. V doktorskem delu se ukvarja s potovalnimi blogi. Študij opravlja ob delu, in sicer je kot profesorica zaposlena na Gimnaziji Kranj.

Področja raziskovanja: besediloslovje in pragmatika, stilistika, skladnja, multimodalno jezikoslovje, komunikacija v novih medijih.

El. pošta: tamara.grasic4@gmail.com

Katarzyna Gryncewicz

Katarzyna Gryncewicz je študentka poljske filologije na Šlezijški univerzi v Katovicah. Je avtorica projekta *Zelena luč za pogovor o planetu – ekološko izobraževanje kot integralni element polonistične glotodidaktike*, ki se izvaja v okviru projekta *Univerze prihodnosti – nove možnosti v izobraževanju* pod okriljem poljskega Narodnega centra za raziskave in razvoj (NCBR) v sodelovanju s Šlezijsko univerzo v Katovicah. Njena strokovna zanimanja so osredotočena na polonistično (gloto)didaktiko in možnosti individualizacije učnega procesa učencev s posebnimi učnimi potrebami. Je soavtorica strokovnega članka *‘Domovina’ Marka Grechute kot izhodišče za pogovor o izbranih poljskih kulturemih in narodnih vrednotah na lektoratih poljskega jezika* (2023).

El. pošta: gryncewiczkatarzyna@op.pl

Damjan Huber

Dr. Damjan Huber je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študiral slovenščino, diplomiral s področja fonetike in doktoriral iz besedilne fonetike ter normiranja in kodifikacije slovenskega jezika. Zaposlen je na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF UL, kjer je vodja strokovne službe CSDTJ ter mednarodnih prireditev Seminar slovenskega jezika, literature in kulture ter Simpozij Obdobja, sodeluje pa tudi pri programu Slovenščina na tujih univerzah. Na Oddelku za slovenistiko FF UL, AGRFT UL in Inštitutu za slavistiko Univerze v Celovcu izvaja predmete s področja (besedilne) fonetike slovenskega jezika ter zaznave in analize govora, pripravlja gradiva za poučevanje slovenščine kot tujega jezika ter je izpraševalec in ocenjevalec na izpitih iz znanja slovenščine kot tujega jezika.

El. pošta: damjan.huber@ff.uni-lj.si

Klara Hudournik

Klara Hudournik, magistrica profesorica andragogike in hispanistike, raziskuje učenje in poučevanje tujih jezikov v skupinah starejših. Teme njenega raziskovanja obravnavajo razvoj učbenikov za tuje jezike za starejše ter vpeljavo igrifikacije v poučevanje španščine pri starejših odraslih. Trenutno kot skupinski habilitator v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo Dornava dela z osebami z motnjo v duševnem razvoju in poučuje španski jezik na Andragoškem zavodu Maribor.

El. pošta: hudournik.klara@gmail.com

Saša Jazbec

Dr. Saša Jazbec je po študiju germanistike v Mariboru zaključila magistrski in doktorski študij na FF UL. V letih 2000–2007 je bila zaposlena na Oddelku za germanistiko PeF v Mariboru in od leta 2007 na FF UM. Od 2015 je izredna profesorica za didaktiko nemščine. Študijsko in raziskovalno je aktivna tudi na mednarodnem področju, kot visokošolska učiteljica kontinuirano deluje v Sobotelu na Madžarskem, dlje časa je bila raziskovalno in pedagoško na Češkem, gostujoča predavateljica pa je bila tudi v Turčiji, Bolgariji, BIH ... Kot članica ali vodja se aktivno udejstvuje pri nacionalnih in mednarodnih projektih. Njena področja raziskovanja so: učenje in poučevanje tujega jezika nemščine, procesi branja in pisanja v materinem in tujem jeziku, diferenciacija pri pouku tujega jezika, več- in čezjezičnost, novi mediji idr.

El. pošta: sasa.jazbec@um.si

Ioana Jieanu

Dr. Ioana Jieanu je lektorica romunskega jezika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer trenutno poučuje romunščino za tujce, in docentka na Univerzi v Ploieștiju (UPG). Svojo raziskovalno dejavnost, ki se osredotoča na jezik romunskih preseljevanj, je strnila v doktorski disertaciji *Romunsko-španske jezikoslovne interference* ter v postdoktorski študiji *Onomastične in jezikovne interference v jeziku migracij*.

El. pošta: ioana.jieanu@ff.uni-lj.si

Tanja Jerman

Tanja Jerman je zaposlena kot vodja učiteljev na Tečajih slovenščine Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Poučuje odrasle udeležence tečajev na vseh ravneh ter je soavtorica učbenikov, didaktičnih in spletnih gradiv za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Izobražuje učitelje ter sodeluje pri nacionalnih in mednarodnih projektih.

El. pošta: tanja.jerman@ff.uni-lj.si

Tina Jugović

Tina Jugović je zaključila študij slovenskega jezika na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Od študijskega leta 2011/12 dela kot učiteljica slovenskega jezika na Fakulteti za humanistiko Šlezijske univerze v Katovicah. Na študijski smeri *slovanska filologija, ruska filologija* izvaja jezikovne vaje in druge slovenistične predmete, poleg tega pa s študenti priraja dejavnosti, ki popularizirajo slovenski jezik in kulturo na Poljskem. Je soavtorica gradiv za poučevanje slovenščine kot tujega jezika (npr. *Slovenščina po korakih, Klanec: družabna igra o Ivanu Cankarju*) ter avtorica člankov s področja glotodidaktike in kulturnih vidikov jezika.

El. pošta: tina.jugovic@ff.uni-lj.si

Nadja Jukić

Nadja Jukić je študirala angleščino na Univerzi v Ljubljani in na St. Mary's College of Maryland, ZDA, v okviru mednarodne štipendije. Trenutno poučuje angleščino v gimnazijskem in strokovnem programu na Gimnaziji in elektro-pomorski šoli Piran. Področja raziskovanja v sklopu anglo-ameriške literature: feministične študije, študije spola, kvir študije, gotika.

El. pošta: nadjajukic@gmail.com

Violeta Jurković

Dr. Violeta Jurković je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala italijanščino in angleščino. Kmalu po diplomi se je zaposlila na Fakulteti za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani, kjer kot visokošolska učiteljica poučuje angleščino kot strokovni jezik za potrebe študentov tehnologije prometa in logistike, navtike ter pomorskega strojništva. Je predsednica Slovenskega društva za učitelje

tujega jezika stroke. Aktivno je vključena v več evropskih projektov. Njena področja raziskovanja zajemajo pomorsko komunikacijo, izobraževanje učiteljev tujega jezika stroke in priložnostno učenje angleščine.

El. pošta: violeta.jurkovic@fpp.uni-lj.si

Mojca Kacjan

Mojca Kacjan je na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru študirala anglistiko in germanistiko ter pridobila naziv profesor angleškega in nemškega jezika. Kot osnovnošolska učiteljica je oba tuja jezika poučevala v Mariboru in Braslovčah, od leta 2008 pa na Osnovni šoli Polzela, kjer prevzema vlogo mentorja drugim strokovnim delavcem na področju sodobnega poučevanja in medpredmetnega povezovanja. V pouk vpeljuje različne načine usvajanja novih znanj, kot so delo s spletnim časopisom za mlade *Časoris*, dejavnosti znotraj projekta EKO šola, naravoslovne in matematične vsebine v povezavi s tujimi jeziki, v zadnjih nekaj letih pa delo z učenci bogati predvsem z elementi formativne in FIT pedagogike.

El. pošta: mojca.kacjan@osnovna-sola-polzela.si

Jana Kenda

Dr. Jana Kenda je zaposlena kot visokošolska učiteljica za italijanski jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Poučuje morfologijo in sintakso italijanskega jezika, jezik v rabi, pragmatiko in italijanščino kot jezik stroke. Je dolgoletna zunanja sodelavka Državnega izpitnega centra, v sklopu katerega predseduje komisiji za splošno maturo iz italijanskega jezika, komisiji za preverjanje znanja iz italijanskega jezika za predavatelje v šolah z italijanskim učnim jezikom in komisiji za sestavljanje izpitnega gradiva za izpite iz italijanskega jezika za odrasle. Njena področja raziskovanja so: italijansko jezikoslovje (zakovitosti spontano govorjenega italijanskega jezika, pogovorna skladnja, organizacija pogovornega diskurza), italijanska leksikologija, primerjalno oblikoslovje in skladnja ter italijanščina v rabi za pedagoške namene.

El. pošta: jana.kenda@ff.uni-lj.si

Damjana Kern Andoljšek

Dr. Damjana Kern Andoljšek (1980) je zaposlena na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF UL. Njeno delo poleg organizacije in izvedbe jezikovnih tečajev za otroke in mladostnike zajema pripravo učnih gradiv in usposabljanje učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika. Od leta 2008 v sodelovanju z ministrstvom za vzgojo in izobraževanje sodeluje pri izboru in koordiniranju dela jezikovnih asistentov na avstrijskem Koroškem. Je tudi zunanja evalvatorica avstrijske standardizirane mature iz slovenščine.

Področja raziskovanja: jezikovno načrtovanje, jeziki v stiku, ohranjanje slovenskega jezika in identitete ter učenje in poučevanje slovenščine v zamejstvu in izseljenstvu. Je soavtorica več učbenikov, priročnikov in drugih gradiv za poučevanje slovenščine kot drugega jezika.

El. pošta: damjana.kernandoljssek@ff.uni-lj.si

Matej Klemen

Matej Klemen je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študiral slovenščino in primerjalno književnost. Kot jezikovni asistent in lektor je slovenščino poučeval v Sloveniji, Avstriji in Združenem kraljestvu. Zaposlen je na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer vodi program Izobraževanje. Organizira in izvaja seminarje za usposabljanje učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika. Je soavtor učnih načrtov, učbenikov in priročnikov za poučevanje slovenščine kot neprvega jezika. Ukvarja se z besediščem za slovenščino kot drugi in tuji jezik in didaktiko literature ter ureja zbirko stopenjskih beril za slovenščino.

El. pošta: matej.klemen@ff.uni-lj.si

Andreja Klemenčič

Lektorica Andreja Klemenčič je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala ruski in angleški jezik in književnosti. Večji del svoje poslovne kariere je delovala v gospodarstvu kot prevajalka oz. strokovna sodelavka v podjetjih, ki poslujejo na rusko in angleško govorečih trgih. Pred nekaj leti se je zaposlila na Oddelku za slavistiko FF UL, kjer danes kot lektorica za ruski jezik poučuje naslednje predmete: Moderni ruski jezik II – lektorske vaje, Zvrstnost ruskega jezika (poslovna besedila), Moderni ruski jezik I/1-2 in I/3-4 – lektorske vaje za nerusiste. Daljša študijska bivanja je preživela v

Moskvi, Sankt Peterburgu in Samari. Področje raziskovanja: poslovni ruski jezik kot posebna jezikovna zvrst.

El. pošta: klemencica@ff.uni-lj.si

Simona Klemenčič

Dr. Simona Klemenčič je študirala primerjalno slovansko jezikoslovje in primerjalno jezikoslovje indoevropskih jezikov. Zaposlena je na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU kot etimologinja. Od leta 2000 honorarno poučuje na Oddelku za primerjalno in splošno jezikoslovje. Je vodja izjemno uspešne slovenske ekipe na Mednarodni lingvistični olimpijadi (International linguistics olympiad, IOL), članica organizacijskega odbora IOL ter članica organizacijskega odbora APLO, Azijsko-pacifiške lingvistične olimpijade. Sodeluje pri organizaciji slovenskega osnovnošolskega in srednješolskega tekmovanja iz logike, v sklopu katerega poteka tekmovanje iz lingvistike v organizaciji Zveze za tehnično kulturo Slovenije, ter pripravlja predavanja za mentorje logike.

El. pošta: klemencic.simona@gmail.com

Marjeta Klinar

Mag. Marjeta Klinar je na Filozofski fakulteti UL študirala slovenistiko in francistiko ter magistrirala iz prevodov slovenske književnosti v francoščino. Nekaj let je delala kot prevajalka na Evropski komisiji v Luksemburgu, večino poklicne poti pa je bila zaposlena na UL in delovala kot lektorica slovenščine na različnih univerzah po svetu: v Belgiji, Franciji in Argentini, na Hrvaškem in Japonskem. Povsod se je ukvarjala tudi s promocijo Slovenije in njene kulture, predvsem sodobne književnosti. Danes kot visokošolska učiteljica slovenščine za tujce na programu Leto plus, namenjenem tujim študentom UL, poučuje slovenski jezik. Področja raziskovanja: francosko-slovenski literarni stiki, slovenščina kot tuji jezik, prevodi slovenske književnosti.

El. pošta: marjeta.klinar@ff.uni-lj.si

Mihaela Knez

Dr. Mihaela Knez (1972) je zaposlena na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF UL, kjer vodi program Slovenščina za otroke in mladostnike. Je soavtorica več učnih načrtov, učbenikov in priločnikov za poučevanje slovenščine kot drugega jezika za otroke, mladostnike in odrasle. Bila je vodja

več evropskih in nacionalnih projektov. Dejavná je tudi na področju usposabljanja učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika. Sodeluje v različnih nacionalnih komisijah in pri pripravi nacionalnih dokumentov s področja načrtovanja jezikovnega izobraževanja. Področja raziskovanja: usvajanje in učenje slovenščine kot TJJ/2, jezikovno vključevanje priseljencev, učenje slovenščine v zamejstvu in po svetu.

El. pošta: mihaela.knez@ff.uni-lj.si

Željka Knežević

Dr. Željka Knežević je docentka na Oddelku za izobraževanje učiteljev nemškega jezika Pedagoške fakultete Univerze v Zagrebu, kjer predava na področjih evropske jezikovne politike, večjezičnosti, medkulturnih kompetenc in didaktike tujih jezikov. Znanstveno se ukvarja z večjezičnim in medkulturnim poučevanjem, učenjem in poučevanjem tujih jezikov, izobraževanjem učiteljev tujih jezikov in kompetencami učiteljev. Kot raziskovalka je sodelovala pri evropskih projektih na področju izobraževanja evropskih učiteljev in bila vodja manjših projektov na področju razvijanja večjezičnih kompetenc študentov. Na svojem raziskovalnem področju je izdala nekaj znanstvenih prispevkov in poglavij knjig.

El. pošta: ze.knezevic@gmail.com

Martina Kokelj

Martina Kokelj je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani vpisala dvopredmetni študij bibliotekarstva in slovenistike. Po končanem študiju se je zaposlila na Osnovni šoli Orehek v Kranju, kjer je bila najprej zaposlena kot knjižničarka v šolski knjižnici, kasneje kot učiteljica slovenščine. Poučevanje slovenščine je nadaljevala na Osnovni šoli Idrija, danes pa poučuje na Osnovni šoli Antona Martina Slomška Vrhnika. Svoj način poučevanja in primere dobrih praks predstavlja na različnih nacionalnih in mednarodnih konferencah.

El. pošta: martina.kokelj@gmail.com

Andreja Kolar

Andreja Kolar je na Pedagoški fakulteti v Mariboru študirala germanistiko. V svoji poklicni karieri je poučevala zelo različne starostne skupine na srednji in osnovni šoli, tako v javnih šolah in zavodih kakor tudi v lastni jezikovni šoli. Pri poučevanju posebno pozornost posveča didaktiki in odnosom v razredu. Zanimata jo NTC-sistem

učenja in nevrolingvistično programiranje, zato se na teh področjih dodatno izobražuje.

El. pošta: andreja.kolar@os-livada.si

Polona Konjedic

Polona Konjedic je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala primerjalno književnost in anglistiko. Deluje kot literarna kritičarka in kulturna pedagoginja, po koncu študija pa je vodila tudi tečaje angleščine. Z založbo Malinc sodeluje že več let, predvsem na področju bralnih projektov za otroke in najstnike ter drugih mednarodnih založniških projektov založbe. Leta 2022 je opravljala prakso v evropski agenciji EACEA na področju založništva.

El. pošta: konjedicpolona@gmail.com

Natalija Kotar

Natalija Kotar je profesorica nemškega jezika, ki se strokovno posveča poučevanju že več kot 20 let. Bogato znanje in izkušnje je pridobila kot lektorica na Avstrijskem inštitutu. Sodelovala je z različnimi uglednimi institucijami. Kot ravnateljica je uspešno vodila osnovno šolo in pridobila večletna izobraževanja na področju komunikacije in transakcijske analize.

Njeno delo in poučevanje obsegata vse vrste osnovnošolskih otrok, od najmlajših do najstarejših. Kot del vodstvenega kadra na osnovni šoli je postala gonilna sila za uvedbo sodobnih pristopov poučevanja in dvig digitalnih kompetenc učencev. Njeno delo ni omejeno le na jezikovno poučevanje, saj poudarja tudi razvoj socialnih kompetenc, empatijo in sodelovanje med učenci.

El. pošta: kotarnatalija@gmail.com

Monika Krančič

Monika Krančič je na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru študirala nemščino in geografijo. Zaposlila se je na Osnovni šoli I Murska Sobota, kjer poučuje nemščino in geografijo. Je glavna ocenjevalka za nemščino za 9. razred na Državnem izpitnem centru, članica skupine za nemščino v razvojni nalogi Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje in Komisije za posodobitev učnih načrtov za nemščino na Zavodu za šolstvo ter koordinatorica projektov Erasmus+.

El. pošta: monika.krancic@osenams.si

Simona Kranjc

Dr. Simona Kranjc je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala slovenski jezik in književnost ter primerjalno književnost. Po končanem študiju se je zaposlila na Oddelku za slovenistiko. V svojem pedagoškem in raziskovalnem delu se ukvarja z jezikovno zmožnostjo tako v prvem kot drugem in tujem jeziku, z razumevanjem in tvorjenjem besedila, v zadnjem času pa se posveča predvsem vsebinam s področja skladnje. Je avtorica številnih člankov in treh monografij s področja psiholingvistike, soavtorica osnovnošolskih učbenikov in kurikula za vrtce.

El. pošta: simona.kranjc@ff.uni-lj.si

Meta Lah

Dr. Meta Lah je po diplomu na Filozofski fakulteti (francoski in španski jezik s književnostma) nekaj časa poučevala na Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra v Kamniku. Nato se je zaposlila na Oddelku za romanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Kot izredna profesorica na drugi stopnji študija poučuje predmete, povezane z didaktiko francoščine. Daljši študijski bivanji: Pariz in Zagreb.

Temeljni področji raziskovanja: didaktika tujih jezikov, literarna didaktika.

El. pošta: meta.lah@ff.uni-lj.si

Vesna Lazović

Dr. Vesna Lazović je diplomirala in magistrirala na Oddelku za anglistiko na Filozofski fakulteti Univerze v Novem Sadu v Srbiji, kjer je več kot 10 let tudi poučevala. Doktorirala je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer od leta 2018 poučuje jezikoslovne predmete in kanadski kulturni modul na Oddelku za anglistiko in amerikanistiko. Kot predavateljica je gostovala na Univerzi v Celovcu in Koroški univerzi uporabnih znanosti v Beljaku. Daljša in krajša študijska bivanja je preživela v Londonu, Grazu, Tampereju, Zürichu in Torontu. Področja raziskovanja: analiza diskurza, medijski diskurz, prevajanje, medkulturna komunikacija, semantika, pragmatika, sociolingvistika, kontrastivno jezikoslovje, učenje/poučevanje tujih jezikov.

El. pošta: vesna.lazovic@ff.uni-lj.si

Melita Lemut Bajec

Dr. Melita Lemut Bajec je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani zaključila dvopredmetni pedagoški program angleški jezik in književnost ter nemški jezik in književnost ter na podiplomskem magistrskem programu Ameriške študije opravila znanstveni magisterij. Leta 2022 je na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem ubranila doktorsko disertacijo *Pristop CLIL skozi vsebine kulturne dediščine v splošni gimnaziji*. Več kot 20 let je delala kot srednješolska učiteljica angleščine. Trenutno poučuje na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem.

Področja raziskovanja: CLIL, didaktika tujih jezikov, medpredmetnost, inovativni učni pristopi.

El. pošta: melita.lemut.bajec@fhs.upr.si

Mojca Leskovec

Dr. Mojca Leskovec je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala nemški jezik in književnost ter na Fakulteti za družbene vede novinarstvo. Med letoma 2010 in 2016 je poučevala nemščino v gimnaziji. Leta 2016 je doktorirala na Oddelku za germanistiko Filozofske fakultete UL in se z letom 2017 zaposlila na Goethejevem inštitutu v Ljubljani kot pooblaščen strokovna sodelavka za pedagoške programe. Na Univerzi v Ljubljani je bila spomladi 2018 izvoljena v asistentko, septembra 2021 pa v docentko za didaktiko nemščine. Od študijskega leta 2018/19 je redno zaposlena na Filozofski fakulteti UL, kjer od študijskega leta 2020/21 vodi Center za pedagoško izobraževanje. Raziskovalno se ukvarja z didaktiko terciarnih jezikov, več- in raznojezičnostjo ter kontrastivnim in kontaktnim jezikoslovjem.

El. pošta: mojca.leskovec@ff.uni-lj.si

Tatjana Lukovnjak

Tatjana Lukovnjak je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala angleščino in slovenščino ter nato vrsto let delala kot učiteljica angleščine in slovenščine. Leta 2015 je na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru opravila študijski program za izpopolnjevanje iz zgodnjega učenja angleščine oz. nemščine, leta 2017 pa študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva za šolske knjižničarje na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Od leta 2003 je zaposlena na Osnovni šoli Hajdina, najprej kot učiteljica, nato, od leta 2017, pa kot knjižničarka. Področja, ki jo najbolj zanimajo: bralna

pismenost, informacijska pismenost, umetnostna besedila pri pouku angleščine kot tujega jezika, medpredmetno povezovanje.

El. pošta: tatjana.lukovnjak@triera.net

Nives Ličen

Dr. Nives Ličen je študirala pedagogiko, antropologijo in slavistiko. Izpopolnjevala se je s področja psihoterapije. Zaposlena je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, na Oddelku za pedagogiko in andragogiko, kjer predava predmete s področja izobraževanja odraslih in izobraževanja starejših. Raziskovalno se ukvarja s skupnostnim izobraževanjem, socialnimi inovacijami, informalnim učenjem v odraslosti in tranzicijskim učenjem v različnih življenjskih obdobjih. Kot raziskovalka je gostovala na univerzah na Slovaškem (Banská Bystrica), v Srbiji (Beograd) ter Bosni in Hercegovini (Banja Luka).

El. pošta: nives.licen@ff.uni-lj.si

Haris Ljubijankić

Haris Ljubijankić je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študiral geografijo in nemščino. Že v času študija na prvi in drugi stopnji si je poleg drugih delovnih izkušenj nabral izkušnje s področja vzgoje in izobraževanja. Po zgledu Univerze za tretje življenjsko obdobje je v DSO predaval upokojencem geografijo, na jezikovni šoli poučeval nemščino, na gimnaziji geografijo, na osnovni šoli pa geografijo, nemščino, državlansko in domovinsko vzgojo ter etiko in dodatno strokovno pomoč. Zanimajo ga digitalne kompetence, IKT v izobraževanju ter različni pristopi k poučevanju tujega jezika in geografije.

El. pošta: haris.ljubijankic@guest.arnes.si

Bojana Maltarić

Bojana Maltarić je leta 1997 diplomirala na Oddelku za slavistiko FF UL in od leta 1998 deluje kot lektorica za češki jezik na istem oddelku. Izvaja lektorske vaje iz češkega jezika tako na prvostopenjskem kot drugostopenjskem programu Češki jezik in književnost, v katere je intenzivno vključeno tudi prevajanje, ter vaje iz oblikoslovja. Ob tem prevaja iz češčine, in sicer tako leposlovje kot strokovno in znanstveno literaturo, zlasti s področja teologije in filozofije.

El. pošta: bojana.maltaric@ff.uni-lj.si

Tjaša Markežič

Dr. Tjaša Markežič (1986), doktorica znanosti s področja slovenskega jezikoslovja, se je po končanem študiju slovenskega jezika s književnostjo in zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru zaposlila na Prvi gimnaziji Maribor kot profesorica slovenščine. Izsledke svojega pedagoškega dela je prikazala v več strokovnih sestavkih. Osrednje raziskovalno področje njenega znanstvenega dela pa je besedotvorje. Doslej je objavila enajst znanstvenih člankov in dva znanstvena sestavka v monografski publikaciji. Je aktivna udeleženka tako znanstvenih kot strokovnih konferenc, kar potrjuje njenih petnajst objav. V soavtorstvu je izdala v znanstveno monografijo predelano in aktualizirano doktorsko disertacijo.

El. pošta: tjas.markezic@prva-gimnazija.org

Andreja Markovič

Andreja Markovič je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala slovenski in francoski jezik. Dela kot učiteljica slovenščine za tujce, večinoma pod okriljem Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF UL. Kot lektorica slovenščine je sodelovala v študijskih programih Leta plus ter s študenti Fakultete za pomorstvo in promet. Kot svobodna učiteljica poučuje tudi posameznike, ki želijo znanje slovenščine izpopolniti ali se vključiti v slovensko okolje. Poleg pedagoškega dela se ukvarja s pisanjem učbenikov in mentorstvom mlajšim kolegom. Področja dela: slovenščina kot drugi in tuji jezik, slovenščina v OŠ, jezikovna didaktika in raba novih tehnologij pri poučevanju jezika.

El. pošta: andreja.markovic@ff.uni-lj.si

Darja Mertelj

Dr. Darja Mertelj je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala italijanščino in nemščino. Po diplomu se je zaposlila na rektoratu Univerze v Ljubljani, zatem na italijanistiki Filozofske fakultete kot asistentka pri predmetu Metodika poučevanja italijanščine kot drugega/tujega jezika, zatem pa kot visokošolska učiteljica za Didaktiko italijanščine. Približno sedem let je poučevala tudi italijanščino in nemščino kot tuji jezik stroke v višjem strokovnem šolstvu, od leta 2007 je aktivna članica Slovenskega društva za učitelje tujega jezika stroke. Doslej je bila vključena v več bilateralnih in drugih evropskih projektov. Področja raziskovanja: vsa tujejezikovno glotodidaktična področja ter izobraževanje učiteljev tujega jezika za splošne in strokovne namene.

El. pošta: darja.mertelj@ff.uni-lj.si

Jadranka Mittendorfer

Jadranka Mittendorfer je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani diplomirala iz angleškega in nemškega jezika in književnosti. Najprej je delala kot prevajalka v industriji, leta 1993 se je zaposlila kot učiteljica na srednji šoli, od leta 2004 pa uči na osnovni šoli z italijanskim učnim jezikom. Vseskozi poučuje angleščino in nemščino ter se nenehno izpopolnjuje z novostmi. Sodelovala je pri nacionalnih projektih, ki so si prizadevali doseči boljše bralno pismenost učencev, ustvarjalno in inovativno poučevanje ter uporabo digitalnih medijev pri pouku, ter pri poskusu uvajanja drugega tujega jezika kot obveznega predmeta v tretjem triletju in kot neobveznega interesnega predmeta v drugem triletju osnovne šole. Poleg tega je bila koordinatorica številnih mednarodnih šolskih partnerstev ter izmenjav učencev in učiteljev.

El. pošta: mittendorfer@dante-alighieri.si

Urška Molek

Urška Molek je po opravljenem študiju anglistike in germanistike dokončala interdisciplinarni magistrski program *Ameriške študije* na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Nekaj let je delala kot izvajalka jezikovnih tečajev v okviru programa Aktivne politike zaposlovanja na ZRSZ in se nato zaposlila na OŠ 8 talcev Logatec, kjer trenutno poučuje angleški in nemški jezik.

El. pošta: urska.molek@8talcev.si

Olga Osredkar

Olga Osredkar je leta 2006 na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani končala dvopredmetni univerzitetni študij latinskega jezika in književnosti ter zgodovine ter pridobila strokovni naslov profesorica latinščine in univerzitetna diplomirana zgodovinarica. Po koncu študija se je zaposlila kot profesorica latinščine na Škofijski klasični gimnaziji v Ljubljani. Dve leti je poučevala latinščino tudi na Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Poleg opravljanja proforskega poklica in vloge razredničarke se je v okviru Zavoda sv. Stanislava v preteklih letih ukvarjala z urednikovanjem publikacije *Amor* in zbornika *Megaron*, bila pa je tudi sourednica zbornika *Iz tebe kipela bo rast*. Vsaj 15 let poučevanja na Škofijski klasični gimnaziji dijake 4. letnika uspešno pripravlja na maturo iz latinščine ter dijake vsako leto vodi na ekskurzijo v Rim.

El. pošta: olga.osredkar@stanislav.si

Dolores Palčič

Dolores Palčič je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani doštudirala slovenistiko in italijanistiko. Nekaj let je na istrskih osnovnih šolah poučevala oba predmeta, slovenščino kot materni jezik in italijanščino kot jezik okolja, zadnjih sedem let pa na izolski osnovni šoli z italijanskim učnim jezikom poučuje slovenščino kot drugi jezik na predmetni stopnji. S slovenščino kot jezikom okolja se srečuje tudi na ljudski univerzi, kjer izvaja programe začetne integracije priseljencev ter izpite slovenščine za tujce na vstopni in osnovni ravni. Na ljudski univerzi je izvajala tudi tečaje italijanščine za odrasle ter pouk italijanščine in slovenščine v programu osnovne šole za odrasle.

El. pošta: dolores.palcic@dante-alighieri.si

Ana Pavlič

Dr. Ana Pavlič je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala španščino in sociologijo kulture ter doktorirala s področja didaktike tujih jezikov. Je gimnazijska profesorica španščine, članica in vodja strokovnih in raziskovalnih skupin, sodeluje pa tudi pri nacionalnih in mednarodnih projektih za razvoj poučevanja. Bila je predsednica Slovenskega društva učiteljev španščine in višja svetovalka za področje španščine na Zavodu RS za šolstvo, kjer trenutno deluje kot članica predmetne razvojne skupine in članica kurikularne komisije za posodobitev učnega načrta za španščino. Raziskuje področje anksioznosti in njene povezave z ustnim izražanjem v tujih jezikih ter je avtorica in soavtorica prispevkov, publikacij in priročnikov, povezanih s poučevanjem in učenjem španščine kot tujega jezika.

El. pošta: pavlic.ana@gmail.com

Matic Pavlič

Dr. Matic Pavlič je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študiral splošno jezikoslovje in primerjalno književnost. Nekaj let je delal kot urednik in lektor, nato zagovarjal doktorat iz področja znakovnih jezikov na Univerzi Ca' Foscari v Benetkah ter opravil podoktorski študij na Univerzi v Novi Gorici, kjer se je ukvarjal z večjezičnostjo. Po enem letu je pripravil in na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije vodil ESS projekt izdelave prve poljudne videoslovnice slovenskega znakovnega jezika. Nazadnje se je kot visokošolski učitelj zaposlil na katedri za logopedijo in surdopedagogiko PeF UL, kjer pokriva jezikoslovne predmete. Ukvarja se s pragmatiko, psiho- in nevrolingvistiko ter pripravlja jezikovne teste za različne namene in ciljne skupine.

El. pošta: Matic.Pavlic@pef.uni-lj.si

Brigita Peklaj

Mag. Brigita Peklaj je študirala angleški jezik in književnost na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Po diplomski nalogi na temo metodike pouka angleškega jezika je nadaljevala z magistrskim študijem modernega angleškega jezika, ki ga je zaključila z magistrskim delom na področju leksikologije. Ima več kot dvajset let izkušenj s poučevanjem angleškega jezika na srednjih tehniških šolah ter splošnih in strokovnih gimnazijah. Poleg poučevanja se ukvarja s sestavljanjem in urejanjem učnih gradiv, pri čemer se posebej osredotoča na razvijanje bralne pismenosti, usvajanje besedišča ter poučevanje jezika stroke.

El. pošta: brigita.peklaj@gmail.com

Mateja Petrovčič

Dr. Mateja Petrovčič je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala sociologijo kulture in sinologijo, magistrski in doktorski študij pa nadaljevala v smeri kitajskega jezikoslovja. Trenutno na Oddelku za azijske študije FF UL poučuje sodobni kitajski jezik, razvoj kitajske pisave, kitajsko slovnico in jezikovne tehnologije. Redno sodeluje v različnih mednarodnih združenjih, poleg tega pa je članica Stalnega sveta Evropskega združenja za poučevanje kitajščine. Njena področja delovanja in raziskovanja so jezikovni standardi, poučevanje kitajščine, korpusno jezikoslovje, e-učenje in igrifikacija v izobraževanju.

El. pošta: mateja.petrovic@ff.uni-lj.si

Katica Pevec Semec

Dr. Katica Pevec Semec je doktorirala na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru na področju večjezičnih in medkulturnih izobraževalnih konceptov. Deluje kot pedagoška svetovalka na ZRSŠ, kjer se ukvarja s strokovno podporo praksi in z razvojnimi projekti ter pripravlja systemske predloge na nacionalni ravni. Je članica nacionalne delovne skupine za jezikovno izobraževanje ter vodja delovne skupine za vključevanje in delo z otroki priseljenci. Poleg tega je soavtorica učnih načrtov za tuje jezike v 1., 2. in 3. razredu ter objavlja članke v znanstvenih in strokovnih revijah. Njena področja delovanja vključujejo večjezičnost, medkulturnost, CLIL ter koncepte in smernice za delo z otroki priseljenci.

El. pošta: pevec.katica@gmail.com

Nataša Pirih Svetina

Dr. Nataša Pirih Svetina je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala slovenščino in umetnostno zgodovino. Na Filozofski fakulteti na Oddelku za slovenistiko je bila najprej zaposlena kot asistentka za književno didaktiko, nato kot strokovna sodelavka Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, zdaj pa je na Oddelku za slovenistiko zaposlena kot izredna profesorica. Poučuje različne predmete s področja slovenščine kot drugega in tujega jezika. To področje je tudi predmet njenega raziskovanja in preučevanja. Vseskozi je tudi učiteljica. Kot lektorica poučuje slovenščino kot tuji jezik, v zadnjih letih predvsem mednarodne študente Univerze v Ljubljani. Bila je pobudnica modula Leto plus za mednarodne študente UL, zdaj pa je njegova koordinatorka.

El. pošta: natasa.pirihsvetina@ff.uni-lj.si

Saša Podgoršek

Dr. Saša Podgoršek je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala nemški jezik s književnostjo, na Univerzi v Kasslu nemščino kot tuji jezik in na Univerzi na Primorskem edukacijske vede. Po diplomu se je zaposlila na Oddelku za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko FF UL, kjer kot visokošolska učiteljica poučuje nemščino kot strokovni jezik za potrebe študentov etnologije in kulturne antropologije ter umetnostne zgodovine. Dva mandata je bila predsednica Slovenskega društva za učitelje tujega strokovnega jezika. Področja raziskovanja: nemščina kot tuji jezik stroke, izobraževanje učiteljev tujega jezika stroke, didaktika nemščine in snovanje učnih gradiv.

El. pošta: sasa.podgorsek@ff.uni-lj.si

Tina Podržaj

Tina Podržaj je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala poljski jezik s književnostjo in primerjalno književnost. Nekaj let je delala na Veleposlaništvu Republike Poljske v Ljubljani, potem kot svobodna prevajalka (poleg številnih prevodov z najrazličnejših področij iz poljščine tudi prevoda romana iz španščine), zdaj pa je zaposlena na Oddelku za slavistiko kot domača lektorica za poljski jezik, deluje pa tudi kot sodna tolmačka za poljščino. Na Interdisciplinarnem doktorskem študijskem programu Humanistika in družboslovje FF UL (Slavistični študiji) pripravlja doktorsko disertacijo s področja jezikoslovnega vidika slovenskih in poljskih pravnih besedil.

El. pošta: tina.podrzaj@ff.uni-lj.si

Eva Pori

Eva Pori je diplomirala na ljubljanski Filozofski fakulteti iz filozofije in slovenskega jezika s književnostjo. Je raziskovalka korpusnega jezikoslovja, jezikovne didaktike in e-leksikografije pri Centru za jezikovne vire in tehnologije Univerze v Ljubljani in asistentka na Oddelku za prevajalstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V okviru doktorskega študija Študiji scenskih umetnosti na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani se intenzivneje ukvarja s preiskovanjem govornega (umetnostnega) diskurza in večmodalnostjo (igralskega) govora.

El. pošta: eva.pori@ff.uni-lj.si

Vesna Požgaj Hadži

Dr. Vesna Požgaj Hadži je diplomirala in doktorirala na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu. Od leta 1982 je zaposlena na Oddelku za slavistiko FF UL, kjer je redna profesorica za hrvaški jezik ter predstojnica katedre za hrvaški in srbski jezik. Kot predavateljica je gostovala na različnih tujih univerzah, med drugim na Pekinški univerzi za tuje jezike in Mednarodni poletni šoli v Pekingu, na univerzah v Tsukubi, Hokaidu, Seattlu in Pittsburghu, ter na številnih evropskih univerzah: v Gradcu, Amsterdamu, Ghentu, Krakovu, Zagrebu, Novem Sadu, Beogradu, Sarajevu, Podgorici, Skopju itd. V svojem raziskovalnem delu se osredotoča na kontrastivno jezikoslovje, diskurzno stilistiko, uporabno jezikoslovje, poučevanje sorodnih jezikov ter sociolingvistiko, predvsem na vprašanja jezikovnih politik osrednjejužnoslovenskega prostora.

El. pošta: Vesna.PozgajHadzi@ff.uni-lj.si

Barbara Pregelj

Dr. Barbara Pregelj je doktorica literarnih ved in pridružena profesorica na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici, raziskovalka, prevajalka in urednica. Je diplomirana hispanistka in literarna komparativistka. Raziskuje predvsem različne vidike recepcije španske literature v slovenski književnosti, traduktološka vprašanja, literarno interpretacijo in mladinsko književnost. Dejavna je tudi kot urednica na založbi Malinc, kjer si prizadeva za večjo književno raznolikost na slovenskem in špansko govorečih trgih. V okviru založbe in v sodelovanju z različnimi slovenskimi univerzami vodi in sodeluje v različnih bralnomotivacijskih, založniških in raziskovalnih projektih ter projektih promoviranja branja tako v Sloveniji kot tujini.

E-pošta: barbara.pregelj@malinc.si

Melita Puklek Levpušček

Dr. Melita Puklek Levpušček je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala psihologijo in se nato zaposlila na Oddelku za psihologijo FF UL. Je redna profesorica za pedagoško psihologijo ter poučuje psihologijo za učitelje in didaktiko psihologije. Njena področja raziskovanja so psihosocialni razvoj v mladostništvu in na prehodu v odraslost, osebnostni in motivacijski dejavniki učne uspešnosti, dejavniki odločanja za učiteljski poklic in aktivne metode poučevanja. Strokovno sodeluje v predmetni komisiji za psihologijo na maturi, oblikovala in priredila je številne psihološke vprašalnike za rabo v slovenskem prostoru.

El. pošta: melita.pukleklevpuscek@ff.uni-lj.si

Andreja Retelj

Dr. Andreja Retelj je študirala nemščino in se po končanem študiju zaposlila na Gimnaziji Novo mesto. Po opravljenem doktoratu leta 2014 se je pridružila Oddelku za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer je najprej kot asistentka in sedaj kot visokošolska učiteljica dejavna na področju didaktike nemščine. Študijska in raziskovalna bivanja: Bayreuth, Mannheim in Tromsø. Je članica različnih delovnih skupin pri ministrstvu za izobraževanje in Zavodu RS za šolstvo ter že več let predsednica Državne predmetne komisije za nemščino na splošni maturi.

Področja raziskovanja: terciarna didaktika, vpliv IKT na učenje in poučevanje tujih jezikov, testiranje jezikovnega znanja, večjezičnost, poučevanje tujega jezika v različnih starostnih obdobjih in slikanice.

El. pošta: andreja.retelj@ff.uni-lj.si

Maša Rimac Jurinović

Dr. Maša Rimac Jurinović je podoktorska raziskovalka na Oddelku za hrvaški jezik, književnost, dramsko izobraževanje in medije Pedagoške fakultete Univerze v Zagrebu. Področja njenega raziskovalnega dela med drugim vključujejo dramsko pedagogiko, gledališče za otroke ter učenje in poučevanje jezika. Poleg tega se je specializirala na področju dramskih tehnik in metod v izobraževanju, še posebej pri poučevanju hrvaškega jezika in za namen jezikovnega izobraževanja ter spodbujanja branja. Je avtorica ene znanstvene monografije ter urednica treh knjig, približno 30 znanstvenih prispevkov in 6 osnovnošolskih učbenikov.

El. pošta: masarimac@gmail.com

Veronika Rot

Veronika Rot je na Filozofski fakulteti v Ljubljani diplomirala iz hispanistike in filozofije. Je literarna prevajalka iz španskega in katalonskega jezika v slovenščino. Zaposlena je na RTV Slovenija v Službi za dostopnost programov. Ukvarja se z razvojem in vpeljevanjem tehnik dostopnosti, kot so: zvočno opisovanje, podnaslavljanje za gluhe in naglušne, tolmačenje in lahko branje. Posveča se uvajanju lažje razumljivega jezika v novinarstvo in je s sodelavci ustvarila prvi novičarski portal v preprostejši različici slovenskega jezika Enostavno.si. Kot partnerski vodja sodeluje v raziskovalnih projektih Erasmus+, kot sta bila ADLAB PRO (področje zvočnega opisovanja) in EASIT (Lahek dostop in izobraževanje za družbeno inkluzijo), pa tudi projekt SELSI (Govorjeni lahki jezik za družbeno inkluzijo), ki se bo zaključil oktobra 2024.

El. pošta: veronika.rot@rtvslo.si

Irena Samide

Dr. Irena Samide je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala germanistiko in primerjalno književnost, nekaj let delala kot svobodna prevajalka, učiteljica nemščine in novinarka ter se nato zaposlila na Oddelku za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko FF UL, kjer danes kot visokošolska učiteljica poučuje nemško književnost 19. stoletja, literarno teorijo in literarno didaktiko. Daljša študijska in raziskovalna bivanja je preživela v Berlinu, Mannheimu, Münchnu in na Dunaju. Področja raziskovanja: nemško-slovenski vzajemni literarni odnosi, zgodovina germanistike, literarna didaktika, nemška književnost 19. stoletja, študije spolov.

El. pošta: irena.samide@ff.uni-lj.si

Janez Skela

Dr. Janez Skela je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študiral angleški in nemški jezik s književnostjo. Sprva je na različnih jezikovnih in srednjih šolah delal kot učitelj nemščine in angleščine, od leta 1990 pa je zaposlen na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Je redni profesor za področje didaktike angleščine ter se ukvarja z začetnim in stalnim izobraževanjem tujejezikovnih učiteljev. Je (so) avtor osnovnošolskih učbenikov za angleški jezik. Področja delovanja in raziskovanja: snovanje in vrednotenje učbenikov, zgodnje poučevanje/učenje tujih jezikov, učiteljeva kognicija in prepričanja, avtonomija učenca in CLIL.

El. pošta: janez.skela@ff.uni-lj.si

Cvetka Sokolov

Dr. Cvetka Sokolov je leta 1988 na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani zaključila študij angleščine in nemščine. Iste leta je na Srednji naravoslovni šoli/Gimnaziji Bežigrad začela poučevati oba jezika. Kot lektorica za angleški jezik se je štiri leta pozneje zaposlila na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer vodi vaje iz modernega angleškega jezika, *jezik v rabi* in *jezikovne zmožnosti*, ter seminarske vaje iz *testiranja znanja angleščine*. Poučevala je tudi *vaje iz angleškega glagola* in *pisni sestavek*. Raziskovalno se posveča predvsem didaktiki poučevanja pisanja, testiranju znanja angleščine in standardizaciji ocenjevanja pisnih sestavkov v angleščini. V slednjo se je poglobila v doktorski disertaciji (2014). V prostem času piše za otroke in mlade bralce.

El. pošta: cvetka.sokolov@ff.uni-lj.si

Marina Spanring-Poredoš

Marina Spanring-Poredoš je po diplomi iz ruskega jezika in pedagogike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani nekaj let delala kot strokovna prevajalka, poučevala je ruščino v srednji šoli in na tečajih za odrasle. Danes je na Oddelku za slavistiko FF UL zaposlena kot lektorica za moderni ruski jezik, kjer vodi lektorske vaje za začetnike in poučuje predmet Zvrstnost ruskega jezika (publicistična besedila) na magistrski stopnji študija rusistike. Daljša študijska bivanja: Sankt-Peterburg in Moskva. Področje raziskovanja: podobnosti in razlike med ruščino in slovenščino ter njihova vloga pri učenju ruščine.

El. pošta: marina.spanring@ff.uni-lj.si

Marko Stabej

Dr. Marko Stabej (1965) je redni profesor za slovenski jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani ter dolgoletni predstojnik Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik (2001–2005, 2009–2017, 2021–). Raziskovalno se posveča slovenskemu jeziku in večjezičnosti, sociolingvistiki slovenskega jezikovnega prostora, jezikovni politiki in jezikovnemu načrtovanju, besediloslovju z analizo diskurza, stilistiki in korpusnemu jezikoslovju. V letih 2009–2011 je bil član nacionalne skupine za pripravo Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v RS; leta 2011 je bil imenovan za vodjo skupine, ki je pripravila osnutek nacionalnega programa za jezikovno politiko RS 2014–2018. Je član raziskovalne programske skupine Slovenski jezik – bazične, kontrastivne in aplikativne raziskave na FF UL. Sodeloval je v vrsti jezikovnonačrtovalnih in jezikovnopoličnih teles in komisij.

El. pošta: marko.stabej@ff.uni-lj.si

Mojca Stritar Kučuk

Dr. Mojca Stritar Kučuk je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala slovenistiko in primerjalno književnost. Od diplome naprej je delala kot učiteljica slovenščine kot tujega jezika, avtorica učbenikov in drugih učnih gradiv, raziskovalka, publicistka in urednica. Danes je zaposlena na Oddelku za slovenistiko FF UL, kjer kot lektorica za slovenščino kot tuji jezik uči redno vpisane tuje študente UL v modulu Leto plus. Trenutno je vodilna pri razvoju korpusa slovenščine kot neprvega jezika KOST. Področja raziskovanja: slovenščina kot neprvi jezik, korpusno jezikoslovje, sociolingvistika.

El. pošta: mojca.stritarkucuk@ff.uni-lj.si

Senka Sušac

Senka Sušac je profesorica hrvaškega jezika in literature z več kot dvema desetletjema izkušenj pri poučevanju. Po diplomu na Fakulteti za humanistične in družbene vede Univerze v Zagrebu se je zaposlila v osnovni šoli Retkovec, nato pa v osnovni šoli Sesevski Kraljevec, kjer poučuje še danes. Je predstojnica Okrožnega strokovnega sveta hrvaških učiteljev jezikov v Zagrebu. Je mentorica učiteljem pripravnikom in študentom hrvaških študij na Fakulteti za humanistične in družbene vede Univerze v Zagrebu. Je soavtorica 9 učbenikov, kot govorka je gostovala na webinarjih profesionalnega usposabljanja in konferencah za učitelje ter vodila številne projekte na šolah, tako na okrožni kot državni ravni.

El. pošta: sen.susac@gmail.com

Klavdija Šavle

Klavdija Šavle je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala angleščino in francoščino. Od samega začetka se ukvarja s poučevanjem tujih jezikov. Nekaj let je poučevala francoščino na osnovnih šolah, večino časa pa angleščino na srednji šoli. Že 24 let je zaposlena na Gimnaziji, elektro in pomorski šoli Piran, kjer poučuje angleščino na strokovnih programih. Področje raziskovanja: jezik stroke v pomorstvu, elektrotehniki in računalništvu ter logistiki.

El. pošta: klavdija.savle@guest.arnes.si

Marjana Šifrar Kalan

Dr. Marjana Šifrar Kalan je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala hispanistiko in anglistiko, kjer je tudi doktorirala (2011) iz didaktike španščine. Najprej je delovala kot gimnazijska učiteljica angleščine, leta 1997 pa se je na FF UL zaposlila kot lektorica za španski jezik. Od vsega začetka je sodelovala v maturitetni komisiji za španščino, ki jo je kot predsednica vodila 12 let. Kot izredna profesorica se posveča pedagoškemu in raziskovalnemu delu na področju didaktike tujih jezikov, s poudarkom na didaktiki španščine. Je (so)avtorica priročnikov za učitelje španščine, recenzij učbenikov za poučevanje španščine v osnovnih in srednjih šolah ter avtorica številnih znanstvenih člankov.

El. pošta: Marjana.SifrarKalan@ff.uni-lj.si

Barbara Triler Vilfan

Barbara Triler Vilfan je po študiju na Filozofski fakulteti, smer Nemški jezik s književnostjo, nekaj let delala kot prevajalka v več podjetjih in kot samostojna prevajalka na različnih področjih v gospodarstvu. Hkrati je vodila tečaje nemškega jezika na jezikovnih šolah tako za odrasle kot za otroke. Kasneje se je zaposlila kot učiteljica nemščine na osnovni šoli, trenutno pa poučuje na Gimnaziji Kranj. V času poučevanja se je ukvarjala tudi s pripravljanjem učnih gradiv (učbenik, delovni zvezek) za poučevanje nemščine v 2. triadi osnovne šole in za poučevanje mladih.

El. pošta: barbara.triler@gimkr.si

Andrej Tomažin

Andrej Tomažin je na ljubljanski Filozofski fakulteti zaključil študij primerjalne književnosti in slovenistike. Je avtor več leposlovnih knjig, njegovi znanstveni članki s področja jezikoslovja in književnosti so dostopni v tujih in domačih revijah ter zbornikih. Zaposlen je na RTV Slovenija v Službi za dostopnost programov, kjer se ukvarja z implementacijo različnih tehnologij dostopnosti, pri čemer se osredotoča na raziskovanje novih možnosti uporabe jezika pri tehnikah dostopnosti (zvočno opisovanje, tolmačenje, podnaslavljanje za gluhe in naglušne) ter uporabo lahkega jezika v avdiovizualnem in spletnem kontekstu. Sodeluje v raziskovalnih projektih Erasmus+, npr. projekt EASIT (Lahek dostop in izobraževanje za družbeno inkluzijo, 2018–2021) ter projekt SELSI (Govorjeni lahki jezik za družbeno inkluzijo, 2022–2024).

El. pošta: andrej.tomazin@rtvslo.si

Tamara Turza-Bogdan

Dr. Tamara Turza-Bogdan je profesorica na Oddelku za hrvaški jezik, književnost, dramsko izobraževanje in medije Pedagoške fakultete Univerze v Zagrebu. Jedro njenega znanstvenega raziskovanja je metodologija poučevanja hrvaškega jezika v osnovni šoli. Vodi raziskave na področju vpliva idiomov v razvoju komunikacijskih kompetenc pri otrocih, metodologije poučevanja standardnega jezika z uporabo idiomov in hrvaščine kot tujega jezika. Kot raziskovalka in vodja je sodelovala pri nacionalnih in mednarodnih projektih, ki jih financirata hrvaško ministrstvo za znanost in izobraževanje ter EU (Erasmus+). V letih 2012–2018 je bila prodekanja za poslovne in akademske zadeve na Pedagoški fakulteti, na oddelku v Čakovcu.

El. pošta: tamara.turza-bogdan@ufzg.hr

Maria Wtorkowska

Dr. Maria Wtorkowska je na Filološki fakulteti Univerze v Lodžu študirala poljsko filologijo. Na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani je najprej delala kot lektorica za poljski jezik, danes pa kot visokošolska učiteljica predava jezikoslovne predmete in je vodja Katedre za polonistiko na Oddelku za slavistiko. Področja raziskovanja: sodobna poljščina in slovenščina, polonistična (gloto)didaktika, jezikovna podoba sveta, jezikovno-kulturni stereotipi, primerjalna frazeologija in dvojezičnost pri otrocih. Udeležila se je več mednarodnih znanstvenih konferenc ter študijskih in raziskovalnih bivanj v Sloveniji in tujini. Je mentorica več kot sedemdesetim diplomantom polonistike. Leta 2018 je prejela odlikovanje ministra za zunanje zadeve Republike Poljske »Bene Merito« za delovanje v prid krepitve položaja Poljske v mednarodnem prostoru.

El. pošta: mariazofia.wtorkowska@ff.uni-lj.si

Neža Zupančič Logar

Neža Zupančič Logar je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala ruski jezik in književnost ter francoski jezik in književnost. Že v času študija je vodila tečaje ruščine za odrasle, po končanem študiju pa se je zaposlila na Gimnaziji Kranj, kjer poučuje ruski jezik. Od leta 2012 je članica Predmetne skupine na Državnem izpitnem centru in glavna ocenjevalka za ruščino. Sodelovala je v projektni skupini na Ric-u za umestitev mature iz ruščine v Skupni evropski jezikovni okvir, več let pripravlja naloge za Rusko bralno značko Epi Čitalka, je tudi soavtorica rusko-slovenskega in slovensko-ruskega kolokacijskega slovarja za začetnike.

El. pošta: neza.zupanciclogar@gimkr.si

Alenka Žbogar

Dr. Alenka Žbogar je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani študirala slovenistiko in primerjalno književnost. Sprva je na gimnaziji in srednji strokovni šoli poučevala slovenščino, nato pa se je zaposlila na Oddelku za slovenistiko FF UL, kjer je danes redna profesorica in poučuje književnodidaktične predmete. Poleg didaktike slovenščine (književnosti) raziskuje sodobno slovensko kratko prozo in recepcijo književnosti. Na daljša študijska in raziskovalna bivanja je bila večkrat povabljena v ZDA (Indiana University) in Avstrijo (Univerza v Celovcu).

El. pošta: alenka.zbogar@ff.uni-lj.si

Celui qui ne connaît pas les langues étrangères ne connaît rien de sa propre langue.
He who does not know foreign languages knows nothing of his own.
Quien no conoce las lenguas extranjeras nada sabe de la suya propia.
Kto nepozná cudzie jazyky, nevie nič ani o svojom vlastnom.
Той, хто не знає іноземної мови, не знає своєї власної.
Chi non sa le lingue straniere non sa niente della propria.
Wer fremde Sprache nicht kennt, weiß nichts von seiner eigenen.

Johann Wolfgang von Goethe

Kdor ne mara za tuj jezik, tudi o svojem nič ne ve.
Wie geen vreemde talen kent, weet niets van zijn eigen taal.
Ὅποιος μὲν τὴν ξένην γλῶττην οὐκ ἄν ἔγνωκε, καὶ ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ οὐ πολλὰ οἶδεν.
Den som inte kan främmande språk vet ingenting om sitt eget.
Cel care nu cunoaște limbi străine nu știe nimic despre propria lui limbă.
Aki nem ismer idegen nyelveket, semmit sem tud a sajátjáról.